Päewaleht

Tänast lehte 10 külge

PÜHAPÄEVAL HINNATA KAASANDED
PILKE- JA NALJALEHT „KRATT“ JA KUNSTI ERILISA „KUNST JA KIRJANDUS“

Toimetus ja talitus: Pikk tän. 2. Kontor avatud 9—5. Ärijuhatuse kõnetunnid 9—11. Aadress: „Päevaleht“ Tallinn, postkast 433.

Telefonid: Keskjaama väljakutse nr. 428-83 igal tööpäeval kella 8—17. Kella 17-nest alates kuni kella 8-ni teisel hommikul ja pühapäeviti on kasutada järgmised numbrid: nr. 428-84 lehe kontor, ukseboidja ja Pika t. raamatukauplus; nr 428-85 lehe ekspeditsioon; nr. 428-86 trükikoja kontor; nr. 428-87 peatoimetaja Tammer; nr. 428-88 toimetuse kaugekõned ja nr. 428-89 ärijuhatus. Pärnu m. ja Suur Karja tän. nurgal asetseva raamatukaupluse tel. nr. 446-11 ja 479-25.

Peatoimetaja H. TAMMER

Üksik number 7
Ilmub 7 korda nä
TELLIMISHINNA

1 kuu postiga	1 kroon 80 senti.	1 kuu p	
2 kuud „	3 „ 60 „	2 kuud	
3 kuud „	5 „ — „	3 kuud	

Üle 3 kuu korraga tellides iga järgneva kuu eest 1 kr. 50 s.
Välismaale 4 kr. kuus.

Üle 2 k
järgneva
Aadr

Kuulutustehinnad: kuulutuste küljel 6
ja teksti sees 17 senti mm veeru laiuses. K
kuni Kr. 3.— poole hinna
Kuulutuste koha valikut ei kin
Kuulutusi võetakse vastu lehe jooksvasse numb
laupäeval kl. 10-ni.
Tarvitamata jäänud käsikirju alal ei hoita. Nee
vastav postmark on lisatu

Nr. 351 — Teisipäeval, 28. detsembril 1937 — X

ARS

Viimaseid päevi — Palju on nähtud filme dzunglist ja jubedatest elamustest, kuid ükski neist pole võrreldav selle lavastusega.
Põnev, meeliköitev! Romantiline! Rida vapustavaid seiklusi!
Filmi kangelased sõõstmas ühest seiklusest teise, ühest hädaohust teise.
Lõvide koopas

Järgmisena linast
hooaja järjekordne suurim põ
Valge Ko

„Päevaleht“ aastavahetusel

Aastavahetusel ilmub „Päevaleht“ 30. ja 31. detsembril ja ka 1. jaanuaril.

30. detsembril ilmub leht pärast lõunat, nagu harilikult, 31. detsembril varahommikul ja 1. jaanuaril samuti varahommikul.

Kuulutusi võetakse vastu:

30 dets. lehte neljapäeval, 30. dets., kella 10-ni homm.
31. dets. lehte neljapäeval, 30. dets., kella 5-ni p. l.
1. jaan. lehte reedel, 31. dets., kella 9-ni homm.

Winston Churchill Briti õhuministriks

London, 27. 12. (ETA) (DNB) „Sunday Referee“ teatel on peaminister Chamberlain teinud Winston Churchillile ettepaneku afuda eelseiswa aasta alul õhuministeeriumi juhtimisele. Churchill olewat ettepaneku wastu wõtnud. Praegune õhuminister lord Swinton olewat ülestöötanud. Winston Churchill on warem mitmel korral olnud ministriks. 1918—1921 oli ta õhuministriks.

Paavst konstateeris usu tagakiusamist Saksamaal

Vatikan, 27. 12. (ETA) (Reuter) Jõululaupäewal paawst kõneles kardinaalide wastuwõtul. Ta ütles muuseas: Praegu on Saksamaal maad wõtnud tõeline usu tagakiusamine. Meie protesteerime pühalikult wäite wastu, et kirik taotlewat poliitilisi eesmärke. Paawst wõrdles sellelaadilisi süüdistusi Kristuse wastu Pilaatuse ees tõstetud süüdistusega ja kordas Kristuse wastust sellele.

TRADITSIOONILINE
UUE
AASTA VASTUVÕTT
„Kuld Lõvi“
ruumides.
Laudade ettetellimine on alanud. Tel. 426-27.
Õhturiietus!

Tundmata mehed Nõukogude diplomaatlikus teenistuses

Tagasikutsutud wälisesindajate saatus teadmata

Veel kaks endist saadikut surma?

Moskwa, 27. 12. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et Nõukogude Liidu uueks saadikuks Oslosse on nimetatud Nikonow ja suursaadikuks Afganistanis Mihailow. Mõlemad Nõukogude nued diplomaatlikud esindajad ei ole laiemalt tuntud. Nende eelkäijate saatuse kohta ei ole selgunud midagi lähemat.

Moskwa, 27. 12. (ETA) (DNB) Ametlikult teatatakse, et on nimetatud kolm uut raudteede rahwakomissari abi — Toroptschenow, Kuhharkin ja Kartjenew. Nende eelkäijate saatuse kohta ei ole midagi teada. Wiiest raudteede abirahwakomissarist on seega umbes ühe aasta jooksul neli tagandatud ja üks trotskistina maha lastud. Raudteede rahwakomissariaadi koosseisus on oodata lähemal ajal uusi tagandamisi ja wallandamisi.

*

Prantsuse leht „Matin“, kes piihendas palju tähelepanu wiimasele Moskwa protsessile, kus mõisteti surma Karahhan, Jenukidze j. t., kirjutab, et see pole kaugeltki mitte wiimane sellesarnane protsess.

Leht ütleb, et tema kajutada olewatel andmetel istub Lubjanka wanglas 250 end. nõukogude tegelast, oodates surmaotsuse täitmist. „Matin“ kinnitab, et mahalaskmist ootajate hulgas on: end. kauaaegne saadik Jaapanis ja Saksamaal Jurenew, end. saadik Warssawis Dawtjan, kommunistliku partei keskkomitee end. sekretär Popow, rahwakomissaride nõukogu esimehe asetäitja Rudzutak ja Sõrtsow. Edasi kinnitab leht, et mainitud tegelased on SSSR-i sõjakohtu kõrgema kolleegiumi poolt juba surma mõistetud., Enamik kinniistujaist üldse ei satugi kohtu ette, waid lastawat maha ilma kohtuotsuseta.

Juhtides tähelepanu SSSR-is kestwale terrorile, „Matin“ kirjutab, et partei keskkomitee 160 liikmest ja kandidaadist, kes weel 1937. a. wõtsid osa parteikongressi töödest, on wabaduses ainult 20 isiku ümber. Teised on kas lastud maha, saadetud asumisele wõi on wangis.

9 suursaadikut ja saadikut: Karahan, Jurenew, Bogomolow, Antonow-Owsejenko, Dawtjan, Ostrowski, Brodowski, Asmus, Podolski. Wäliskomissar Litwinowi asetäitja Krestinski, departemangu direktor Zukermann. Kokku umbes pool kõigist saadikutest, eesotsas wälispoliitika juhi, wäliskomissari asetäitjaga, kuulutati Moskwas äraandjaiks ja falakuulajaiks ning hukati. Waatamata sellele, et kümned famade „äraandjate“ kõlmitud ja algatatud lepingud on weel praegu Nõukogude Liidu wälispoliitika nurgakiwideks . . .

Kes on siis need äraandjad, keda nii kerge oli „osta“ mitmesugustel walitsustel Euroopas ja Aasias, isegi poolkommunistlikus Hispaanias ja poolpunases Hiinas?

Kõigepealt on need kõik kommunistid, kuuluwad parteisse, „kes ei tunne tahistusi raskuste ületamisel“. Aga nad siiski ei suutnud panna wastu kolmekümne hõbeseekli wõlule? Isegi sellised wanad enamluse weteranid nagu Krestinski, Brodowski ja Antonow-Owsejenko . . . Wiimane neist oli üks oktoobrirewolutsiooni juhte, wallutas Talwepalee, wangistas Ajutise Walitsuse. Karahan olt Tschitscherini lähim kaastöötaja Lenini ajal usaldusmees, Ostrowski — üks kohusõja „punaseid komandöre“. Kokku kõik aga — kommunistliku partei elüit. Oma diplomaatilises teenistuses nad olid olnud wastutawamatel kohtadel. Karahan: wäliskomissari asetäitja, suursaadik Türgis ja Hiinas, 20 aastat diplomaatilist tegewust. Jurenew — suursaadik Poolas, Jaapanis, Saksamaal. A.-Owsejenko — suursaadik Poolas, Tschechhoslowakkias, Hispaanias, üksnahe kõrgema kohtu abiesimees. Jne. jne. — kõikide suhtes.

Kogu maailmas ja kogu mõõtmatawa ajaloo kestes pole eales olnud teist samasugust pretsedenti. Kui raske ja andestamatu pidi olema nende süü, et üks riik usaldas teostada sellise kompromiteeriwa ja kogu oma wälisaparaati halwawa „puhastustöö“, pealegi suure saladuse katte all ning sõjakohtu kinnisel istungil.

Waremateet ärwalikest protsessidest teame, et hukkamõistetawatele Wenemaal harilikult antakse süüks need teod, mida nad tegelikult pole teinud, kuid mis ometi on tehtud — diktatuuri enese poolt. Nii tuli inseneridel oma eluga Donbassi protsessil maksa teostamatute põetoodangu „tempode“ eest. Esimese wiisaastaku liig optimistlike kawade eest wastasid „prompartei“ liikmed. Kolektiiwiseerimise „peadpööritawate edusammude“ eest kaotasid pead paremparoolsed kommunistid. Kompartei ajutajad Kamenew, Sinowjew, Pjatakow ja teised, samuti Tuhhatschewski ja Ko, langesid ohwriks wiimaseargsetele ametliku poliitika ebaõnnestumistele. Milleks siis ohwerdati kommunistliku diplomaatkonna juhid?

Iga mõistlik inimene peab arwama, et nad ei müünud mingisuguseid saladusi. Kuid tuli hukata Karahan, sest et Kremli juhtide poliitika Hiinas on ebaõnnestunud — ja Karahan oli juhtide käskude hoolas täitja. Samal põhjusel „langes“ Bogomolow — antud direktiiwide pime täitja. A.-Owsejenko on „desorienteerunud“ Hispaania punases punrus Moskwa käskude kohaselt. Jurenew oli Hitleri juures — ja Saksamaaga wahekorrad pole kuigi head. Teised olid saadikuiks Wene piiririiges — sedki tuli' ohwerdada. Kõik tuli' „kustutada“, et nii kustutada wälispoliitika senised ebaõnnestumised.

Pariisi wene leht peab üheks hukkamise põhjuseks weel seda, et hukatud diplomaadid olewat teadnud liig palju. Teadnud mitte ainult seda, mis on tehtud, waid mida weel kawatsetakse teha.

On selle wiimase oletusega kuidas ka on, kuid wiimane werine „puhastustöö“ punases diplomaatkonnas — nagu eelmisedki parteijuhtide, kindralite ja walitsusliikmete keskel — on tunnistuseks sellest, et kas enamik praeguse Wenemaa kaubwamatest ringkondadest on tõesti waenulik teostatawale reshiimile, wõi siis walmistub see reshiim suurele pöördele. Sest igal sündmusel peab olema oma loogika.

Maaväring Mehhikos

Raskeid kahjusid Lääne-Mehhikos

„New York Sun“ teatab Mehhikost, et seal on 23. detsembril olnud tugew maawärisemine, mis on haaranud ka pealinna. Maawärisemise keskus asetses umbes 400 km kaugusel Mehhiko linnast. Kuna maawärisemise tagajärjel muutusid kõlbmatuks kõik sealse observatooriumi instrumendid ja katkesid ka kõik telegraafiühendused, siis ei ole weel teada lähemaid üksikasju maawärisemisest. Mehhiko linnas on maawärisemise tagajärjel tänawasillutis üles kistud mitmel tänawal. Mööblid majades on ümber kukkunud. Kuna maawärisemine oli warajastel hommikutundidel, mil suurem osa elanikke weel magas, siis wõidi tänawail näha hulka inimesi, kes olid sattunud paanikasse. Maawärisemine kestis umbes wiis minutit. Kahjude kohta ei ole praegu mõõgisuguseid teateid.

Maawärisemise kohta Mehhikos teatatakse täiendawalt, et pealinnas on aineline kahju wäike. Ent arwatakse, et linna ümbruskonnas, eriti aga Mehhiko läänepoolses osas, on maawärisemine tekitanud raskeid kahjusid. New Yorgi ülikooli arwates asetses maawärisemise keskus Mehhiko Waikse ookeani ranniku lähedal.

Karm kord Süürias

Kõik poliitilised erakonnad keelati, vastasrinna ajalehed suleti

Beirut, 27. 12. (ETA) (DNB) Süüria siseminister teatas täna parlamendis, et Dzhesiree provintsi kuberneri küüditajate vastu võetakse tarvitusele valjud karistusabinõud. Peaminister kinnitas täna, et lähemal ajal saadetakse laiali kõik Süüria poliitilised erakonnad peale valitsusele lähedal seisva rahvusliku bloki. Edasi ta teatas, et keelatakse ka kõikide vastasrindlike ajalehtede ilmumine..

Suu- ja sõratõbi Prantsusmaal

Pariis, 27. 12. (ETA) (DNB) „Echo de Paris“ teatab, et kogu Prantsusmaal on lewinud loomade suu- ja sõratõbi, millesse on haigestunud umbes üks miljon karilooma. Kahjutasudeks on määratud krediiti 40 miljoni frangi suuruses.

Teruel ei ole veel langenud

Francolased peavad vastu vanalinnas

St. Jean de Luz, 27. 12. (ETA) (Havas) Walitsuswastaste allikast saadud teate järele wõtab lahing Terueli ees üha suurema ulatuse. Terueli wanalinn kaitseb end energiliselt walitsuswägede wastu. Raadiosaatejaam, mis on walitsuswastaste käes, informeerib iga kolme tunni tagant walitsuswastaste wägede juhatust seisukorrast linnas. 26. detsembril awaldatud wiimasest teadaandest selgetatakse, et linna kaitsjatel on weel küllalt toidumaineid ja sõjamoona linna kaitsmise jatkamiseks. Nad lisawad, et nende pärast ei ole waja kiirustada mingit operatsiooni, sest nad suudawad wastu panna kuni abiwägede kohalejõudmiseni.

Teisest allikast teatatakse, et walitsuswastaste poolt alustatud ümberpiiramise aktsioon on wõtmas kindlamat kuju. Sellest operatsioonist wõtwat osa tugewad wäeüksused. Sellest aktsioonist osa wõtwa armeekorpuse keskus kindral Aranda juhatusel olewat juba Terueli lähedal. Wiimase kahe päewa jooksul olid käimas ägedad lahingud Terueli ja Concudi wahel. Walitsuswastaste wägede ülemjuhatus paseb suuri lootusi mainitud operatsioonidele. Waatamata sellele, et walitsuswastased hoiawad oma kawatsusi suurimas saladuses, arwatakse siiski teadwat, et üheaegselt ümberpiiramise operatsioonidega Terueli rondil algab ka suur rünnak ühel teisel rondil. Arwestades kõik neid wõimalusi, walitsuswäed teewad kõik, mis wõimalik, et kiiremas korras wallutada Terueli wanalinna.

Walitsuswastaste allikast teatatakse, et kindral Franda päästekolonni ühendusse astumist Terueli kaitsjatega on oodata kõige lähemal ajal. Wiimased teated Terueli rondilt näitawad, et walitsuswäed on rakendanud oma operatsioonide läbiwiimisele wäga suured jõud. Terueli wanalinna rünnamisest wõttis osa 160 tanki ja palju soomusautosid.

Sõjamoona valitsusvägedele Mehhikost

Mehhiko, 27. 12. (ETA) (Reuter) Bera Cruzist wäljus täna Hispaania auruk „Ibai“, et wiia sõjamoonajaki ja toidumaineid Hispaania walitsusele. Muuseas on laewal 20 lennukit
lona sõdamasse, hoolit
blokaadist. Laewa pa
durit, kes lähewad wõ

Valitsusväed T

Barcelona, 27
wäed wallutasid jalan
andsid alla. Walitsusw
seminariga ja kohalikk
hooned olewat leekides
isikut.

Pomm

Madrid, 27. 12.
sed alustasid täna uu
jud mürsud langesid
järele on kuus erais
vata.

Franco

Salamanca, 28.
puhul kindral Franco
tule, nende seas ka
kale ja kolmele pra

KU-KU KLUBIS
uue aasta vastuvõtt
Laudu saada piiratud arvul
JUHATUS

OÖLOKAAL
DANCING-PARIS
Müürivahe 2.
Õõbus uue aasta vastuvõtt.
Lauad palutakse isiklikult ette tellida.

Asut. aastast 1715. on
COGNAC MARTELL
kultuurrahvaste lemmikjook.
Margid: Ecusson, V.S.O.P. Cordon Bleu. Cordon Argent, „Extra“.

EVART C. DAVIDSON
LILIAN E. DAVIDSON
née NEUDORFF
Paris — 21. Déc 1937

Рекомендуем Вам
юношеские и на
налы, издав
Вестник знания
Вожатый
Вокруг света
Гигиена и здоровье
Затейник
Знание — сила
Костер
Мурзилка
Наука и жизнь
Пионер
Смена
Техника молодежи
Чиж
Юный натуралист
Юный художник
Принимается
Подробные каталог
лаются
Заказы направля
„Междуна
Москва, Ку
К.-Ü. TÖÖKOOL,
Te

JK
S. Karja 18

Ühing soov
m
või vas
Pakkum.

BI-BA-BO
Viimaseid päevi!
Shirley Temple HEIDI
Käharpeake Shirley laulab jõululaule! Shirley saab jõulukingiks vanaisa majakese!
Järgmisena linastatakse hooaja parimaid suurfilme!
Marlene Dietrich ja Herbert Marshall
Maailmakuulsa Ernst Lubitshi lavastus.
ING

Pika raske haiguse järele lahkus vaikselt minu unustamata armas abikaasa

AGNES VESKIOJA

sünd. VAHTMEISTER

sünd. 26. III 1905, surn. 24. XII 1937.

Arasaatmine leinamajast Tartus, Hermanni tän. 8, raudteejaama teisip., 28. dets s. a., kell 6 õhtul. Matmine Kose kalmistul 30. dets. s. a.

Sügavas leinas **abikaasa.**

Pika raske haiguse järele lahkus meie keskelt

NIKOLAI ERNA

Sünd. 17. sept. 1866. a., surn. 24. dets. 1937. a.

Leinajad:

õed, vend ja omaksed

Ootamatult lahkus meie palawalt armastatud

Helene Tedersoo

sünd. 3. weebr. 1903, surn. 26. dets. 1937.

Matmine Pärnus, 29. skp. kell 2 p. l. luteriusu koguduse kalmistule.

Sügawas leinas

mees, tütar, õed, wend, ämm ja omaksed.

Õnnetu surma läbi lahkunud isalikku sõpra, peaṙaamatupidajat

A. Pahkla-Pachel'it

mälestab sügawas leinas **Firma „SANITAS“.**

---

27. detsembril kl. 5 hommikul lahkus Elwas meilt meie armas isa

Jaan Mälkow

88 a. wana

Matmine 29. skp. kl. 12 päewal Otepääl.

Sügawas leinas **pojad ja tütred perekondadega.**

---

†

Elviine Kaasik

(sünd. Mira)

13. sept. 1896. — 26. dets. 1937.

Mälestawad sügawas leinas

ema, lapsed, wennad ja omaksed.

Seltsi eluaegset liiget

Aleksander Pahel'it

mälestab **spordiselts KALEW.**

Südamlik tänu

kõgile, kes võtsid osa minu armsa abikaasa ja meie kalli isa

JOHANNES LUISKMANN'i

sünd. 20. III 1874., surn. 23. XII 1937.

muldasängitamise toimingust.

Austusega **abikaasa ja poiad.**

Kauaaegset kohusetruud teenijat

Jaan Heinmets'a

mälestab **A-S. KAWE juhatus.**

Meie hulgast lahkus armas mees, isa ja wanaisa

Hans Jüri p. Warblane

sünd. 13. V 1868. a., surn. 24. XII 1937. a.

Maetud kolmandal pühal, 27. dets. 1937 a. Rahumäele.

Sügawas leinas mälestawad **abikaasa, lapsed ja lapselapsed.**

Unustamata armast

Mihkel Weldemanni

esimesel surma-aastapäewal, 28. dets. s. a.

mälestawad kurbuses **leinajad.**

Armast isa ja wanaisa

Hans Neumanni

ta 30. surma-aastapäewal

mälestawad kurbuses **lapsed ja lapselapsed.**

Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisuse trükk

Opositsioonimoolud Nõukogude Liidus

„Päewalehele" kirjutanud **jns. Nikolaus Basseches**

Kui wälismaalane sõidab läbi Nõukogude Liidu, kohtab ta wäga harwa, enamikul juhtumeil ei iial, Nõukogude kodanikku, kes julgeks Nõukogude elu kohta awaldada wähematki kriitikat. Wälismaalane wõtab enamasti kaasa imestuse, et siin on kõik inimesed ühel ja samal arwamisel, räägiwad üht ja sama. See üksiku kodaniku ühtlane arwamus diktatuuri surwel pole aimult harjumuse tulemus kahekümne-aastase rejhiimi jooksul, ega tule see ainult sellest, et Nõukogude kõikjale tungiw propaganda on elanikele iga küsimuse kohta sõnad suhu pannud, waid seda põhjustab salapolitsei keeruline kontroll, mis on kodaniku haaranud nii suuris kui wäikesis eluawaldusis, on inimesed sundinud äärmisele ettewaatlikkusele. Wenemaal mis sajandeid on harjunud nuhkimisega, pole selle kontrollitäituse teostamine ka ningi ime. Inimesed elawad üksteise kõrwale surutult üksköik kus, kas wabrikus, kontoris wõi kolhoosis, kõikjal on elu nõnda korraldatud, et üks inimene tungib pisiasjuski teise ellu. Kolmekordse rõuga wahel: oma elukorteris, rippuwuses ülalt ja alt, oma ametiühingulises tegewuses, parteirakukeses ja junniorganisatsioonis peawad ta närwid, ta huwid, loomusunnid, ta püüded kaaskodaniku omadega puutuma kokku. Inimesed elawad nii tihedalt üksteise kõrwal, et naabrinaise uus kübargi tekitab uudishimu ja kadedust, nähes teise uut piirituslampi wõi keedupotti ühises köögis areneb kadedus põlguseks ja kõik see wäljendub kaebekirjades salapolitsei le. Neid kaebekirju woolab kõrgemad kuhjade wiisi. See on õieti wanawene traditsioon. Küni Katariina II ajani oli Wene õiguses punkt, mille järele mitte ainult kaebealune, waid ka kaebaja kuulusid piinamisele. Sellest hoolimata tugines tollalgi politsei siisteem salakaebustele.

See politsei kõikjale tungimine, mis kasutab mitte ainult terrorit, waid ka isiklikke kirgi, ei lubaks nagu uskuda, et kuski wene masside endi keskel wõiksid tekkida opositsiooni rühmad. Ent siiski wõib aeg-ajalt näha, et on olemas mitte ainult opositsioonilwoole, waid wõib märgata ka nende tendentse.

Kuidas kujutlesid 1918. a. enamlise meelsusega noorsugu ja tööline oma primitiiwse hingeeluga kommunismi? Olid nad tõesti nii wäga huwitatud, et „kapitalist" kui niisugune pidi kaduma? Muidugi polnud. Marksism weetles neid ainult seepärast, et see pidi tooma kõigi täielikku ühtluse. Kellegi ei tohtinud aineliselt, sotsiaalselt ega moraalselt olla midagi teisest ette. Ja keset seda ainelist ning sotsiaalset ühtlust pidi üksikisik kõigis oma eluawaldusis olema waba ning sidumatu. Tollal, sõjamarksismi ajal, kui walitses kibe puudus ning uskumatu näljahäda, hiljemgi weel, esimese wiisaastaku jooksul, kehtis wähemalt wäliselt see kõigi ühtlus ja awaldas wälismaalasele isegi selgitawat ja wõluwat mõju, kuigi ta nägi ka warjukülgi ega tarwitsenud olla kommunistliku meelsusega. Nõukogude Liidu arengus on olnud aegu, kus igasugune nauding (hädaaegadelgi on oma naudingud) oli igaühele kättesaadaw. Niiid aga on üliõpilaste stipendiumidki erinewad. Üliõpilane oma wiletsas rõiwastuses möödub suurte äride maateakendest, kus on wälja pandud wahuweini pudelid. Dooni ääres ja Krimmist, igasugusei delikatesse ja worste, Kaukasuse puuwilja ja muud, kuid tema tasku on tühi. Daamid ja tütarlapsed mööduwad temast rikka ja elegantselt rõiwastatud ametniku käe kõrwal ja üksi neist pole tema jaoks. Kõik need elegantsed inimesed naudiwad elu, mis temale on kättesaamatu. Ta kuuleb restoranidest wiuliheliisid, kuid näeb ainult liwreetatud ukseh oidjat. Ta kõhn rahakott ei luba saada osa sellest elu naudingust. Kui üliõpilast haarab sotsiaalne kadedus, siis teab ta ikkagi, et aastate pärast tema isegi wõib saada osa sellest kõigest, ainult et weel pole tulnud tema aeg. Tööline aga peab weel sügawamalt tundma kadedusensii näärist oma südames, sest ajad, millal temagi wõiks sellest kõigest osa saada, jääwad hoopis tulemata. See sotsiaalne kadedus on Wenemaal tugewam kui Lääne-Euroopas, sest sotsiaalne ebaühtlus on praegusel Wenemaal suurem kui seal. Nõukogude seltskonna uue kihituse alusel, mis aina süweneb nida aina enam soodustab protektsioonipoliitika kaswab tahes-tahtmata niinimetatud pahempoolne opositsioon. Sellele ebaühtlusele ehitab see opositsioon terwe ideoloogia, räägib rewolutsiooni reetmisest, nõuab tagasipöörmist puhtkommunistlikele wormidele, peab tagurliseks poliitikat kunstis ja teaduses ning politsei waheleastumisi moraali alal ja uut waljuu abielusseadustikku. Sellest pahempoolsest opositsioonist kaswab omaette tiib, kuhu kuuluwad peamiselt kõrgemad intelligendid, kes pooldawad waateid, mida Stalin nimetab trotskismiks. Neil on juba oma kindel ideoloogiline ehitus, teoreetiline alus, mis süüdistab Stalinit maailmarewolutsiooni reetmises. See opositsiooni meelsus on lewinud üliõpilasnoorsoo ja osa intelligentsi seas, samuti ka osas tööliskonnas.

Kuid on olemas ka parempoolseid opositsioonipoole. Need said massiwooludeks siis, kui tekkisid uued tehaseehitused ja sajad-tuhanded inimesed nägid neid lõpmata ohwreid, mis Wene talupoeg ja tööline pidid tooma kollektiwiseerimiseks ja industrialiseerimiseks. Siis küüsid tuhanded endilt, oli see kõik ka majaline. Tuhandetele endistele käsitöölistele ja wäiketalupoegadele näib, et kui neid oleks lastud wabalt majandada, oleks nende käsi niiid majanduslikult käinud paremini. Teatawas mõttes moraalseltki, sest bürokraatia surwe poleks siis nii wäga neid rõhunud. Istub saapapuhastaja tänawa nurgal. Tema, see puhtproletaarlane, polnud end iial pidanud kapitalistiks. Ta tegi oma tööd korralikult ja sai selle eest 50 kopikat iikult. Poleks ta oma tööd teinud hästi ja korralikult, oleks teine saapapuhastaja ta kõrwal teda wälja wõistelnud. Sellest 50 kopikast wõis ta 30 pidada puhaskasuks oma tööwaewa eest. Kuid juba 1929. a. kuulutati ta kapitalistiks ja praegu on ta seda, millest nii paljud ebateadlikud inimesed läänes unelewad — riigiametnik. Niiid ta puhastab möödakäijate saapaid palju halwemini, sest kawakindlalt on sel tänawanurgal ette nähtud ainult üks saapapuhastaja ja tal ei tarwitse olla mingit kartust wõistleja suhtes. Ta on niiid trusti ametnik ja eimillestki on tekkinud üks president paari abipresidendiga, üheksa kuni kümme osakonda terwe armee ametnikega, mille otstarwet ega mõtet ta ei suuda näha, nagu kutseühingu osakonnagi, mida ta ei waja, salaosakonna, mis peab walwet tema järele, suurt raamatupidamist, ilma milleta ta ennemalt wäga hästi sai läbi, ja weel palju muudki. Inspektorid käiwad nurgalt nurgale ja panewad tähele, et ta ei omastaks raha, mis pole määratud temale, waid riigile. Tema peab kogu seda bürokraatide armeed oma tööga toitma. Talle endale jääb neli kuni wiis kopikat igalt saapapaarilt endise kolmekümne asemel. Muidugi pole ta rahul sellise korraga. Siit kaswab parempoolne wastasrind, tekib tendents, mille unelmaks pole kapitalismi otsene tagasitulek, waid joow, et talupojale antaks õigus üksi majandada, kuigi ilma sulasteta, rätsep ja kingsepp peaksid jälle tohtima omal käel töötada, tuhanded üksikud katsed peaksid jälle olema wõimalikud, nagu omal ajal. Muidugi toidab seda opositsioonimeelsust jällegi rida intelligente, kes ehitab jellele üles oma ideoloogia. Nemad peawad wajalikeks, et kogu enamlisele poliitilisele ja majandussüsteemile antaks jälle ergutuswõimalused, mis elustaks toodangut, et talupoeg ja käsitööline leiaksid jälle täit rahuldust. Sellest ideoloogilisest meeleolust kaswab ka see opositsiooni osa, nida hüüdnimi Buharini pooldajaiks, kes nõuawad, et enamlased jääksid rigitüürile, kes aga kõike üldist ja absoluutset orjastamist peawad hädaohuks rewolutsioonile.

Nemad nõuawad ka Lenini põhimõtte salgamist, mille järele proletariaadi diktatuur ei tohi midagi ette wõtta, mis wõiks lõhkuda tööliste, talupoegade ja käsitööliste liidu. Nemad arwawad, et sileda pinna all on see liit juba ammu purustatud. Sesse opositsiooniriihma kuulusid küll ka hukatud sõjawäeülemad, kes noorsõdurite kaudu olid küla tegelikest meeleoludest paremini informeeritud kui diktaator ise. Pole juhus, et sesse riihma kuulus ka armee kindralkomissar Gamarnik. Sest tema komissarid ju awitasid sõdureil maale kirju saata, oli ju neil kohustuseks wabades westlustes murida noorsõdurite meeleolu.

Ilma otsese eesmärgita on Stalini rejhiim suunduud tsentrumisse. Kuid peale nende opositsioonimeeleolude paremal ja pahemal, millel mõlemal kahtlemata on radikaalne tiib, on weel wool, mis on diktatuuri kui niisuguse wastu, eriti isiklikku diktatuuri wastu. Siia kuulusid laialised intelligentsikihid, kes niiid on wangistatud. See mõtteküik on õieti wäga loogiline. Diktatuur pole iseenesest eesmärgiks, diktatuur on ainult wahendiks. Ta pidi ainult teostama sotsialismi. Niiid pole Nõukogude Liidus enam ühtki kapitalisti. Kogu põllumajandus on kollektiwiseeritud. Kollektiwiseeritud talupojast ei saa tekkida eracttewõtjat, ei saa tõusta kapitalisti. Milleks wajatakse weel diktatuuri? Kas pole aeg diktatuuri, mis oli ainult wahendiks eesmärgi saawutamisel, mis aga niiid weel ainult kõike elawat oma surwega tapab, jälle kaotada, pikkamööda, kuid kawakindlalt juhtida uutele, demokraatlikele wormidele, üksikisiku tegelikule wabadusele? Ja kuna need woolud on olnud laialisemad ja suuremad eriti parteis endas, siis on Stalini rejhiim oma manöötri siin wiimid läbi. Anti wälja uus põhiseadus. Uus põhiseadus, mis arwestas otse selle opositsiooni nõudmisi, jättes kehtima kommunistliku partei monopoli, sest korraga ei wõi ju kõike loowutada. Sellelt aluselt taheti siis lubada, et rahwas oleks walimud wähemalt neid parteimehi, kes olid kindlad rejhiimi pooldajad. Sellega taheti parteimehed kodanikesi teha olenewaiks ja nõnda nelja-aastaste walimiste takka arendada wälja wabalt walitsetud riiki. Stalin kuulutas wälja selle põhiseadusе, kuid alustas juba järgmisel päewal löögiandmist wastasrindlikule intelligentsile, kelle nõudmised ta oli täitnud ainult näiliselt. Ja aasta otsa kestnud häwitustöö järel selle intelligentsikihi keskel wiidi siis niiid walimised läbi, tühistades kõik need wabadusalged, mis uues põhiseaduses olid ette nähtud, suurendades ja terawdades senist diktatuuri weelgi. Kuid et sel diktatuuril oma hiigelsuure sunnimajinaga õnnestuks opositsioonimoolusid täiesti surmata, selles peab kahtlema igaüks, kes näeb selgeil silmil ühiskondliku arengu loomulikku käiku.

K. E. Söödi aupäev

Tervitusi voolas kokku kodu- ja välismaalt

Keskmisel jõulupühal pühitses kirjanik K. E. Sööt Tartus oma 75. sünnipäewa, mis kujunes talle suureks au- ja austamispäewaks. Esimesena käis juubilari terwitamas sünnipäewa-öösl Tartu Naislaulu Selts E. Wõrgu juhatusel, kelle esindajad ühtlasi tegid teatawaks, et selts on walinud ta oma auliikmeks, ja andsid üle auadressi. Järgnewält terwitas lauluga juubilari kui oma auliiget Akadeemilise Meeskoori kahekordne kwartett, samuti kahekordne kwartett „Wanemuisest" Juhan Simmi juhatusel. Sünnipäewa-öösl käis juubilarile õnne soowimas weel ka o.-ü. „Noor-Eesti" esindajana direktor A. Kiwiste, kes kinkis juubilarile unisimaid ilukirjanduslikke teoseid.

Õnnesoowide kokkuwool algas sünnipäewa hommikul. Samuti hakkasid saabuma juba warakult ka delegatsioonid. Tartu linnawalitsuse poolt käis juubilarile, kui omaaegsele Tartu linnanõunikule ja üldse kui Tartu tuntumaile kodanikule ja seltskonnategelasele õnne soowimas linnapea A. Tõnisson koos sekretär A. Mäega. Nende poolt anti üle auadress, milles õnneldakse juubilari mitmepalgelisest tööst wäga tunnustawalt. Eesti Kirjanike Liidu poolt käisid juubilarile õnne soowimas kirjanikud Semper, Wallak ja Järna, kinkides talle liidu kirjastusel ilmunud wärsked luuletuskogud. Eesti Kirjanduse Seltsi delegatsioon eesotsas kirjanik F. Tuglasega käis terwitamas juubilari kui oma auliiget ja andis temale ühe seltsi kirjastusel ilmunud uuemaid teoseid. Õpetaja Eduard Schönbergi poolt kingiti juubilarile „Walikku" kirjastusel ilmunud uuemaid teoseid. Korp. Wironia konwendi ja wilistlaskogu delegatsioon andis juubilarile, kui oma liipulaulu autorile üle „Wironia lauliku". Juubilari käis terwitamas Tartu algkoolide noorte poolt koolijhatajad J. Parijõgi ja J. Kallak koos õpilastega. Wiimaste poolt anti kirjanikule kui noorte sõbrale üle nende endi poolt joonistatud auadress. Keegi Anni Sirelsalu Wärmust oli saatnud kirjanikule wika terwitusluuletuse.

Telegrafi- ja kirjateel oli saabunud terwitusi ligi 80 organisatsioonilt ja isikult. Teiste seas terwitasid haridusminister A. Jaakson, riigikohtu esimees Kaarel Parts, piiskop Mahamägi, linnapea Auwiksoo, Aino Tamm, insp. G. Wilbaste, rektor Joh. Kõpp, prefekt Nigul Reimo, kunstnik Kristjan Mali, Aino ja Oskar Kallased, Marie Neiksi, Marie Under, Ernst Särgawa, dr. H. Lohk, Õpetatud Eesti Selts EMÜ, Kirjanduse sihtkapitali walitsus, Loodusuurijate Selts jne. jne. Wälismaalt oli saabunud terwitustelegramme prof. Cederbergilt Soomest, dr. E. Niramilt Budapestist, Ottomar Feiglerilt Tschehhoslowakkiast — Bratislawast. Isiklikult käidi juubilari terwitamas weel ka wiimasel päewal. Teiste seas käis juubilarile õnne soowimas Tartu Lastekaitseseltsi poolt pr. W. Jõgever. K. E. Sööt on üks seltsi asutajaid ja praegu auliikmeid. Tartu seltskondlike ja kirjanduslike organisatsioonide poolt korraldatakse teatawasti juubilarile aastamiskoosoleku jaanuari keskpaigu.

Matieseni
ÕUNA MAHL
LUSCHER & MATIESEN

Eesti kaubalaewastiku aasta-juurekasw 8.714 br.-reg.-tn.

Laewade üldarw on jäänud endiseks. — Minimaalprahid metsaweos tõusewad 20 protsj. — Ka rannasõidus on oodata prahihindade tõusu

Laevanduse laenuprotsent tõsteti seitsmele

Aasta wahetusel on oodata majandusministri määrust, millega wõimaldatakse laewade tegewuse ülejääkidest koguda reserwisid.

Laewade amortiseerimise küsimuse lahendamisest aewaomanike soowide kohaselt ei ole seni weel midagi kuulda. See asi pidi lahendatama uue ärimaksu-seadusega. Kuna aga uue ärimaksu-seaduse kehtimapanek on siikatud järjekordselt edasi, siis kaubandus-tööstuskoda esitas majandusministrile nowelli ärimaksu-seaduse muutmise kohta, millega loodetakse lahendada laewade amortiseerimise küsimus.

Majandusminister on kinnitanud Pikalaenu Panga ettepaneku laewanduse laenude protsendimäära kõrgendamise kohta seniselt neljalt protsendilt seitsmele protsendile

Laewaomanikud on esinenud palwega majandusministrile, et wiimane loobuks kawatsetud intressimäära tõstmisest, kuna laewanduse konjunktuur wiimasel ajal unesti on halwenenud. Laewandusele on protsendimäära alandamine ainuke soodustus riigi poolt, mis 600.000 krooniit teeb wälja waid 18.000 krooni aastas.

Eesti laewaomanikud on otsustanud laiendada koostööd laewade prahiturgude korraldamisel wälismaaga. Metsaweo miinimumprahtide asjus õõnnib see koostöö Baltic & Int. Marit. Conference'i laudu. Wiimase poolt on 1938. aastaks tõstatud wälja miinimumprahid, millega Eesti laewaomanikud on ühinenud. Nued normid on 20% wõrra kõrgemad 1937. a. normidest. Peale seda on ühinetud Inglise miinimumprahtide kawaga, mille kohta 17. detsembril Londonis Eesti esindaja osawõtul toimus sellekohane nõupidamine Inglise Tramp Shipping Administr. Committee algatusel.

Rannasõidus jatkatakse eelmiste aastate aktsiooni miinimumprahtide maksmayanekuks ka 1938. aastal, mille kohta praegu kaubandustööstuskoda kogub wastawaid andmeid. Kuna kulud wahepeal on tõusnud, siis arwatakse, et siingi normid 1937. aastaga wõrreldes kerkiwad.

Aasta neljandal weerandil arenes Eesti kaubalaewastiku tegewus normaalselt, kuigi wast mitte sellise edu tähe all nagu eelmistel weeranditel. Prahtide äkilise languse tõttu langesid ka Balti ja Walge mere metsaweoprahid, millega tegutses suurem osa meie kaubalaewastikust. Uusi prahte pakuti wähe, needki olid wõrdlemisi tagasihoidliku hinnaga, kuna ajalepingule ei wõetud laewa üldse.

Kuna Botnia ja Soome lahe kinnikülmamise tõttu metsaweod Balti merel on lõppemas, siis hakkab suurem osa Eesti laewu tegutsema oma käel. Enamik laewu sõidab wedudele Wahemerre ja Lääne-Euroopa wahele. Paar suuremat laewa sõidab La Platast wilja tooma, kuna üks läheb ajalepingule Põhja-Ameerika ja Euroopa wahel. Osa laewu sõidab ajalepingul Bristol-kanali ja kontinendi wahel. Hoolimata prahtide langusest ei ole eelalgu weel karta, et mõni meie suurematest kaubalaewadest jääks talweks seisma. Ligisõidu- ja rannasõidulaewad on juba asunud talwekorterisse.

1937. aastal Eesti kaubalaewastik on arwult jäänud endiseks, kuid tonnaaschilt juurekasw ulatub 8714 br. reg.-tonnile.

Metodistide piiskop Stokholmist kirikuõnnistamisele

Jaanuarikuus Paides toimuwale metodistide kiriku õnnestamisele sõidab Stokholmist metodistide Põhjamaade piiskop R. J. Wade. Metodistid said Paides endale kiriku endise „Baltika" raunatööstuse hoone ümberehitamisega. Sel puhul meenutawad nad eriti asjaolu, et esimene metodistide kirik 200 a. tagasi ehitati samuti ümber tehasehoonest. Eelolewal metodistide kiriku juubelinaastal olewat seega Paide kiriku õnnistamisel metodistide hulgas rahwuswahelisel sügawam tähendus.

Rinnamärgid ja kinnisvaramärgid jõulukingiks

Paljud kodanikud pealinnast kui ka wäljaspoolt saatsid pühade-eelsetel päewadel Allweelaewastiku Sihtkapitali juhatusele rahalisi annetusi, soowiga, et selle eest saadetaks nende tuttawatele wõi sugulastele pühade- wõi uueaasta-kingiks sihtkapitali juhatusel praegu käsilolewa wanametallide korjandusel wanametalli ja raha annetajatele ettenähtud rinna- ja kinnisvaramärgid. Sihtkapitali juhatus palub meid käesolewaga teatada, et kõik soowid täidetakse ja wastawad märgid saadetakse rahasaatja isiku poolt määratud adressaadile wälja.

Seda üldisest awalikkusele teatawaks tehes loodab juhatus, et weel paljud soowiwad üllatada oma sugulasi ja tuttawaid uuel aastal eelnimetatud rinna- ja kinnisvaramärkidega. Seega on nende kink täitund weel teise õilsa eesmärgi — aidanud kaasa meie riigikaitsele ja ühtlasi on nad wabastatud uueaasta õnnesoowide kohustusest.

Allpool toome wastawad normid, mille eest on wõimalik rinna- ja kinnisvaramärki saada.

Rinnaskantaw märk antakse: 1. järk — kr. 15; 2. järk — kr. 10; 3. järk — kr. 7.50; 4. järk — kr. 6 ja 5. järk kr. 5 annetajale.

Kinnisvaramärk — 1. järk — kr. 25; 2. järk — kr. 20; 3 järk — kr. 15; 4. järk — kr. 10 ja 5. järk — kr. 7.50 annetajale.

Täna saadeti sihtkapitali juhatuse poolt wälja Austraaliasse, Sydneysse, aspkonsul Joh. Laiwile 1. järgu rinnamärk ja Sydney Eesti Seltsile 1. järgu kinnisvaramärk. Teatawasti Sydney eestlased saatsid esimestena sihtkapitalile jõulu- ja uueaasta-kingina kr. 660.—.

Nahalisi annetusi wõetakse wastu ja soowisid täidetakse: Allweelaewastiku Sihtkapitali juhatus, Tallinn, jõeministeerium.

Jookswad arwed: Eesti Pangas riigihoiukassas nr. 3190 wõi postkontoris nr. 314 wõi Krediit Pangas nr. 18454.

12-aastane sünnitas terve lapse

Kohtla-Järwe põlewkiwitööstuses elutsew kaheteistkümne-aastane tütarlaps Agnes Werro on kaewanduse haiglas hiljuti ilmale toonud täiesti terwe tüdruku, kellele nimeks pandi Mare. Ka nooruke ema on praegu kõige parema terwise juures. Nii ema kui ka tüdruk paigutati Narwa linna rinnalaste kodusse.

E. Phillips Oppenheim

AADLIK VARGAKS

14

Lem ohkas sügawalt ja ehtsa kahetsusega.

„Pealik ei taha seda, Fred," ütles ta. „Ta reedab meid weel kord kõiki!"

Sel korral näis aga, nagu oleks Lem eksinud ja David samuti. Hingeldades raskelt toolil, wihast ärritatud, nõrkade, werd täis walgunud silmadega surmawaid pilke külwates, osutas Tottie Green, inimene-tõbras, nimetissõrmega Fredile, lüües pihuks kahekümne aasta kestes walitsenud korra:

„Seda me weel näeme!" kraaksus ta „Põrgusse autojuht ja tema kõrgus! Teeme sulle sõpu. Saada ta põrgusse!"

David, olgugi hulljulge, ei olnud kunagi tähelepanematu. Samal hetkel, kui ta tagasi astus, haaras ta Reubeni ja wirutas wiimase ettepoole. Läbi õhu kõlas wihisew hääl ja läikiw nuga uppus uksesse paar tolli kõrgemale Davidi mahapainutatud peast. Tottie Green katsus end toolil ümber pöörda. Midagi wäga inetut ja julma rippus ta paremas käes. Tüdruku hääl kõlas just hetkel, kui Fred haaras teise noa järele.

„Lase tal minna, sina lollpea!" hüüdis ta kirglikult. „Wõite saada ta kätte igal ajal, millal soowite. Istute weel kõik, kui lasete politseid siia ligidalegi. Laske tal minna, kas kuulete?"

Tottie Green mängles õrnalt oma automaatremoolwriga, weet siis kui David oli juba awanud ukse. Fred hüüs mööda seina, käes teine nuga, kuid David ei kawatsenudki jääda logelema. Ta löi ukse kinni ja läks nii ruttu kui jalad andsid trepist alla. Autos nõjatus ta weel wälja ja waatas tagasi. Tottie Green waatas talle järele praotatud kardinate wahelt. Tema tooli taga seisis Belle. David tõstis kübarat ja tüdruk saatis talle õhusuudluse. Auto kadus liiklemiskeerisesse.

Number 17-a, John-streetil. Davidi ajutine ööbikohi, oli muudetud sõna tõsises mõttes kindluseks. Oli palgatud kolm teenrit, kes olid küll wõimetud täitma teenri-kohustusi, aga kellest igaüks käis kordamööda igapäew Abbsi gümnaasiumis treenimas. Majja oli sisse seatud täielisim häireseadeldis. Dowsonile antud juhised olid karmid. Isegi perekonnaliikmeile oli sisepääs keeldud. Ka Glendoweri markiid ei oldud sisse lastud. Seepärast oli David päriselt kohkunud, kui ta koju tulles ja raamatukogutuppa astudes leidis sealt eest külalise. Weel suurem oli ta üllatus, kui too külastaja, kuuldes kolinat ukse juurest ja lastes langeda ajalehel, mida ta oli lugenud, osutus wäga sarmikaks, heledate juustega, sügawsiniste silmadega, kena suuga ja saleda koguga nooreks neiuks.

„Kes pagan teie olete ja mida te siin teete?" küsis David.

Tüdruk waatas teda läbitungiwalt, ent osawõtlikult. Näis nagu oleks ta pingutanud mälu ja katsunud arwata, kus ta toda meest enne oli kohanud.

„Sa ei peaks esitama selliseid küsimusi," waidles ta wastu. „Peaksid mõnedki sugulussidemed alal hoidma. Mu wäene, armas pooltädi käis siin ja räägib nüüd kõigile, kui halwasti teda koheldi. Too suur mees, rahanduse Napoleon, nagu Morning Post teda nimetab, sir Matthew, saadeti su ukse juurest samuti minema. Tegin siis otsuse, et wõtan selle teretulemast ütlemise kohustuse enda peale."

„Kas te ei ütleks mulle, kes te olete ja kuidas te sisse saite?" palus David.

„Ütlen sulle, kes ma olen, kui tahad, olgugi et peaksid seda teadma ütlematagi," wastas tüdruk, „kuid mitte iialgi, kuidas ma sisse sain. Ma —"

Ta katkestas lause. Ta silmad suurenesid.

„Palun seisa just selles asendis!" hüüdis ta. „Jah. Palwetasin, et oleksid see, ja oledki! Oled minu waras."

„Kas pole see weidi nagu ainult ühele poolele arusaadaw etteaste?" arwas David heasüdamlikult. „Mulle paistab, et nalja saate ainult teie."

Tüdruk ähwardas teda sõrmega.

„Kas sa ei mäleta," küsis ta mõjuwa tõsidusega, „toda wiimast ööd noist degenereerunud päewist — mõtlen päewist, kus kuulusid weel kurjategijate klassi — kui sorisid leedi Frankley karbikeses ta magamistoas — kus sul ei olnud wähimatki õigust olla — kust leidsid selle suure teemandi ja kus üles waadates äkki nägid mind?"

„Mu Jumal!" hüüdis mees. „Teie olitegi too tüdruk sinises pyjamas!"

Tüdruk naeratas ja ta hääl muutus sõbralikumaks.

„Mul on hea meel, et sa seda tähele panid," ütles ta. „Olen küllalt wanamoodne, et mitte olla pöörasselt waimustatud pyjamast, kuid selle kohta olen arwamisel, et ta sobib mulle hästi, ja kui weel juhtutakse ööbima majas, kus wõib kergesti tuli lahti pääseda wõi kuhu wõidakse sisse murda, siis on ta tõesti kasulik. Mul ei oleks iial olnud julgust [illegible] seal öösärgis ja teid waadelda."

„Kas te ei ütleks mulle..." nõudis teine, silmis küsiw pilk, „...kui te mind nägite, te ütlesite, et see teemant — Neitsi Pisar — oli minu käes?..."

„Oli," kinnitas tüdruk. „Nägi wälja kui pisar."

„Well, wõibolla mäletate sedagi," jatkas ta, „mis ma tegin teemandiga?"

„Ära ole lapsik," wastas tüdruk. „Wõtsid selle muidugi kaasa. Seda ei leitud enam pärast ja leedi Frankley sai selle eest kindlustussummagi kätte."

„Wõtsin selle kaasa?" imestas David.

Tüdruk noogutas. „Kas sul ei ole seda siis enam?" küsis ta pettunult. „Lootsin, et see jääb igawesti perekonda."

David ei wastanud kohe, waadates tühjusse nagu keegi, kes tahab ühendada katkenud mälu ahelat. Siis, kehitades õlgu, näis ta sellest mõttest loobuwat.

„Palun ütelge mulle, kes te olete," palus ta, „ja kuidas sattusite olema seal sel ööl?"

„Heameelega," nõustus teine, „aga mida arwad sigarettidest ja kas on praegu weel liiga wara kokteili jaoks? Waata, ma ei julgenud helistada, sest teadsin, et wana Dowson oleks wisanud mind wälja. Sa ei ole ometi minule pahane, et tulin, ega ju?" lisas ta, waadates mehele wõluwa naeratusega. „Wõtsin ette, et pidin nägema kuidagi toda perekonna musta lammast."

David, kes oli tunni aja eest olnud täiesti külmawereline, sellest hoolimata, et rewolwrisuu oli sihitud ta rinnale, ja et paar tolli peast kõrgemal kõikus puus mõga, oli niiid tolle ilmsiiüita ja üllatawa, imelisest naeratawa külalise juuresolekul päris kohmetu. Siiski helistas ta kella.

„Kuidas soowite muidugi," nõustus ta, „kuid andestage, kas te ei ole weidi noor kokteili jaoks?"

Tüdruk naeratas talle andestawalt.

„Oigupoolest," pihtis ta, „olen just parajasti wäljas plikaeast. Mulle üteldi alles paar päewa tagasi, ja päris tõsiselt, et hakkan juba wanaks jääma, ja ma tean, et ema on tõsiselt mures, kuna ma ei ole olnud kihlatud rohkem kui kõigest kaks korda. Aga olgu nüüd pealegi, sinu rahustuseks wõin ütelda, et täitun paari nädala pärast kakskümmend üks aastat."

Dowson astus sisse ja kõigele eluaegsele treenimisele waatamata säpsahtas ta neidu nähes.

„Miss Sophy!" hüüdis ta. „Kuidas te ometi — palun wabandust, milord, — ma ei suuda kujutella, kuidas too noor leedi siia on saanud!"

„Mina samuti mitte," wastas David kuiwalt, „kuid siin ta on. Peate pinnima oma meeskonda, Dowson. Tooge meile teed, kokteile ja sigarette."

„Minule palun hiinateed," palus tüdruk. „Kokteili jätan wiimseks, ajaks, kui hakkan ära minema — wälja arwatud, kui minust kohe tahad lahti saada..."

„Mitte sugugi," kinnitas talle David. „Kuna te juba siin olete, siis olete ka tere-tulnud. Mille üle ma aga ikka weel pead murran, on, kuidas te sisse saite?"

„Wõin wastata igatahes üht, milord," ütles Dowson tõsiselt, „too noor daam ei pääsnud sisse ei eesukse ega akende kaudu. Ma ei ole minutikski lahkunud oma kohalt ja hallis on kogu aeg olnud kaks meest."

David waatas tüdrukule küsiwalt.

„Kohe kui Dowson on läinud," lubas wiimane, „ütlen ma sulle."

David saatis mehe peanoogutusega ära.

„Wõtan teid sõnast, noor neiu," hoiatas ta teda, tulles tagasi kamina juure. „Tahan teada täpselt, kuidas te siia saite. Mul on tunginwad põhjused end külalisist mitte lasta tülitada. Olen enda teada teinud kõik wajalised ettewalmistused, ja mõjub rusuwalt leida, et suutsite nii kergesti läbi ahela murda."

„Kuula," palus tüdruk, hüpates üles ja juhtides teise õrnalt oma toolile. „Tean, et mul on su lemmikkoht, sest su piip ja tubakas olid laual kohe siin kõrwal. Palun istu ja tunne end mugawasti, ja kui oled kindel, et sellest ei juhtu kellelegi halba, siis awaldan sulle oma suure saladuse."

David nõustus heatahtlikult. Tüdruk istus ta tooli käsitoele.

„Keegi teine maa peal," usaldas ta, „ei oleks wõinud sisse saada seda teed mööda, mida mööda mina tulin. Ära muretse selle üle, palun, ja ära püüa süüdistada kedagi, sest selleks ei ole põhjust. Dowsonil oli õigus — ma ei tulnud üldse eesukse [illegible]legi."

„Wäga hea siis," alistus ta, „jätame Dowsoni arwest wälja."

KÕIK POSTIASUTUSED ÜLE MA

võtavad „Päevalehe“ ja „Laste Rõõmu“ tellimisi vastu 1938. aasta peale

Kuidas tänawu pühitseti jõulupühi

Ilusad talililmad wõimaldasid suusatamist ja saanisõitu. — Maalesõitjaid oli rohkesti. — Kodudes nauditi jõulurõõmu ja -rahu

Nüüd on möödunud jõulupühad, mida rohke lume tõttu nimetati õigeteks jõuludeks. Noh, lund ja lumeteed kasutati ka ohtrasti. Woorimeestel polnud piihaderahu. Kuljuste kõlinat wõis kuulda kõikjal ja saanid sõitsid sahinal linnast wälja. Ka suusatajail polnud aega kaua jõuluworstide juures mõnuleda. Kes need lumewäljad siis ristiliseks kriipsutab. Ja kus need toredad härmatunud puud! Täliloodus pakkus tõesti kaunist waatepilti.

Jõuluõhtul olid kõik kirikud rahwast täis, ehkki mõnes kirikus peeti kaks teenistust. Tallinna suurte koguduste juures ei olegi loota, et kõik kogudusliikmed mahuksid kirikusse. Paljud kuulasid nii jõululaule kodus raadio kaudu. Teised ruttasid jälle kalmistuile, et jõuluwalgust wiia omaste haudadele. Kõik kalmistud olid küünlatulede säras.

Esimesel pühal walitses linnas waikus. Kõik lõbustusasutused olid suletud. Kodanikud nautisid jõulurahu ja -rõõmu oma kodus perekonna keskel. Paljud olid sõitnud juba jõululaupäewal maale sugulastele küllа. Sai kasutada ainult raudteed. Raudteel müüdi odawama hinnaga pühadepileteid 11.000 ümber, pealeselle tawalised sõitjad. Raudteelastel oli palju tegemist.

Teisel ja kolmandal pühal oli linnas juba rohkem liikumist. Ei saa aga ütelda, et kõrtsides ja kohwikuis oleks olnud palju rahwast. Tallinlane eelistab jõulupühi pidada ikkagi peamiselt kodus. Endastmõistetawalt kuuluwad pühadekawasse ka külaskäigud ja külaliste wastuwõtmine.

Täna algasid juba argipäewa askeldused. Perenaistel algasid aga uued mured: waja hoolitseda selle eest, et wana-aasta lõpp ja uue aasta wastuwõtt oleks rõõmukiillane.

Pärast jõuluwana külaskäiku.

Tartus möödusid jõulud abiellumispalavikuga

Tartus möödusid seeaastased jõulupühad meeleolutähe all, mis on omased tõelistele rõõmu- ja rahupühadele. Pehme talweilm ja paks lumekate kõikjal, see aitas palju jõulumeeleolu süwendada, kuna lumised jõulud kippusid wiimastel aastatel meil juba harukordseteks jääma. Eriti rõõmu walmistasid pehmed jõuluilmad muidugi talisportlastele, kellest kihasid mitte üksi Toomenõlwakud, waid ka linnalähedased metsad ja mäeseljandikud.

Esimesel pühal nauditi jõulurõõme ja jõulumõnusid peamiselt kodudes, mistõttu linn oli peagu kogu päew rahwast tühi nagu suwel jaanipäewa aegu. Tühjust aitas muidugi suurendada ka see, et paljud tartlased pühadeks sõitsid kas maale wõi teistesse linnadesse külla. Jõulureedel ja -laupäewal Tartust wäljuwad rongid suutsid waewu kõiki sõitasoowijaid rahuldada ja mahutada. Saamajuhtide andmeil on meil kahel päewal müüdud pileteid ligikaudu 9000 kr. eest.

Keskmine piha kujunes pulmapidustuste haripunktiks. Tänawu jõulude puhul oli Tartus paariminejaid rekordiliselt. Luteriusu õpetajad laulatasid kokku 80 paari ümber, kuna Tartu ilmalik pastor on registreerinud kahel jõululuelsel päewal 31 paari, kokku on ta aga detsembrikuus registreerinud üle 70 paari, missugune arw olewat Tartus rekordiks. Aldse on tänawu jõulude puhul tähele panna teatud abiellumise „palawikku“. Ka ristseid oli rohkesti. Nii tuli näiteks Tartu Pauluse 1. koguduse õpetajal ristida kogusummas pühade ajal 25 maimukest.

Viljandimaa pühad pulmade ja ristsete tähe all

Jõulud Wiljandis möödusid tänawu tõeliste rahupühadena. Kuna tuisk pühiks oli pannud hange peagu kõik liiklemisteed, siis palju neid kodanikke, kes tawaliselt harjunud pühi weetma maal, olid sunnitud pühiks jääma linna. Jõululaupäewal pääsis Wiljandist autol ja omnibusel waid Tartu ja S.-Kõppu, kuna kõik teised teed olid jõuwankritele läbipääsmatud. Sõnelikemana wõisid endid tunda need, kes maalesõiduks said kasutada raudteed. Seetõttu harwa on pühade ajal Wiljandi jaamas nähtud nii palju reisijaid, kui tänawuste pühade puhul.

Wiljandimaal pole aga hulgal ajal paari-kolme päewa jookful peetud niipalju pulmi ja riitseid, kui seekordsete jõulupühade puhul. Kirikõpetajad wiit olid ainukesed inimesed, kes rahupühadel tundsid töökoormatust. Kuid ega neist jatkunud kõikjale. Ka kooliõpetajad rakendati selleks. Nii ristis keegi Lõuna-Wiljandimaa kooliõpetaja esimese jõulupüha õhtul kuuenda lapse ja kiirustas „tööga“, sest järge ootamas pidi olema weel paar pisikest poissi-tiidrukut.

Liiklemine raudteel ei kohane elunõuetele

Meile kirjutatakse: Teatawasti lõpetasid koolid Tallinnas ja ka üle riigi oma semestri 22. detsembril ja enamik õpilasi sõitis linnadest samal päewal ka oma kodukohtadesse laiali. Peale õpilaste on raudteel liiklemine enne pühi harilikust ikka suurem, pealegi weel käesolewal aastal, kus kõik omnibuseliinid, mis meie raudteele wäga õigustatud tui ka edukaks wõistlejaks on, rasketé lumeolude tõttu feismna pidid jäänma.

Raudteel aga lasti 22. detj. rongid wälja endises koosseisus, sellele waatamata, et reisijaid, peaasjalikult õpilasi, olid tulwil kõik wagunid ja wagunite wahed. Nii wähjus Tallinn-Sadamajaamast 22. detj. kell 17.00 Wiitsu rong nagu harilikult kolme klassiwaguniga, mis nii täis olid kiilutud, et wõimatu oli liikuda. Tallinn-Wäikeses täitusid ka platwormid ja wagunite wahed. Raplani neitsi waguneitsi mahaminejaid ei ole, sest kõik sõidawad edasi Wiitsu poole, kuid teatawasti on Raplas ka koolid ja neis õpilased, kes ka pühadeks koju tahtsid sõita. Nendega täitusid wiimsed tühjad kohad waguniesistel ja umbes 15—20 õpilast leidsid endale koha tühjas ja külmas loomawagunis, mis õnneks Wiitsu poole saadeti. Klassiwaguneid Raplas juure panna ei olnud, sest kõik olid Tallinna wälja saata käsutatud eravongide jaoks 23. ja 24. detj.

Raplani hilines rong umbes poole tunni wõrra. Raplas seisis rong 18 minuti ajamel millegipärast üle tunni. Lihulani jõudis ta hiljaks jääda terwelt 1½ tundi, ja kõik see aeg pidid kergestiriietatud kooliõpilased wagunite esistel ja loomawagunis külmetama. Kui paljud nendest wõisid pühade-puhkuse ajamel haigewoodisse sattuda?

Tähtmata kerkib küjimus keelele: Miks raudteewalitsuse wastawad ametkonnad pole korraldanud inimeste liiklemist raudteel? Kas käib neis ajutustes ka ajalehti, kust nad lugeda wõiksid, kunas õpilased koolidest wabanesewad wõi kunas mõned teised suuremad massiliikumised sünniwad, et nad sarnastel juhtudel wõiksid ka oma vongide koosseisu suurendada? Mispärast müüakse jaamadest pileteid rongile, kus enam wagunis seismisekski ruumi ei ole, rääkimata weel istekohtadest, millele aga igal pileti ostjal õigus on, ja miks ei panda mitu wagunit juure, kui selleks on tarwidus?

Venemaal pühitseti jõulusid

Seni ei pühitsetud Nõukogude Wenemaal ametlikult jõulusid ja nende pühitsemine kommunistlikes kodudes kuulus isegi karistuse alla. Tänawuste jõulude eel awaldas „Prawda“ artikli pealkirja all: „Rõõmsaid pühi, lapsed!“ Moskwa tsentrumis, nii kirjutas Nõukogude ametlik häälekandja, oli tekkinud terwe kuusemets. Tänawail müüdi igasuguseid jõulupuuehteid. Kõik suured ärid olid ostjatest täidetud. Kõige suurem nõudmine oli jõuluwanade, nukkude, tankide ja muude laste-mänguasjade järele. Kõikjal walitses rõõmus jõulumeeleolu. Jõulupuu, nii kirjutas „Prawda“, olewat niüid wajaline kõigil pidulikel kooswiibimistel. Ei olewat ühtki kooli, kus ei korraldataks jõulupuud. Moskwa koolides korraldatawat jõulupuid ühes kirjanduslike ballide-maskeraadidega ja füüsilise kultuuri mängudega. Kirjanduslikud ball-maskeraadid pühendatakse 19. ja 20. sajandi sangareile. Neil õhtuil näidatakse koolides Puschkini, Gogoli, Tschehhowi, Gorki ja Majakowski kangelasi.

Jõuluvanade kool Londonis

Professor Howard awas enne jõulu Londonis omapärase kooli, millist enne seda polnud kogu maailmas. Ses kooli õpetati, kuidas mängida jõuluwana osa, kuidas rõiwastuda ja käituda, et lapsed peaksid jõuluwana „ehtsaks“. Jõuluwanasid õpetati ka majas leiduwaist asjust walmistama jõulukinke. Sesse kooli wõeti ainult abieluinimesi ja õpetus kestis kolm kuud.

Maieri kanal nõudis surmao

Uppus omakaitse weteraan A. Pahkla-Pachel. — Laib awastas weepinnale kerkinud müts

Jõulupühade eel uppus Tallinna sadama Maieri kanali omakaitse asutajaid liikmeid Aleksander Pahkla-Pachel. Nagu juurdlusega selgus, oli ta Nõmmel külastanud kedagi sõpra. Sammudes sadama kaudu koju, oli ta Maieri kanali otsas pimeduses nähtawasti kukkunud merre ja uppunud.

Jõululaupäewal kella 1 paigu päewal kerkis Tallinna sadamas Maieri kanali suus weepinnale must karakuläärega müts, mida märgati mootor-weelaewalt ja mis esialgselt wiidi weeteedewalitsuse majja. Seal arwati kohe, et see kuulub A. Pahkla-Pachelile ja kui peakatet näidati kadunu heale sõbrale Tõnis Puskarile, kes sedasama tõendas, ei olnud asjas enam niingit kahtlust.

Kohe korraldati kanali suus traalimine, kusjuures mootor-weelaewalt merre heidetud konks juba esimesel tõmbamisel haaras laiba, mis tõmmati weepinnale. Kõhale kutsutud politsei esindajad wälisel waatlusel mingisuguseid wägiwalla tundemärke ei leidnud, mispärast näib täiel määral olewat tegemist õnnetu juhuga.

Läbiotsimisel leiti laiba riiete taskust wõtmed, taskuraamat ja muid wähemaid asju, mille hulgas oli ka paber isikute nimedega, kes kadunule olid wõlgu. See dokument anti edasi A. Pahkla-Pacheli tiitardele, et need oma isa wõlgasid saaksid sisse nõuda.

Tallinna seltskonnas on A. Pahkla-Pachel hästituntud inimene. Eriti aktiiwselt oli ta tegew omakaitse loomisel, olles üks organiseerijaid admiral J. Pitk bariigi algpäewil teenis ta mõn musrongil nr. 2, kust aga wa Tallinna. Teenete eest oli kad Wabaduse Risti 1/3, kotkarist ja

Oma igapäewast leiba teen Pachel wiimati weeteedewalitsu litsejana, kuna ta enne seda ol Krediit-Panga kassapidajaks.

lehe kaasandena ilmub uue aasta esimesil päevil. S kalender pühendatud J. W. Jannseni kui esimese eesti ajalehe asutaja mälestamisele, millest nüüd möödunud Kalendri pilt J. W. Jannsenist on reprodutseeritud dr. h Laikmaa tuntud maali järele ja on valmistatud 6-värvitrüki

Üksiknumbri hind koos kalendriga 10 senti

Jänese pähe tulistati inim

Küti jõululaupäewa-öine wiperus unise peag

Jõulu-laupäewa ööl lasti Aaspere wallas Ojaweski küläs Oru talu juures haawlilaeng abielupaar Alide ja Julius Källasmaade peale. Mõlemad sõitsid koolimaja juurest jõulupuult suuskadel koju poole ning Oru talu rehetoa juures lasti nende pihta pauk. Haawlid tungisid Alide K. kätte ja jalga, kuna mehel läbistasid mütsi ja palituwarruka. Kuna Kallasmaad arwasid, et neid tulistati sihilikult, hakkasid nad kiiresti eemale suusatama, kuid umbes 300 m järele langes Alide K. teadwusetult maha.

Sündmusekohale ruttas nüüd ka Ojaweski küla talu perepoeg M. R., 23 a. w., kes selgitas, et tema kogemata laskis abielupaari peale haawlipüssist laengu. Tema oli walwanud Oru talu rehe juures jäneseid ja jäänud tukkuma. Südaöösl ärganud ta kõbinast ja arwates, et jänesed on sõõdakspandud heina kis unisest peast kõbina peale i peale lasku märkas ta, et oli mesi, kuid oli juba hilja.

Alide K. toimetati Undla jaos re, kes ei olnud aga kodus. Na koju, kuna aga walud järjest tati teekonda Haljala arsti ju hilishommikul. Kuna haawlid o riidetükke, muutsid haawad ka mise tagajärjel hädaohtlikeks.

2 veretööd jõu

Nõwa wallas pussitasid wennad eremehe. — Kloostri wallas kakl ja kohalikud elani

Jõululaupäewa õhtul kella poole sitasid Theodor Palmpuu ja Oska walla Tufari küläs afetsewa Põlde sama talu peremehe 50-a. Jaan T panid pussitajad toime joobnudpäi, selgus, mingi wana wihawaenu pär hed wõeti kohaliku politseikonstaabli saadeti Tallinna-Harju kriminaalpoli

Asja selgitamisel tehti kindlaks jõululaupäewa õhtul ilmunud Põlde Haapsalu-Riguldi maantee äärest. lanud nad talu õuel lärmiisema, m tulnud wäljа ja püüdnud neid rahus ginud mürgeldajad Drummaale kalla pussiga mitu haawa nätku, jüdamess mille tagajärel see silmapilkselt heit

Seejärele pussitajad põgenenud, warsti kohaliku konstaabli poolt, kel waks. Palmpuu ja Kaljula on wem nimeks oli Siilmann ning nad elut wallas.

Jõululaupäewa õhtul kella 10 p ajunduses kaklus kohalike elanike ja hel. Seejuures lõi merekindlustes mees Martin Rõõmer ükšteisit kehasse kindla elukohata 28-a. kr Kaerale ja ühe pussihaawa Klaarmannile, kelle elukoht Paldre talus. Samas kaluses sai kindla elukohata kraawitööline 39-a kellel oli pussihaaw wasakus küljes. lõi, pole aga esialgselt selgunud.

Arstlikul ülewaatusel selgus, et Bernhard Sihwari haawad kuuluwa pärast nad saadeti rawimisele Talli haiglasse. Jakob Klaarmann jäeti sele rawile. Pussitaja Martin Rõ kaklust süüdimurskohalt, kuid tabati Kuna aga löödud haawad ei olnud jäetud Rõõmerit wahi alla.

Aasta vahetusel

on viimne aeg oma kodu kaunistada RAADIOAPARAADIGA:

G. Marconi	Standart
Telefunken	Maestro
Siera	Lüüra
Schaub	Agu

on võimsad ja kauni kõlaga. Tutvuge ja võrrelge, siis veendute ning valite neist kindlasti ühe.

O.-Ü.

„ESTO MUUSIKA“

Tallinnas, Viru tän. 2.

Osakonnad ja esindajad kõikjal kogu riigis.

Jalgrataste ja raadioaparaatide võlgade eest talud müügile

Petseri jaoskonna kohtupristavi poolt oli pühade eel müügile määratud 18 kinnisvara, nendest enamik äridest ostetud jalgrataste ja raadioaparaatide võlgade sissenõudmiseks. Suurem osa kinnisvaradeomanikke korraldas omad võlad enne oksjonit või oksjonipäeval. Korraldamata jäeti vaid kahel kinnisvaral lasuvad võlad. Petseri vallas Praskovja ja Paul Kallastele kuuluva kinnisvara ostis Gustav Sokk 2106 kr. eest ja Rootova vallas Mihail Bojarinile kuuluva kinnisvara ostis Oskar Urgart.

Raasikul süttis saun

Jõulu-laupäewal kella 12 paigu süttis Raasiku walla Härma talus põlema wihtlemissaun, millel põles ära katus ja üks sein. Suurdlusega selgus, et tuli sai alguse liigsest kütmisest. Hoone oli kindlustatud 150 kr. wäärtuses. Niisama suur on ka talupidaja Fählmanni kahju.

Surmav vigastus koorma all

Narva linnahaiglas suri pühade ajal Auvere-Joala valla talupidaja 56-a. August Vaas, kes jäi mõned päevad enne pühi teel puukoormaga metsast Auvere jaama koorma alla. Mees sai nii raske peaaju vigastuse, et ta enam ei tulnudki meelemärkusele. Nagu hiljem selgus, oli mehel katkenud peaajus üks veresoon, mis põhjustaski surma.

Nõukogude Venest tuli vagun karusnahku

Pühade ajal tuli Narva jaama kaudu Nõukogude Venemaalt Eestisse vagun kallihinnalisi karusnahku. Nahad saadeti edasi Tallinna, kust nad saadetakse edasi välismaale.

Prantsuse kuld Ameerikasse

Pariis, 27. 12. (ETA) (DNB) New Yorgist on lahkunud ookeaniaurik „Normandie“, mille pardal on kullalaadung 150 miljoni frangi wäärtuses. 8. nowembrist saadik on transporteeritud kulda Ühendriikidest Prantsusmaale umbes 1,2 miljardi frangi wäärtuses.

Tulekahjud jõulupuust Ameerikas

New York, 27. 12. (ETA) (DNB) Ühendriikides on olnud jõulupühade ajal hulk liiklemisõnnetusi ja tulekahjusid. Tulekahjud on tekkinud suuremalt osalt jõulupuudest. Liiklemisõnnetusis ja tulekahjudes on saanud surma üldse üle 500 inimese.

Hukkus Prantsuse reisilennuk

Praha, 27. 12. (ETA) (Ceteka) Jõululaupäewal on Lõuna-Böömimaal Kasperske Hory lähedal hukkunud Prantsuse lennuühingu „Air-France“ lennuk. Lennuki rusud leiti esimesel jõulupühal. Katastroofis on surma saanud üks tuntud Praha adwokaat, lennuki juht — tschehh — ja raadiotelegrafist — prantslane. Arwatakse, et katastroofi on põhjustanud tihe udu. Lennuk oli startinud Wiinist.

Tallinna raadiotöölise surm Wõrus

Jõulu-laupäewal, 24. detsembril, leiti Wõrus wõõrastemaja „Kommertsia“ numbritoast Tallinnast pärit olew raadiotehase „Are“ tööline Leonhard Hunt. Mehe laip toimetati Wõru lahkamiskambrisse, kus wõeti eite lahkamine. Lahkamisel selgus, et mees oli surnud mingi mürgi läte. Surma-leidnu taskutest leiti üks tiri ilma aadressita ja ainsa isikutõendawa dokumendina palgaraamat, mis antud „Are“ tehase poolt Leonhard Hundi nimele. Palgaraamatu järele selgus, et mehe alatine ajukoht on Tallinnas, Reimani tänawal nr. 27 ja ta on wiibinud tehases tööl alles hiljuti.

J. Tõrvand sõitis välismaale

End. kindral Juhan Tõrwand, kes wabanes enne pühi wanglast, on sõitnud pühade ajal wälismaale, kuuldawasti Austriasse, kus tal sugulasi. Kuhu ta lõplikult jääb peatuma, on alles teadmata.

End. kindral Andres Larka jääb esialgu Tallinna elama.

Nimede eestistamise lihtsustatud korra kehtivust pikendati

Riigihoidja dekreediga pikendatakse perekonnanimede ja nimede lihtsustatud korras muutmise seaduse kehtiwust weel ühe aasta wõrra, s. o. kuni 1. jaanuarini 1939. aastani.

Eesti-Saksa õhuliiklemislepingule

kirjutati alla Berliinis 23. detsembril.

Vanamees külmas surnuks

Jõululaupäeval leidis Rõuges kohalik metsavaht Jaan Kask Rõuge lähedusest metsast vanamehe laiba. Metsavaht teatas leiust kohe ametivõimudele, kes asusid surmasaanut kindlaks tegema. Laibas tunti ära Rõuges, Väike-Luha külas elutsev popsnik Peeter Udras, 70 aastat vana. Mehe surmast teatati ka ta naisele, kes kutsuti õnnetusekohale. Naine tundiski mehe ära.

Peeter Udras oli väljunud eelmisel päeval kodunt, lubades minna külla naabertallu. Mees ööseks tagasi ei tulnud. Ühtlasi selgus, et ta ei olnud jõudnud ka naabertallu kohale. Nagu näib, valis vanamees otsema tee naabertallu läbi metsa. Sügava lume tõttu ta aga väsis oma teekonnal ja langes jõuetult lumme. Kuna abi polnud lähedal, mees külmas surnuks.

Pärast pühi

Wiimasel ajal läheb meil ja maailmas nii mönigi asi aina rekordiliselt. Waheft koguni paistab, et enam ei ofatagi mötelda ja tegutseda teisiti kui ikka ületades köik senisinu. Nagu näiteks lugesime enne pühi, et isegi abiellumise suhtes on pealinna noorrahwale tulnud peale niisugune tahtmine ja hoog, et pulmi peeti pühade ajal rekordiliselt palju. Ja et üldse tänawused pühad pidid tulema rekordiliselt ilusad ja positiiwsed: üle hulga aja rekordiliselt ilus ja rohke lumi maas ning ilusad ilmad.

Töepoolest, ega pühadel polnud wiga. Rahwas läi rekordiliselt linna, sest autobused ju seisid rekordilises lumes. Seepärast siis öhtuti-hommikuti istuti rekordiliselt kodus ning perekondades, oldi rekordiliselt röömsas tujus ja kuulati ajawiiteks ringhäälingu eeskawa, mis maailmarekordiliselt masindas jumalasönna ja iga jõululaulu wähemalt kakstümmend wiis korda.

Teine liik kodanikke, enamasti noored, jälle rekordiliselt... Aga algan selle looga parem löpust:

Tänu hommikul hakkasin suunduma warakult enne kellä 8 töö-teenistuse poole. Teate ju küll, kuidas see pärast pühi on: kondid kanged ja pole öiget hakkamist, süda on paha ning pühade ajal häwitatud rohked pidulikud witamiinid kaebawad su peale. Niisiis tulidki wäl- ja wöimalikult wara, et jälle inimese-tunnet saada kehha.

Astun niisiis korterinkest pikkamisi wälja ja seisatan suitsu süütamiseks. Seal awaneb ka körwaltkorteri uks ja wäljub naaber, ütleme Juss Kullaste — noor naisemees ja korralik kodanik igatepidi. Saame omawahel hästi läbi ja sagedasti teeme töölemineku-tee seltsis.

Seekord aga Kullaste ägab ja oigab, weab jäsemeid järele kui Terueli kaitsja. Tõstab üht jalga — aietab. Tõstab teist — aietab jälle. Toetab kepile, sülitab ja, ühe sõnaga, on päris wigane.

„Tohoo imet!" küsin kaastundlikult. „Nii noorelt juba jookswa?"

Tema aga teeb wihast nägu ja ägab: „Jookswast pole siin juttugi! Aga see pörgulikult ilus lumi pühade ajal!... Näh, ostsime naisega mölemad endile pühadeks sussad, nagu see mood tänawu on. Ja juba esimesel pühal läksime sussatama. Teate küll, kuidas see öppija asi on: tunniga rohkem libisemisi ja kukkumisi kui hariliikul inimesel kogu elus. Noh — siin ma siis nüüd olen — kederlun wälja wäämatud ja pölwed kanged. Naine on päris selili woodis ega ole saanud püsti kogu pühade ajal. Säh sulle talwesporti ja terwise tagasajamist! Metsast koju toodi meid autos..."

Ei saanud me weel juttu löpetadagi, kui kuulsime päris nutust ägamist-oigamist kord alamal. Unditsesin üle trepi käsipuu — seal oli preili Jolanda Nihwits — weab samuti järel oma kauneid sääri kui isand Kullastegi ja lonkab mölemat jalga korraga... Tõsi, nägin ju tedagi enne pühi toomas koju suuski ja sussawarustust!

Preili Nihwitsale seltsis warsti alumisel korral noorhärra Kabluk — samuti inwalitb. Kuid ainult 50-protsendiliselt. Sest ta lonkas ainult üht jalga.

Huwi pärast läin siis waatama, et kui rohkesti meie majas neid sussaohwreid üldse on. Poole tunniga lugesin kokku kümme. Sest majas, kus elan, on paarkümmend korterit ja nooremaid inimesi elab siin rohkesti. Wöib olla, et neid ohwreid on weel rohkemgi, aga mul polnud enam aega. Sest pidin olema tingimata kell ½9 tööl.

Teel mööbusin weel paaristkümnest lonkurist, kes komberdasid linna poole. Mööbusin ja arutelesin iseennes. Et munde rekordiliste nähtuste körwal on meil siis nüüd ka rekordiliselt wäljawäänatud pahkluid: rekordiliselt ilusate sussatamisilmade tõttu.

Ning olin rekordiliselt röömus, et olin kogu pühadeaja hallitanud kodus ega wihastanudki enam, et teetõttu oli tulnud kuulata rekordiliselt raadio-jumalasõna ja jõululaule.

Eo Ipso.

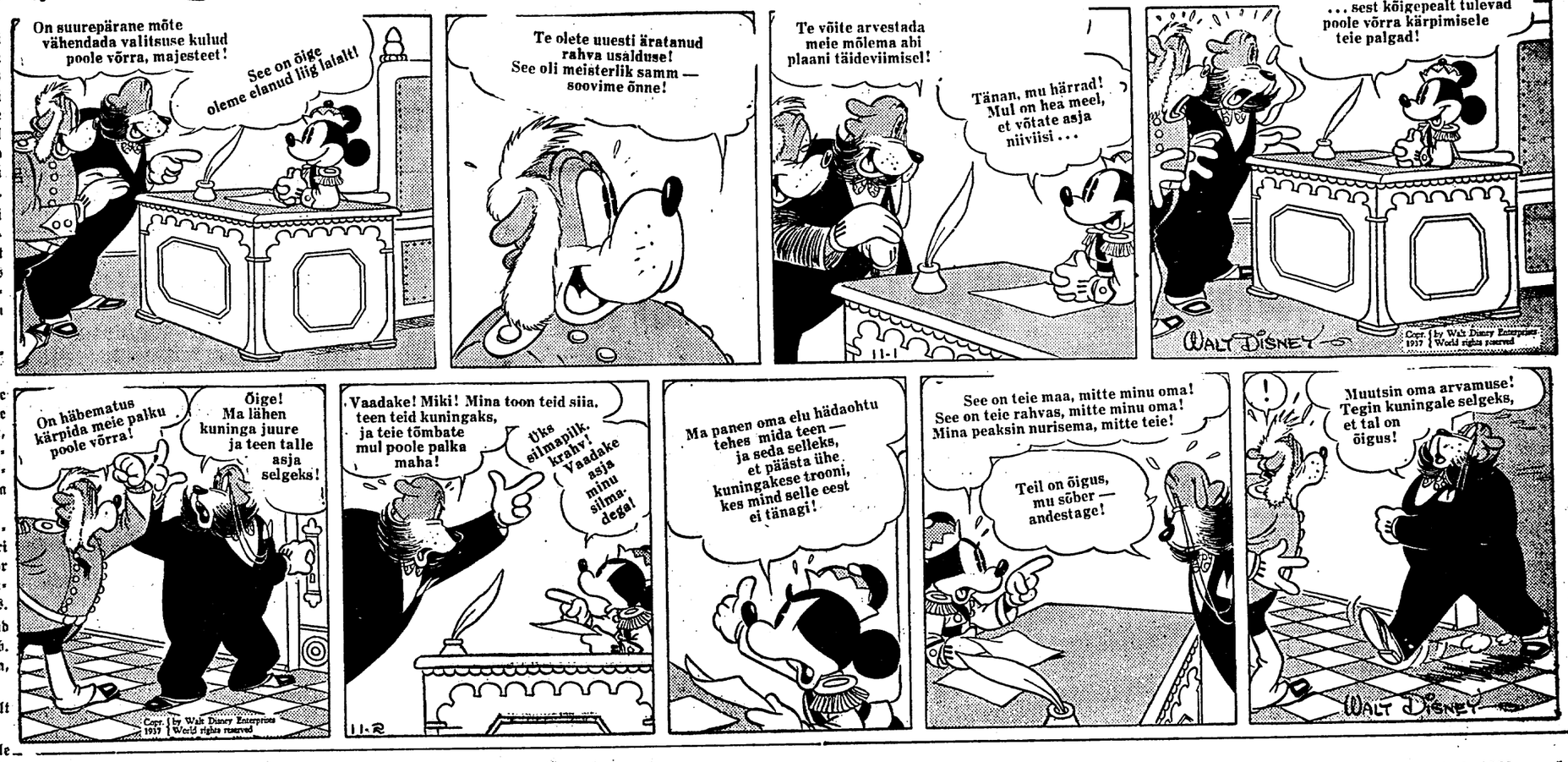

12 kr. 50 s. võidate, kui tellite nüüd luksusliku välimusega

Põhjamaade romaanide

3. valiku, mis sisaldab teoseid:

H. Bangi „Isamaatud", O. Duuni romaanitsükkel „Juviklased" (3 köites), S. Siwertzi „Selambid" ja S. Undseti „Ida Elisabeth", kokku üle 2000 lk. teksti, E. Kollomi puugravüüridega.

Hind kuni 1. jaan. 1938. a. ette tellides:

Kr. 10.—, kal.-köites Kr. 14.50. SAATEKULU: Kr. 0.70 ja Kr. 0.85.

„PR" romaanid on meie raamatuturu stiilsemad ja kaunimad väljaanded!

EESTI KIRJASTUSE KOOPERATIIV, Tartus. Posti jooksev arve 22-87.

Dollarmiljardär Jumala armust

John D. Rockefeller — maailma rikkaim ja vihatuim mees

Saatana sarwed ja pühakusära

Neliikümmend pikka aastat, 1872—1914, oli John nimega oli seotud kujutelu saagiahnusest, kättemaksuhimust, halastamatusest, silmakirjalikkusest ja nurjatusest. Sõimu ja sajatust sai Rockefeller kannatada, nagu seda enne teda ükski polnud kannatanud üksi ameeriklane. Theodore Roosevelt nimetas Rockefellerit seadusemurdjaks. William J. Bryan, John Rockefelleri „wend Kristuses", käis ofariigist ofariiki ja nõudis, et miljardär oleks heidetud wangikongi. Kümmekond prokuröri nõudis ta wangistamist. Senaator La Follette nimetas teda suurimaks ajajärgu roimariks. Tolstoi kirjutas, et üksi korralik inimene ei tohiks selle mehe ettewõtteis töötada. Ewangeeliumi pastorid ütlesid, et raha, mis ta annetas kirikuile ja koolidele, oli paturaha. Aastate wiisi ei räägitud üksi inimene Rockefellerist head, ja kes seda siiski julges teha, see oli „ilalakkuja" ja „roomaja".

Kuid järk-järgult olesid kihutajad nagu wäsinud. Sedamööda kuidas aastad tulusid, wähenes wiha miljardäri wastu. Saabus aeg, kus Rockefeller wöis sellest wihast ja pölgusest tõusta uue pühakuna. Teda hakati nimetama suurimaks ameeriklaseks. John Sargent, kes maalis Rockefelleri portree, ütles, et oli end selle mehe läheduses tunnud kui keskaja pühaku juuresolekul. Ta wõrdles rahawürsti isegi Assisi Franziskusega. Rockefelleri sünnipäewast sai iga-aastane suursündmus ajakirjanduses, ja nii kerkib küsimus, kas selle mehe pühakuks kuulutamine polnud niisama liialdatud kui ta hukkamõist?

Rockefelleri pühaks kuulutamine ta elutee teises järgus paljastab kogenud silmale sihikindla ja kauase propagandamehhanismi. Kuid tawalisele waatlejale ei paista nii kergesti silma, et Rockefelleri sarjamine enne seda oli samuti propaganda wili. Isegi weel sihikindlama ja ägedama propaganda wili, kuigi teda ei juhitud ametlikest ega mitteametlikest büroodest, waid tuhande wäikese äriinimese ja kaupmehe ühisest soowist, kes kogu olemusega ja elaga rippusid kinni wanade ärimeetodite küljes, keda aga pooldasid ajalehed, poliitikajuhid ja kirikud. Awaliku arwamuse loomise ja õhutamise tööriistad olid nüüd ühest käest läinud teise kätte. Rockefeller wabastati saatana sarwedest ja kinnitati ta pea ümber pühakusära. Wististi peitub tõde Rockefellerist kuski selle kahe liialduse wahepeal.

Kapitali ajalugu pole õilis

Muinasjutt Rockefellerist ei räägi ainult sellest, kuidas ta kuhjas miljoneid. Ameerika kapitali ajalugu ei hiilga üldse õilusest. Esimesed suured miljonärid, nagu Astor ja tema kaasaegsed rahawürstid, tulid maalt. Astor pani oma rikkusele aluse indiaanlastega kaubeldes. Ta joutis nad wiinaga purju ja pettis kauba eest maksmisel. Miljonid, mis ta hiljem kogus, tulid maadega hangeldamisest, mis ta ostis peamiselt suurejoonelisi altkäemakse jagades mõjuwöimsaile ametnikele. Mõnigi linn, mis neile maile kerkis, tekkis suurejoonelise propaganda tagajärjel, waleteadete lewitamisel maa mineraalide sisaldawusest. Muidugi ajas rahwa kokkuwool maa hinnad kõrgele.

Järguniste sugupölwede warandused on tekkinud kaudsest petmisest wöi aktsiawöltsimisest. Russel Sage pani oma sugukonna miljonitele aluse linnalt, mille ametnik ta oli, raudteed warastades. Selle raudtee ümbruses omandas ta siis maju ja maid. Gouldi warandus wõlgneb tänu wäärtpaberite wargusele, millest Eric raudtee omandamine on trikiks, millega ei saaks hakkama iga suurpettur. Lääne suured raudteekapitalid pandi kokku peamiselt ametasutusi petes ja aktsiaid wälja andes, mille eest keegi ei mõtelnudki midagi maksa. Elkinsi miljonid algasid maaspeekulatsiooniga loodepoolseis ofariikides ja linnade asutamisega idas. Rockefelleri-aegsete rikaste warandus oli enamuses kogutud aktsiate wäljaandmisega, mida östes wäikesed inimesed kaotasid oma raha. Seda tuleb ütelda ka Morganist ja Harrimanist. Kuigi kõik need rahad ei juurdunud otse pettusest, siis wähemalt kokkuwarisemistest, mida oleks paremat tahtel wöidud wältida. Asutused, mis loodi nende aktsiate wäljaandmiseks, polnud wähemalt inimsoole kasulikud.

„Tark lõwi"

Imelikul kombel ei saanud keegi neist meestest tunda seda wiga ja pölgust, mis sai osaks Rockefellerile. Ometi oli Rockefeller asutanud uusi wäärtusi loowa hiigelettewõtte ja arendanud wälja nue töösüsteemi. Rockefelleri warandus hakkas paisuma alles produktiiwse töö wiljast, mitte aktsiatest wöi petlikult soodustatud hinnadest.

Nii näeme, et Rockefelleri hiigelwarandus on wähemal määral paturaha kui tema kaasaegsete miljonäride oma, peale selle tema algatused on omaaja tähtsaimad ja ülesehitawaimad. Jutustada Rockefelleri kapitali kaswamisest tähendab jutustada praeguse Ameerika äriélu tekkimisest, tõlle majandussüsteemi loomisest, millest Ameerika kaubandusmaailm praegu elab. Seepärast ei tule selle mehe elulugu piirata ainult tema wahenditu ümbruskonnaga. Tema kuju tuleb maalida lõuendile, millele mahuksid mitte ainult tema ise ja ta lähemad kaasiöölised, waid tagapõhjana ka kogu Ameerika majanduselu jõududemäng. Lugu Rockefellerist ja ta „roimadest", millest huwitus eelmine sugupölw, oli lugu brutaalsest ärimehest, kes oli eraldatud omaaja arengut ja tõusu kujutawast tagapõhjast. Dramaatiliselt jutustati lõwist ja hiirest. Kuid Rockefeller oli pigemini tark lõwi, kes teadis, mida teha nõiutud muinasjutumetsas, kus jooksis ringi kohkunud hiirekari, aimamata, et nende metsa wõis nõidusest äratada. Tänapäewal me tunneme seda tagapõhja rohkem. Tema kontuure, ta wärwe, kompositsiooni ajalooliste tõsiasjadega kooskõlastades kerkib John D. Rockefeller meie ette hoopis teisiti kui teda nägid omaaegsed inimesed.

Oli ta aus inimene? Oli ta suur inimene? Mis on tema suurim teene maailmale? Mis oli suurim ülekohus, mis ta tegi? Andis ta maailmale rohkem kui temalt wõttis? Millest õieti tuletus tema suur menu? Ja — kas ta elu üldse oligi suur menu? Kas selline eluküik wõiks meie päewil weel korduda? Wastus kõigile neile küsimusile peitub muidugi ainult tema elus ja ajas. Küsimus algab 1839. a., kui Van Buren oli ühendriikide president.

Õine ratsanik

Suweöö. Ratsanik kihutab majakese por asetseb Richfordi küla alul, New Yorgi osariigi buse seljast maha astumata koputab ta waljust ülemisel korral pistetakse aknast wälja pea öös

„Mida see müra tähendab?" uriseb unine

„Mr. Thompson", ütleb ratsanik hingeldades ge oma naisele, et ta tuleks kohe meile. Mr feller saab wäikest peret."

Mees aknal nägi, et ratsanikul oli ohja ot hobune, kes pidi mrs. Thompsoni wiima R majja Michigan Hillil. Kümne minuti pärast naine sadulasse ja öises pimeduses otsisid mõle latud jalgrabadel otsemat teed mäkke. Läbi jõe kord läbi jõe, läbi õunapuude padrikust ja nad Michigani mäe tipus, otse Rockefelleri maja

Sealt leidis mrs. Thompson Eliza Rockefell kesest toast, ukest paremal, kus sünnitaja lam des. Tuba oli waewalt woodist suurem ja pe munust mööblist. Hällis, woodist wasakul, maga teise-aastane laps, keda ema oiged ei äratanu laskalaraswa-küünal täitis toa sünge kollaka ja weel süngemalt tantsiklewate warjudega. warjus, woodi päitsis, seisis pikk, lainõlgne ilusate, kuid weidi kohkunud näojoontega. filmad wahtisid nõrka naist woodis, kes oli wa gestunud ja kahwatu, hambad kokku pigistatud algawat wõitlust.

Juba enne koitu saabus laps. Poiss. Nüü lainõlgne noormees toast ja jooksis üle mäe Godfrey Rockefelleri majja. Ent siiski mitte Ta läks hoopis ema juure, kes waimutugewn nähtawalt ületas oma mehe. Noormees jutus et tema naine Eliza oli sünnitanud poja. We jutasid mõlemad koiduga Bill Rockefelleri maj

„Mis te panete talle nimeks?" küsis ema.

„Tjaa, me pole sellest öieti rääkimd. Kuid et Eliza nimetab ta oma isa John Davis John sobib Rockefellerile hästi. Seni on meil i pölwes ikka olnud John."

(Järg

BOTIKUD
viltsaapad
Raud
Estonia

Eestimaa kuningas

Mihkel Aitsama ajalooline jutustus

24

Opman jooksis juure. Silmitses võõrast ja jahmus omakorda. See oli tuttav lihunikusell Tallinnast, kes varemgi oli käinud Uuemõisas loomi üles ostmas.

„Mis see tähendab?" küsis linnamees opmanilt saksa keeles.

„Lahti laskma!" põrutas opman meeste peale.

Nüüd kohmetasid mehed omakorda. Neid käsutati metsa röövlit tabama, ja kui see kinni on võetud, siis käsutatakse jälle lahti laskma. Pagan teab, mis see tähendab? Ülemuse käsku tuleb aga täita ja meestejõuk vajus linnamehe pealt laiali. Nüüd sai linnameeski mahti püsti tõusta.

Ta ringutas ja liigutas ennast. Polnud mingi lõbu niisuguse surve all lamada; pealegi kui sa ei tea, mis see kõik tähendab.

„Mis need mehed minust tahtsid?" küsis ta opmanilt.

„Keegi talunaine tõi mõisa äreva teate, et röövlid on metsas. Eile õhtul tungitud temale kallale. Tulin neid röövleid siis tabama. Ära pane pahaks, see oli eksitus."

Opman vaatas ringi, et Kaie tublisti läbi sõimata. Kaie polnud aga näha. Ta oli aegsasti jalga lasknud, nähes enda suurt sissekukkumist.

„Väsisin palava ilmaga ja heitsin põõsa alla puhkama. Tahtsin Uuemõisagi tulla vaatama, kas nuumloomi on?"

Opman ja linnamees astusid mõisa poole. Mehed aga ruttasid eel.

Kai jälgis eemalt puude tagant. Ta ei julgenud mõisa minna, vaid pööras koju tagasi.

ÕIGE SEADUS ON KOLME PITSATIGA

Lihunikusell oli mõisas suur asjamees. Ta kõneles opmaniga, kauples mõisahärra enesega. Saksa keel sula suus ja ise kuulub tsunfti. Pole lihtne talupoeg ja mõisa pärisori. Külamehedki ta vastu aupaklikumad.

Oli juba õhtu, kui sell jõudis Kose kõrtsi. Ta oli kaubelnud loomi ja ööbis kõrtsis. Homme jätkab ärimatka.

Õhtul kogunes kõrtsi külamehi, tulles töölt või toimetades muid asju. Lihunikusell peatus saksakambris. Ta tuli sealt letituppa, vahest on mõnel külamehelgi nuumveis lihuniku jaoks.

Külameeste jutt kaldus lõpuks uue seaduse tõlgitsemisele.

„Kas linnasaks on ehk lähemalt kuulnud, kuidas selle uue seadusega lugu on?" küsisid külamehed sellilt.

„Missuguse seadusega?" küsis sell, kel polnud aimugi seadusest.

„Ikka see uus seadus, mis keiser on annud ja mis peab talurahva põlve parandama."

„Ei niisugust head seadust talurahva kätte anta!"

„Meie arvame sedasama. Näe, juba aasta ja enam möödas, midagi paremat põlve pole näha..."

„Ega saagi näha, ütlen mina."

„Kust linnasaks seda nii hästi teab?" pärisid külamehed.

„Miks ei tea! Kõik seadused tulevad ju linnast. See, mis teile siin kantslist ette loeti, polegi see õige seadus. Seda ütlen mina."

Külameeste imestus kasvas.

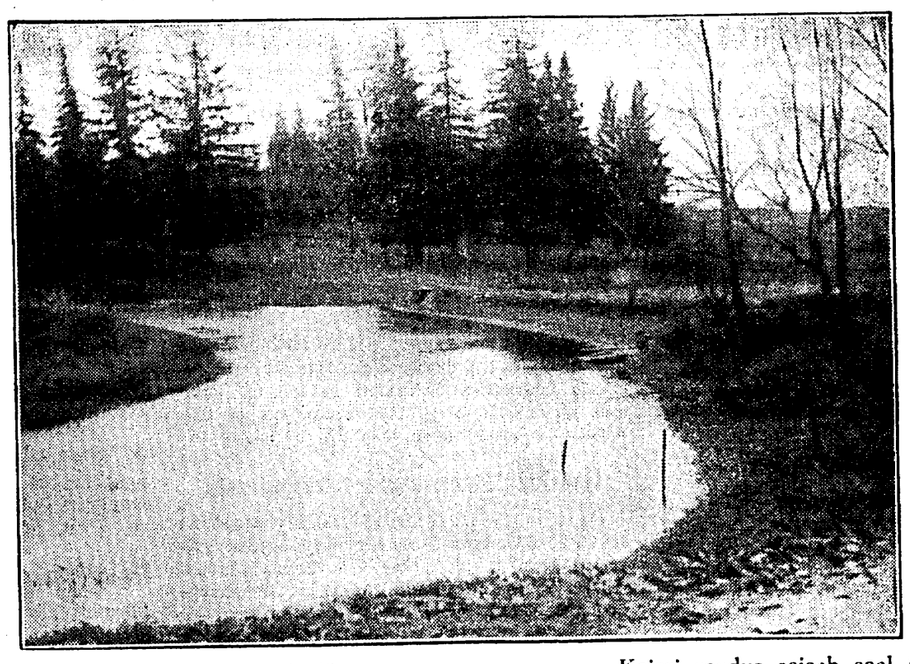

Pirita jõgi kihelkonn

Foto M. Aitsa

„See siis polegi õige seadus!"

„Muidugi ei ole," vastas sell. „Keiser saatis Tallinna kaks hobusekoormat uut seadust, aga kes seda talurahvale välja jagas. Nad saavad siis ju targaks!"

Nüüd vaatasid külamehed sellile juba aukartusega. Vaat' see alles teab asja, nagu see õieti on. Küsimused ja kostmised jätkusid.

„Ei tea, kuhu see uus seadus jäi?"

„Viidi landstoa*) peale."

„Või viid sinna; noh, mis sa kostad!"

„Keisri seadus seisab seal ja kedagi ei sinna ligi."

„Meile kuulutati juba üks seadus välja, k siis polnud see õige seadus?"

„See oli mõisnike endi tehtud seadus, mi kuulutati."

Külameeste imestusel polnud piire. Või õiget seadust pole üldse kuulutatudki. Selle siis puudusid paragrahvid, mis talurahva põlve sid parandanud.

„Missugune see õige seadus peaks olema? sid külamehed.

*) Rüütelkonna koosolekute ja kantseleiruumid.

Hiinlaste wasturünnak kahe kuu pärast

Wägede moraal olewat unesti seatud jalule. — Hiina ja Moskwa wahel on käimas läbirääkimised

Kommunistid juhtivatele kohtadele

Schanghai, 27. 12. (ETA) (Reuter) Hiina ametlikest ringkonnist kuuldub, et Hiina wäed walmistuwad usinasti suurele wasturünnakule, mis kawatsetakse läbi wiia ühe wõi kahe kuu pärast. Seletatakse, et Hiina wägede moraal on unesti jalule seatud abiwägede ja parema warustuse saabumise tõttu. Palju kõnu on tekitanud teade, et Hiina wabariigi looja Sunjatseni poeg Sunfo olewat teel Moskwasse, kus ta esindawat Hiina walitsust läbirääkimistel Nõukogude Liiduga.

Wiimaseil päewil on Hiina poliitilises ja sõjawäelises juhtkonnas tehtud suuri muudatusi. Paistab, et endised kommunistide juhid, kes on Jaapani leppimatud wastased, on saamas juhtiwaiks tegelasiks sõjaliste operatsioonide juhtimisel. Nii on Hiina sõjawäed Schansi, Schensi, Suijuani ja Ningsia prowintsides antud Tschutehi käsutusse, kes on kaheksanda (endise kommunistliku) armee ülemjuhataja. Hiina endise kommunistliku walitsuse esimees Maotsetung on nimetatud Kansu kuberneriks, kuna Tschowenlai, endise kommunistliku walitsuse sõjanõukogu esimees, on nimetatud Schensi prowintsi kuberneriks.

Jaapanlased ei valluta Kantoni?

Kanton, 27. 12. (ETA) (Reuter) Waatlejad on arwamisel, et on ebatõenäoline, et jaapanlased püüawad wallutada Kantoni. See oleks seotud suurte raskustega ja sunniks jaapanlasi asutama ka Lõuna-Hiinas baase ja lennuwälju, millede kaitsmine nõuaks tuhandeid mehi.

Hiinlased süütasid linna

Tokio, 27. 12. (ETA) Domei agentuuri teatel on jaapanlased täna hommikul wallutanud Tsinani (Shangtungi prowintsis). Hiinlased taganewat lõunapoole. Neid jälitawat Jaapani lennukid.

Tokio, 27. 12. (ETA) (Havas) Jaapani peakorteri poolt awaldatud teadaandes kinnitatakse sõnumit Tsinani wallutamisest. Enne lahkumist linnast hiinlased süütasid linna. Jaapani ja Saksa konsulaadi hooned, samuti Jaapani hospidal seisawad leekides. Üle minnes Kollasest jõest jaapanlased on kaotanud umbes 125 meest. Jaapani wäed jälitawad Tsjani suunas põgenewaid hiinlasi.

Jaapan ihub hammast rahvusvahelisele asundusele

Schanghai, 27. 12. (ETA) (DNB) Täna pärastlõunat wisati ühele Jaapani laewale kolm käsigranaati. Laew, mille pardal wiibis Jaapani sõjawäelasi, oli sõitmas Sutshon kanalit mööda allapoole. Käsigranaadid wisati Honani siltalt. Üks käsigranaat löhkes ja kildudest sai haawata üks Jaapani sõdur. Poliitilisis ringkonnis arwatakse, et jaapanlased kasutawad seda wahejuhtumit oma mõjuwõimu tugewdamiseks rahwuswahelises asunduses.

Schanghai, 27. 12. (ETA) (Reuter) Jaapani wõimude esindaja teatas täna, et jaapanlaste poolt okupeeritud maa-alal elawate wälismaalaste kohta ei ole enam kehtiwad mitmesugused eriõigused, kui on tegemist eksimustega Jaapani sõjaseaduste wastu. Ta seletas, et mõõsuline tegewus neil maa-aladel on raskesti karistataw. Ette on nähtud ka surmanuhtlus.

Nankingi all langes üle 53.000 hiinlase

Schanghai, 27. 12. (ETA) (DNB) Jaapanlased on awaldanud teadaande, milles ütelduse, et hiinlased on kaotanud Nankingist taganemisel 53.874 surnut. Peale selle on langenud jaapanlastele saagiks palju sõjamaterjali, nagu 108 rasket suurtükki, 19 haubitsat, 37 lennukitõrjekahurit ja 79 soomusautot.

USA laeva põhjalaskmine oli eksitus

Tokio, 27. 12. (ETA) (Reuter) Jaapani wastus ühendriikide noodile „Panay" wahejuhtumi asjus anti üle reedel. Wastuses kinnitatakse, et wahejuhtum on aset leidnud eksituse tagajärjel. Wastuses teletatakse, et niisuguste wahejuhtumite kordumise wältimiseks on antud waljud korraldused ettewaatusabinõude tarwitusele wõtmiseks.

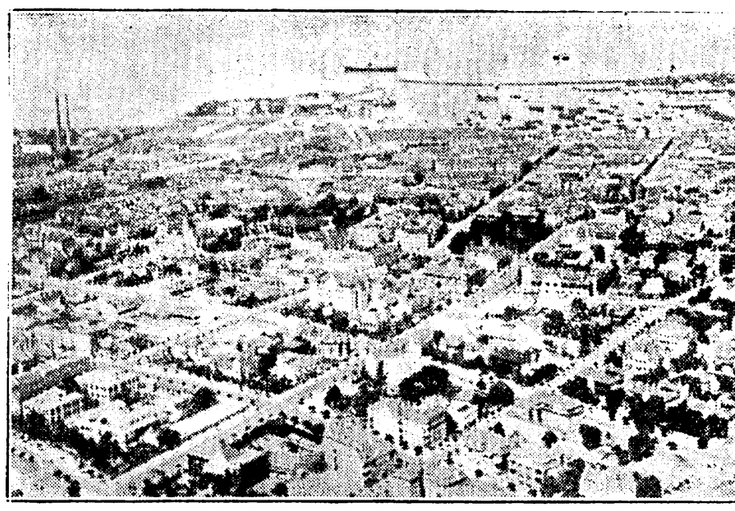

Tsingtao, suurimaid Hiina sadamalinnu, kus on jõõdatud 20 jaapanlastele

„Tango Notturno"

suurte sündmuste teos, tulvil muusikat ja igatsust

Ränk torm Mustal merel

Moskwa, 27. 12. (ETA) (Havas) Neil päewil möllas Mustal merel äge torm. Tuapse reidil torm paiskas ühe petrooleumilaewa wastu muuli. Laew läks põhja. Kapten ja üks madrus uppusid. Mustamere laewastiku ekspluatatsioonijõem ja mõned tema laastöölised on heidetud wälja kommunistlikust erakonnast ja antud kohtu kätte seepärast, et nad ei olnud wõtnud tarwitusele wajalikke abinõusid hukkujate päästmiseks. Aurik „Mendschinski" on Noworossiski lähedal joosnud madalikule. Meeskond ei ole weel päästetud. Nõukogude Wene aurik „Pestel" on päästnud Odessa lähedal hukkunud Greeka laewa „Okeania" meeskonna.

Rumeenia walitsus esitas lahkumispalve

Bukarest, 27. 12. (ETA) (Reuter) Peaminister Tatarescu külastas eile kuningas Karoli' Karpaatides. Kuuldawasti ta esitas kuningale walitsuse lahkumispalwe. Seni ei ole walitsuse lahkumisest ametlikult teatatud. Walitsuse lahkumise põhjuseks on asjaolu, et parlamendiwalimistel ei ole walitsuse pooldajad saanud enamust. Kuningas Karol katkestas oma pühadepuhkuse ja pöördus tagasi Bukaresti.

Bukarest, 27. 12. (ETA) Ministrite nõukogu kantseleist teatatakse: Walimiste keskkomisjon awaldas täna määrused, mis wõetakse aluseks kohtade jagamisel parlamendis, 20. detsembril peetud walimiste tagajärjel. Neist määrustest selgub, et rahwuslik wahameelne erakond ei wõi moodustada enamust saadikutekojas. Seoses sellega on tekkinud uus seisukord, mida walitsus nüüd arutab.

Teiselt poolt teatatakse, et kuningas on täna wastu wõtnud rahwusliku kristliku erakonna esimehe Goga ja hiljem neljanda armeekorpuse ülema kindral Antonescu. Poliitilisis ringkonnis on awaldatud ka arwamist, et kuningas Karol teeb wahameelsete erakonna juhile Konstantin Bratianule ülesandeks moodustada uus walitsus. Arwatakse, et Bratianul läheb korda saawutada kokkulepe rahwuslike talupoegade erakonnaga.

Kellogg maeti Wilsoni kõrvale

Washington, 27. 12. (ETA) Täna maeti siin tuntud riigimees Frank Kellogg, kes puhkab nüüd Washingtoni katedraalis president Wilsoni kõrwal. Matustest wõtsid osa walitsuse esindajad ja diplomaatliku korpuse liikmed.

Värskeim diktaator lubab „murda"

Rio de Janeiro, 27. 12. (ETA) (DNB) Rio de Janeiro, Sao Paulos ja teistes linnades on vangistatud hulk integraliste, kes on levitanud riigivastase sisuga lendlehti. Liidupresident Vargas seletas muuseas, et vajaduse korral ta võib murda igasuguse vastupanu. Arvatakse, et mitmed garnisonid seatakse alarmiseisukorda.

„Tango Notturnos"

Pola Negri ületab kõik seni loodud kujud

Latgallia hädas huntidega

Riia, 28. 12. (ETA) Latgalliast teatatakse ikka uutest juhtumitest, kus hundid murrawad koduloomi. Neil päewil tuli Dagda lähedal ühel kojusõitwal kaupmehel wõidelda hundiga. Kui ta oli sõitmas läbi metsa, hüppas üks hunt reele ja wigastas teda tõsiselt. Kaupmees sai alles siis hundist lahti, kui ta oli neli põlewat tikutoosi hundile näkku wisanud.

Inglise kuningas loobub kõnelemast raadios

London, 27. 12. (ETA) (Reuter) Esimesel jõulupühal kuningas George VI esines raadios jõulukõnetusega Briti rahwastele. Kuningas meenutas oma isa jõulukõnesi ja õnne, mida need küllawasid paljude pealtkuulajate kodudesse ja südameisse kogu maailmas. Mina ei püüa edasi kanda oma isa traditsiooni, mis oli nii iseloomulik temale, waid kasutan juhust awaldada tänu impeeriumile mulle näidatud armastuse ja austamise eest. Kuningas lõpetas sõnadega: Meie soowime kõigile celsiuswaiks aastaiks Jumalast õnnistatud heaolu ja terwist.

Arwatakse, et kuninga wihje oma isa traditsioonile jõulukõnetuste suhtes näitab, et kuningas tõenäolisel loobub edaspidi kõnelemast raadios jõulude puhul.

Itaalia saadab sõprusmissiooni Jaapanisse

Rooma, 27. 12. (ETA) (Reuter) Kuna parun Okura ja mitmed teised tähtsad jaapanlased külastasid hiljuti Itaaliat, siis Itaalia walitsus on otsustanud saata Jaapanisse tutwumis- ja sõprusmissiooni, mis koosneb kõigi faschistliku reshiimi organiseeritud jõudude esindajaist.

Asuti Narva maantee rookimisele lumest

Omnibuseühendust pole. — Post weetakse hobustega

Täna hommikul saatis teedeministeerium maanteedewalitsus oma suure lumesaha ja mõnikümmend töölist rookima lumest Tallinn-Narwa maanteed. Tee tahetakse mõne päewaga wabastada lumest seewõrra, et jälle saaks seada jalule omnibuseühendus Tallinnast wiiwail liinidel. Ka o.-ü. „Mootor" saatis wälja oma lumesaha ja sellega kaasas paarkümmend töölist. Tööga alustati Lasnamäelt, kuhu rookijad sõidutati omnibusega ja tunakse sellega õhtul ka ära.

Kogutud andmete kohaselt ei waja rookimist ainult üks kolmandik tee ulatusest. Mujal tuleb kõrwaldada jõgawad lumehanged. Tartu maanteel osalisest rookimisest, mida piiiti teostada enne pühi, on teada, et lund on seewõrra rohkesti, et üle 10 tundi kestnud rookimisega jõuti edasi ainult kuus kilomeetrit, kuigi rookimisrööl oli mõnikümmend töölist ja moodne lumesahk. Seepärast tuleb arwestada, et Narwa maanteegi omnibuseliinid suudetakse awada alles mõne päewa pärast. Seejärel tulewad lumest wabastamisele siis teised maanteed — esmajoones jõllegi need, kust käiwad omnibuseliinid.

Kuna omnibused oma liinidel olid ka postiwedajaiks, siis on nüüd tulnud postiwedu organiseerida hobustega. Selleks on palgatud kohapeal hobusemehed, kes sõidawad postiasutuste wahet. Et seeläbi posti kättesaamine nüüd hilineb mõne tunni wõrra, on endastmõistetaw. Muide aga suudeti kogu ennepühine post siiski toimetada adressaatidele kätte korralikult.

Raskeim on postiühendus Hiiumaaga. Sest ühendus Heltermaa ja Haapsalu wahel on katkenud. Ennepühine post saadi weel toimetada kätte, kuid järgmine läheb alles homme — laewaga Tallinnast.

„Tango Notturno"

hoogus ja meeleolurikas juhtmotiiv loob meeleolu, mis nii pea ei unune

Raudtee nõudis pühade ajal 4 surm

Waekülas jäi rongi alla piiritusewabriku tööline. — Surmas rong wanakese ja Tamsalus raudteetöölise. — Mõlemad jäid wedurilt surmawa tõuke talupidajalt

Jõulupühade ajal juhtus erakordselt palju õnnetusi raudteel, kusjuures said surma 4 inimest. Enamasti olid need tingitud ohwrite eneste ettewaatamatusest, kusjuures ka mitmed neist olid joobnud olekus.

Pühade laupäewa hommikul kella 6 paigu jäi Waekülas jaama juures kaubarongi alla ja sai silmapilkselt surma kohaliku piiritusewabriku tööline Friedrich Aawik. Arwatakse, et mees kõndides raudteel ei suutnud läheneva weduri eest kõrgete lumewallide tõttu hüpata kõrwale, mille tagajärjel sai surmawa hoobi kukklasse. Löögist oli Aawik langenud raudtee kõrwale, kusjuures oli jäänud roopale tema parem käsi, mille rongi rattad täielikult purustasid.

Teise pühapäeva õhtul kella 1/2 6 paigu jäi Tamsalu jaamas Kiltsi poolse pöörangu juures rongi nr. 1 alla ja sai samuti silmapilkselt surma raudtee päewatöölline 44-a. Herman Kala, kes elutses Tamsalu ja Kiltsi wahelises raudteemajas nr. 332. Rongi rattad purustasid mehe keskkoha ja lõikasid kubemest saadik maha mõlemad jalad.

Wedurijuhi seletusel lamanud Kala risti roobastel, mida ka wedurijuht märganud, kuid lühikese wahemaa tõttu ei ole ta enam suutnud rongi õigeaegselt peatada. Pärast õnnetust seisis aga rong 22 minutit, kuna wõttis aega surmasaanu jäänuste koristamine.

Juurdlusega tehti kindlaks, et Kala oli samal päewal Tamsalu jaama einelauas üsna rohkesti tarwitanud alkoholi. Pimeduse tulekul oli ta hakanud koju minema, kuid teel oli ta nähtawasti kukkunud ning raudteeroobastele jäänud magama.

Kolmandal jõulupühal nõudis raudtee surmaohwri Tallinnas. Nimelt jäi Türnpu tänawa ülesõidukoha juures lisarongi nr. 28 ette tundmata meesisik, kellele waguni aku tõuke. Wäheste elumärkidega Tallinna linna keskhaiglasse, kuhu tulemata heitis hinge. Selgitada, et surmasaanu Wassili p. Lambin, kelle tän. 36—10.

Wedurijuhi seletusel kõnd Rongi läheneminel astunud kuid jäänud raudteele jiiski rong tõuganud ta pikali.

Rongi pidurdamisel leiti olekus lumest. Kuidagi oli t nud waguni rataste wahele, purustanud. Samuti oli ta pähe. Õnnetusohwer toimet kiires korras linna keskhaigl tus tagajärjetuks.

Surmasaanu riiete taskuleid sõitkut tõendawaid dokum olnud teada ka ta isik. Ki kus wiinapudel, mispärast olnud päris kaine.

Vagunitrepp s

Jõululaupäewa keskööl leidi gusel) aset üsna salapärane reisirong oli jõudnud Sompa ja la poole, märgati rongilt, et ra lebab inimene. Rong peeti kin on tegemist täiesti meelemärku hega, kellel peas werine haaw. toimetati edasi Rakwere haiglas nistati elukardetawaks, sest pea saanud tugewa löögi ja wastu mese pühapäewa hommikut mees heiti

Hiljem tehti kindlaks, et päritolew noormees Meinhard koolimajas jõulupuul ning kesk koos wiina wõetud, hakanud ra nema. Tema surma põhjusten jaoleisid, milledest kõige tõenäol sai surmawa löögi mõõdaföitwa

„Tango Notturno"

on

1938. a. „Masurka".

„His Master's Voice" tules

Hävis 100.000 grammofoniplaati

London, 28. 12. (ETA) (DNB) Eile õhtul puhkes grammofoniwabriku „His Master's Voice'i" laos- ja äriruumes hiigeltulekahju. Kuigi tule kustutamisest wõttis osa üle 250 tuletõrjuja, ei suudetud tulele siiski piiri panna, mille tagajärjel hoone põles maani maha. Tulekahjus on häwinud umbes 100.000 grammofoniplaati ja hulk grammofoni- ja raadioaparaate. Tule kustutamisel on saamid surma üks tuletõrjuja.

Nikolai Erna †

Jõulu ajal suri Rakveres kohalik seltskonnategelane, majaomanik ja ärimees Nikolai Erna. Kadunut tunti eriti agara ja energilise eestimeelse avaliku elu tegelasena Vene valitsuse ajal.

Nikolai Erna sündis 29. sept. 1866. a. Prangli v. Tartumaal. Lõpetanud 1887. a. Tartu õpetajate seminari, töötas ta rea aastaid Rakveres kõsterkooliõpetajana. Hiljem asutas ta raamatukaupluse ja trükikoja ning omandas Vaivarra talu ja Rakverre maja. Kohalikes organisatsioonides ja seltsid on ta rea aastaid juhtivalt olnud tegev.

„Tango No

esietendus n

„Helios

Saksamaa kool tarvitus

Berliin, 27. 12. (E ku hoida paberit, on har nud otsuse, et kahel esim witataks wihkude asemel

Waimuhaig

LePui, 27. 12. (ETA) haiglas LePui lähedal puhkes leiab ulualust 135 haiget, hä järele on saadud kätte kahekõ wad.

Keelelisi märkusi

Joh. Aavik

Mitte „vormaalne", waid „formaalne"

Nagu kokku räägitud: kõik on hakanud kirjutama „vormaalne, vormuleerima". See v on siin veider ja wiga, sest peab olema „formaalne, formuleerima". Ütelda „vormaalne", see on samasugune wiga kui „wilosohwia, wenomenaalne, evekt, vakt" pro „filosoofia, fenomenaalne, efekt, fakt". Sest võõrsõnades tuleb f säilitada. Iseasi on laensõnad, mis on hääldamiselt rahvapärastunud võõrsõnad: neis võib f-i asemel olla v või hv, näit. sõnades „vosvor, krahv, paragrahv". Aga teiselt poolt „fosforiit, graafiline" (mitte „vosvoriit, graaviline"), sest lõpp -iit teeb sõna juba võõrsõnaks. Kuna el-lõpp on meil saanud juba üsna rahvaomaseks rohkete sellelõpuliste sõnade tõttu, mis leiduvad rahvakeeles, nagu „mantel, peitel, sedel, tiisel" jne., siis võib „formeli" asemel küll olla ka „vormel", aga kui esineb puht-võõrsõnaline liide -aalne, siis f-i ümbertegemine v-ks ei sobi. Seepärast mitte „vormaalne", waid „formaalne".

Huvitav on märkida, et praeguste eestlaste keeles esineb paradoksaalseid vastuoksusi. Nii ka v ja f-i suhtes: üteldakse sääl v, kus peab olema f, ja sääl f, kus on selle asemel ainuõige v või hv. Nii räägib praegune noorsugu üldiselt „rafas, kefi" pro „rahvas, kehv", aga teiselt poolt kuuleme jälle „vormaalne, vormuleerima". Niiviisi jõutakse tõesti viimaks välja hääldamiseni „vilosohwia" ja „vakt". Ja tõepoolest, nii mõnedki tuntud haritlased juba hääldavadki „biograhvia" ja „telegrahv". Kas isegi haritud eestlasil tõesti nii raske on vahet teha f-i ja v vahel?

Mitte „loendama", waid „loetlema"

Veel aasta kümne eest oli „loetlema"; nüüd kipub „loendama" seda hääd sõna välja tõrjuma, ja täiesti ülekohtuselt. Sellega ei taheta ütelda, et „loendama" oleks lubamatu, waid ainult seda, et nende sõnade vahel tuleb teha tähenduslikku vahet. Sõna „loendama" võeti ju tarvitusele õigupoolest tähenduses „ära lugema, kui palju on". Sellest seepärast sõna „rahvaloendus". Sõna „loetlema" aga tähendab „üles lugema" (nimepidi). Seepärast „isikuid, raamatuid loendama" tähendab isikute või raamatute arvu kindlakstegemist, ilma neid nimepidi nimetamata. Kuid „isikuid, raamatuid loetlema" — tuleb ütelda ainult siis, kui me neid nimepidi või päälkirjade järele üles loeme, kusjuures nende arv meile sugugi tähtis ei ole.

Seda vahet tuleb tingimata teha, sest ühele sõnale kalt nii erinevat tähendust kaela kuhjata ei ole kuidagi otstarbekohane, muidu võib selle all kannatada väljenduse täpsus ja selgus.

Sellest selgub, et sõna „loendama" (ära lugema) ei sobi tarvitada „loetlema" (üles lugema) tähenduses. Ometi tehakse seda, nagu öeldud, viimasel ajal väga üldiselt, eriti ametlikus keeles. Süüdi on siin ka Muugi sõnaraamat, kus sõnale „loendama" antaksegi kahjuks need kaks erinevat tähendust. (Siiski annab Muuk teiselt poolt ka „loetlema" ülleslugemise tähenduses.)

Loodame aga, et mõistlikud keeletarvitajad aru saavad nende kahe tähenduse vahetegemise vajadusest ja „ülleslugemise" tähenduses jälle tarvitusele võtavad ainuüksi „loetlema".

Mitte „loend", waid „loetelu"

See järgneb eelmisest selgitusest: kui kord ülleslugemise tähenduses ei sobi „loendama", waid ainult „loetlema", siis ei sobi ka „loend" mitte nimekirja tähenduses, nagu seda jälle kahjuks mitmed on hakanud tarvitama, waid ainult „loetelu": „raamatu, esemete, isikute loetelu". Sõna „loend" sobiks parema puudusel ainult äralugemise tähenduses: „rahvaloend".

Mitte „napsu", waid „napsi"

Seda keeleküsimust sobib eriti käsitella pühade, seega ka jõulu eel, sest pühade ajal on inimestel eriti palju põhjust tarvitada seda sõna.

Tähendatagu, et „napsi" ja „napsu" vahel on määratu vahe: „naps—napsi" — see on alkoholiline jook, aga „naps—napsu" on hoop. Muidugi ei saa salata, et nende kahe mõiste vahel teatav ühendus võib kujuneda: napsi joomisest jõutakse mõnikord ka napsuni, s. o. löömingunni, kui seda napsi liig palju on võetud.

See „napsu" tarvitamine „napsi" asemel ja napsi tähenduses näib keeleliselt olevat võrdlemisi uus nähtus, mis alles viimase kümne-kahekümne aasta jooksul on maad võtnud. See väärkeelend on kusagil murdes oma alguse saanud ja lühikese ajaga levinud üle kogu Eesti. Nagu nende ridade kirjutaja mäletab, räägiti veel aasta kolmekümne eest üldiselt „napsi", aga nüüd ei kuulegi muud enam kui „napsu" ja ikka „napsu".

Kas tõesti see napsivõtmisele mõnede juures kergesti järgnev napsuandmise (peksmise, löömingu) sugestioon on olnud nii tugev, et see „napsi" enese, selle põhjuse, alateadlikult „napsuks" väänis.

Mitte „kõrtsu", waid „kõrtsi"

Sama tendents: sest kui kord valesti „napsu", siis miks mitte ka vastavalt „kõrtsu"? Ja tõepoolest, „kõrtsi" ei kuulegi nüüdsel ajal teatavais ringkonnis kuigi palju enam, waid ainult „kõrtsu" ja „kõrtsu".

Üldse näib praegusel eesti rahval suur, otse haiglane kalduvus olevat u-hääliku poole: öeldakse „smokingu, pudingu, reelingu", kuna peab olema „smokingi, pudingi, reelingi". Mõned on hakanud rääkima koguni „konjaku" pro ainuõige „konjaki". Tähendatagu aga, et niisuguseid võõrsõnu muudetakse harilikult i-ga. Ka Muugi õigekeelsus-sõnaraamatus antakse need sõnad i-tüvelistena, samuti kui „naps" (viin) ja „kõrts": „napsi, kõrtsi".

Ka pärisnime „Lang" on parem muuta i-ga: „Langi", mitte „Langu".

*

Nii paradoksaalsena kui see tundub, näib siiski nagu muutuks eesti keel just iseseisvuse ajal ühelt poolt halvemaks, kuigi ta teiselt poolt, mida ei saa salata, samal ajal tunduvalt on rikastunud. Sest pääle ülal-loeteldud (rõivakeeles „loendatud") vigade on veel palju muid vigu ja keelelisi halbusi juure ilmunud. Üks niisugune halbus on ka inetu „rõivas", mis senise hää „riide" ähvardab ajutiselt tarvituselt välja tõrjuda, ja seda nimelt nüüdse publiku keelelise ükskõiksuse tõttu, kes praegusel ajal iga sõna ja keelendi ruttu omaks võtab, kui sel aga on ametlik maik ja sanktsioon, olgu see iseenesest nii halb sõna kui tahes. Kuuldavasti ka noorsoo seas, kes muidu on üldiselt keelemuendust pooldav, leidub üksikuid, kes „rõivast" eelistavad.

Kas tõesti peab eesti keel meie nii ülistatud ja nii väärtuslikul iseseisvuse ajal halvemaks minema?

Hiljuti ütles mulle üks mu tuttav, kellele ka see keeleline halvenemine on silma torganud ja on vastumeelt, selle puhul järgmise omamoodustatud riimi:

Napsurahvas, rõivanoored —
kas on tuum või ainult koored?

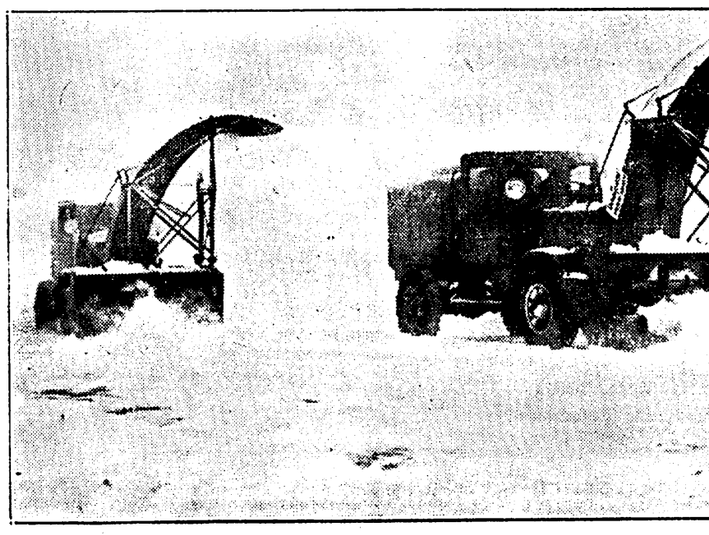

New York wõitluses lumega. Pildil — uuttüüpi lumesahk, mille abil wägi puhastati lumeväli 15 jm paksusest lumest.

Tähtsaimaid sündmusi 1937. aastal

1937. aasta wajub peagi ajamerre, et anda aset uuele — 1938-le. See püüab meile weel tundmatuna ja selgumatuna. Ent mitte täiesti. Ajaloos ei pöördu lehekküljed mitte kalendriaastaga. Sündmustel on oma sisemine kaswamine ja loogika, nad tekiwad, arenewad, saawad küpseks ja kaowad siis. Et mõista sündmuste käiku, on tarwis heita pilk neude tekkimisele ja arenemisele.

Kasulikum kui õnnewalamine ja ennustamine uneaasta ööl on seepärast aasta lõpul lasta oma silmade eest libiseda korraks weel mööda lõppewa aasta sündmusi, tuletada meele fakte ja inimesi. Neis on andmeid ennustusteks uuele aastale, reaalseid andmeid.

Me püüame lugejatele selles abiks olla, kokkuwõtlikult, kuid ülewaatlikult tuletada meele kõike seda, mis oli 1937. aastal tähtsaimat.

Seda ei olnud wähe. Aasta oli wäga kirju ja mitmekesine. Sisepoliitiliselt jatkus meil riigikorra üleschitamine neil alustel, mis olid seatud juba aastate eest meie riigireformi eesmärgiks. 1937. aasta andis meile nue põhiseaduse, mille ellawiimise wiisid selgusid peamiselt Isamaaliidu koosolekute kõnedes. 1938. a. peab teostama nüüd need juhtmötted ja andma neude alusel ka nues põhiseaduses ette nähtud riiklikud asutused.

Rahwuswahelises elus näeme kestwat kodusõda Hispaanias ja sellega seoses püsiwat terawana Wahemere probleemi. Sellele lisasid pinewust Wahemere ümbruse konfliktid. Kuid Hispaania ja Wahemere probleem warjutati aasta teisel poolel sõja läbi Kauge-Idas, mille ulatus ja tulemused ei ole aasta lõpuks weel sugugi selgunud. Kahe sõjakolde hädaoht kaswas sedamööda, kui nad ühinesid agressiiwsete riikide liidu kaudu, mis aasta lõpuks arenes suureks Rahwasteliidu ja kollektiiwse julgeoleku-süsteemi wastu sihitud aktsiooniks, mille wastu rahu pooldawad riigid on seni olnud kaitsepositsioonil, kuigi wõrdlemisi abitult. Ainult wiimase kahe kuu jooksul näeme rahu pooldawaid riike korraldamas oma ridu.

Sellel foonil leiame Balti riike kõwendamas oma sidemeid, silumas energiliselt oma wastolusid, arendamas sõbralikke suhteid kõigi riikidega, kuid ka säilitamas oma truudust Rahwasteliidule ja kollektiiwsele julgeoleku-süsteemile, nagu see on wäljendunud kõigil Balti wälisministrite konwerentsidel ja riikide igapäewases wälispoliitikas.

Need on suurtes joontes kokkuwõetuina 1937. aasta sündmused, mida nüüd ajume tuletama meele kronoloogilises järjekorras:

Kunstnik O. Krusten †.

Jaanuar

1. Hispaania kirjanik ja filosoof Miguel de Unamuno †.
2. Inglise-Itaalia anumehe-kokkulepe Wahemere suhtes.
7. Kirjanik O. Luts 50-aastane.
   Hollandi kroonprintsess Juliana abiellus prints Lippe-Biesterfeldiga.
8. Tallinna rackoja projektide wõistlusel 1. auhind arh. Lohrile ja Kütnerile.
9. L. Trotski saabus Mehhikosse.
12. Soome ajalehe „Uusi Suomi" 90-aastane.
    Jerusalema suurmufti nõuab juntide sisseränd amise lõpetamist Palestiinasse.
13. A.-s. Johansoni paberiwabriku dir. M. Bialik †.
    Schansi prowintsis Hiina kestwalitsus sõjajalaväe marssal Tschang Hsüh-Liangiga.
14. Walitsuswastaste pealetungid Madridile lõödi tagasi.
    Göring Roomas.
16. Kieli kanal suleti wälismaa sõjalaewadele.
    Tallinnas awati Itaalia graafikanäitus.
19. Ohio ja Mississippi jõgede uputusi Ameerikas.
    President Roosevelt andis ametiwande oma uuestiwalimise järele.
21. Hukkus Soome aurik „Savonmaa" 26 mehega.
    Rahwasteliidu nõukogu koos, arutusel Danzigi ja Alexandrette'i küsimused.
22. Ras Desta wõitlew wäesalk Abessiinias lõödi purustu.
    Jaapani parlamendiistungid katkestati kaheks päewaks rohkete wahejuhtumiste tõttu.
    Ohio uputused wõtawad katastroofilise ilme, jättes üle miljoni inimese peawarjuta.
23. Hirota walitsus Jaapanis lahkus.
    Algas trotskistide protsess Moskwas.
24. Proost emer. A. Mäewälja (Mohrfeldt) 80-aastane.
25. Partisis tapeti wene majandusteadlane Nowaschin.
26. Monte-Carlo tähesõidu start Tallinnas.
    Santiagos, Tschilis, sai wasekaewanduse plahwatusel surma 100 inimest.
    Majoomanike koja esimees J. L. Jüris (Jürgens) †.
27. Inglismaal suri nädala jooksul grippi 1103 inimest.
    Vandervelde walitsus Belgias lahkus.
28. Portugali ranniku hukkus tormis 18 aurikut.
30. Hitler saab riigipäewalt erakordsed wolitused neliaastaku läbiwiimiseks, tühistab Versailles' rahulepingu sõjasüü klauslis ja awaldab Saksa asumaade nõudmise.
    Kohtuotsus Moskwa protsessis: Pjatakow, Serebrjakow, Muralow, Liwschits, Drobnis, Bogoslawski, Knjasew, Raitaitschik, Norkin, Schestow, Turok, Grasche ja Puschin mõistetakse surma, Radek, Sokolnikow ja Arnold 10 aastaks ja Stroilow 8 aastaks wangi.
31. Wene piiriwalwurid tulistasid Peipsi järwel Eesti piiriwalwureid.

Weebruar

1. Hayaschi kujundas uue walitsuse Jaapanis.
4. Laiaulatuslikke trotskistide wangistamisi Nõukogude Wenes.
   Roosevelt määras 5 milj. dollarit Ohio uputuspiirkonna abistamiseks.
   Algas walitsuswastaste rünnak Malagale.
6. Mussolini wanem poeg Vittorio abiellus neiu Orsola Buvoliga.
8. Kindral Gucipo de Llano wallutas Malaga.
9. Eesti olümpia-komitee otsustas osawõtu Tokio olümpiamängudest.
   Soome wälisminister R. Holsti Moskwas.
   100 aastat A. S. Puschkini surmast.
10. Kanamunade wäljawedu monopoliseeriti.
    Lätis pikendati kaitseseisukorda.
11. Inglise walitsus otsustas teha 400 miljoni naelsterlingi suuruse siselaenu relwastumiseks.
    Kirjutati alla Eesti-Läti kliiringleping.
    Awaldati uus sõjawäeteenistuse seadus.
12. Awaldati dekreet eksportapamajade ühendamiseks.
    Saksamaal riigistati raudteed.
14. Antungis, Mandshukuos, põles sõeks 700 teatrikülastajat.
15. K. Kallio waliti Soome presidendiks.
    Mitropoliit Aleksander 65-aastane.
    Mittewahelesegamise komitee paneb riikidele ette lõpetada wabatahtlike saatmine Hispaaniasse ja seada siiski kontrolli Hispaania piiridel.
    14 rahwuse maamuafõja weteraanide konwerents Berliinis.
16. Sisekaitseülem keelas hiromantide ja kaarditarkade tegewuse.
    Awati eraettewõtete ametnike koda. Esimeheks waliti A. Oinas.
    Leedu põllutööminister Putwinskis Tallinnas. Göring Warssawis.
17. Hispaania walitsuswäed alustasid wastupealetungi.
    Inglise parlament otsustas määrata 1½ miljardit naelsterlingit relwastumiseks.
18. Rahwuskogu astus kokku. Liikmed andsid wandetõotuse.
    N. Wene rasketööstuse komissar G. K. Ordshonikidse †.
    K. Burkhardt määrati Danzigi ülemkomissariks.
19. Rahwuskogu 1. koja esimeheks waliti J. Ulnots ja 2. koja esimeheks M. Punga.
    Eruadmiral J. Pitka 65-aastane.
    Asutati Eesti üliõpilasseltside liit.
20. Ülemtaat marssal Grazianile Addis-Abebas.
21. Kol. Koci kawa rahwusliku suurerakonna loomiseks Poolas.
22. Wiini natside meeleawaldused Saksa wälisministri Neurathi küllaföidu puhul.
    Lahingud Abessiinias. Ras Desta, neeguse wäimees, peab itaallastele wastu.
    Kuomintangi wägede wõit kommunismiföbraliste wägede üle.
23. Nõukogude Wene marssal Jegorow Tallinnas.
    Riigiwanem esitas Rahwuskogule põhiseaduse eelnõu.
    Kunstnik O. Krusten †.
24. Riias awati Eesti kunstinäitus. Haridusminister Jaakson Riias.
    Wiis kolonelt — A. W. Pulk, W. W. Riiberg, H. E. Kauler, M. Jerwan ja O. Sternbeck ülendati kindralitelks.
25. Ras Desta wangistati ja hukati.
26. Rahwuskogu wõttis riigiwanema eelnõu põhiseaduse wäljatöötamise aluseks.
    Majoomanike koja esimeheks waliti dr. J. Maasing.
27. Rahwuskogu moodustas põhiseaduse wäljatöötamise komisjonid.
    Walitsuswastased loobusid pealetungist Madridile.
28. Üleriiklik maanäitejuhtide päew Tallinnas.

Märts

1. Soome president K. Kallio astus ametisse.
   Sõjaringkonnakohtu esimees kol. R. Helk ülendati kindraliks.
2. Soome walitsus lahkus ametist.
   Wabariigi walitsuse esindajate J. Kleesmendi ja R. Neegi seletused Rahwuskogu komisjonide üldkoosolekul.
   Ameenias suleti ülikoolid.
   Faschistlik suurnõukogu määrab 18—55-aastaste kodanike kaitsewalmistuse, koostöö Franco-Hispaania ja Saksamaaga.
3. Oslo konwentsiooni riikide konwerents Haagis.
4. Rahwuskogus lõppesid üldwaidlused. Riigiwanema poolt esitatud põhiseaduse eelnõu otsustati anda komisjonidele.
5. Awaldati töötüülide lahendamise dekreet.
9. Awati rakendustunsti näitus Tallinnas.
10. Mussolini sõitis ristlejal „Pola" Liibüasse.
    Awaldati kriminaalseadustiku muutmise ja täiendamise dekreet.
11. Kindral O. Heinze 60-aastane.
12. Cajander kujundas Soomes uue walitsuse.
14. Hispaania walitsuswastased said Guadalajara rindel süüa.
    Eesti selts „Lootus" 60-aastane.
15. Suured uputused Prantsusmaal.
    Walitsus wõttis wastu 1937.—38. a. eelarwe 89.917.000 krooni suuruses.
16. Sir Austin Chamberlain †.
17. Werised kokkupõrked Pariisis tuliristlaste ja sotsialistide wahel.
    Neeguse kiri Rahwasteliidule, milles nõuab Addis-Abeba werepaunu uurimist.
18. Guadalajara juures lõödud Itaalia wäed põgenesid paaniliselt.
    Balti linnade liidu koosolek Riias.
    Tyleris, Ameerikas, sai plahwatusel surma 670 kooliõpilast.
    Mussoliinile anuetati Islami mõõk.
19. Walitsus seadis siiski kontrolli Hispaaniasse sõidwate laewade kohta.
20. Nootsi wälisminister Sandler Pariisis.
    Tartu Naisselts 30-aastane.
21. Omawalitsustegelane M. Neps †.
    Massilisi kommunistide wangistamisi Poolas.
    A. Carhardi ümber-maailmalend chaõnnestus.
22. Eesti-Soome-Nootsi piirituseemüügi ja salapiituse woo wastane kokkulepe.
    Kindral Mola nimetati Franco peaministriks.
    Siseminister sulges „Kristliku Oma-abi". Pastor A. Leyal keelati elamine Tallinnas ja Harjumaal.
24. Nowosibirskis mõisteti surma 3 trotskisti.
    Admiral H. Salza nimetati Hispaania merekontrolli administraatoriks Cherbourgi.
27. Itaalia-Jugoslawia poliitiline leping.
30. Üpardunud mäesulatse kindral Franco tagalas.
31. Jaapani parlament saadeti laialt.

G. K. Ordshonikidse †.
N. Vene rasketööstuse komissar

Sir Austin Chamberlain †.

Miguel de Unamuno †.
Hispaania kirjanik ja filosoof

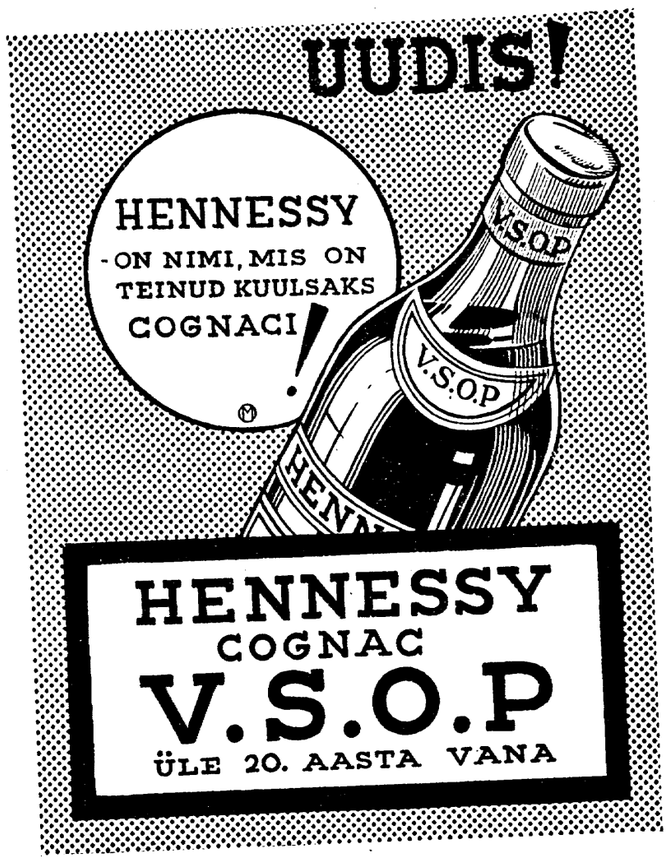

Maleliidule uus juhatus

Eesti astub põhjamaade maleliitu. — Liidu klassi mängijate arwu wähendatakse

Eile pidas Eesti maleliit Tartus üliõpilasmajas asemikekogu koosoleku.

Enamik liitu kuuluvast 17 maleseltsist oli esindatud. Eriti täielikult oli esindatud Tallinn.

Koosoleku juhatajaks valitud liidu senine esimees prof. Nuut märkis oma kõnes seda, et möödunud aastal Eesti edu males on olnud silmapaistev ja malehuvi Eestis on saanud määratu tõusu osaliseks. Lõpuks teatas prof. Nuut, et eelseisva teadusliku töö tõttu peab lahkuma juhatusest.

Eelseisva aasta tegevuskavasse võeti astumine Põhjamaade maleliitu. See samm lähendaks meid maleliselt tublisti Skandinaavia maadele. Praegu kuuluvad Põhjamaade maleliitu (Nordisk Schakförbund) Rootsi, Norra, Soome, Daani ja Island. Veel peeti soovitavaks astuda lähemasse malekontakti naaberriikide Läti, Leedu ja Soomega, korraldades järjekindlalt igal aastal maavõistlusi nim, maadega. Seni on peetud vaid üks maavõistlus — Leeduga, milline lõppes Eesti napi võiduga. Kuna osa senisest juhatusest oma asjaajamises ei olnud küllalt aktiivne, siis uude juhatusse valiti enamuses uued mehed. Juhatusse valiti: „Eesti Metsatööstuse" dir. N. Talts, suurmeister P. Keres, tema vend H. Keres ja Tallinna aktiivsemaid malemehi L. Laurine, A. Kalve, A. Kässer, V. Kalde ja L. Sepp.

Eksmeistri J. Raua poolt esitatud võistlusmääruste kava leiti olevat puudulik ja selle vastuvõtmine lükati edasi veel ühe aasta võrra. Sellega ikka veel lahendamatuks liiduklassi ümberkorraldamise küsimus. Liiduklassi maletajate arv on pa nud tohutusuureks (19!) ja olnuks viimane aeg kata kahandama seda, sest liiduklassis on p sääraseid maletajaid, kes oma mänguvõimetelt vasta tippklassi nõudeile.

Siiski, väike „sõelumine" teostatakse juba navu suvel. Selleks korraldatakse turniir 5 nõrge liiduklassi ja 5 tugevama seltsiklassi maletaja võtul. Selle turniiri 5 võitjat pääsevad liiduklassi kuna 5 viimast langevad välja.

5-liikmelise olümpiameeskonna moodustamis 8 paremat liiduklassi maletajat mängivad pühapäevajal valikturniiri.

Kahju on, et niipalju nähakse vaeva olümpiameeskonna leidmiseks, kuna veel pole sugugi del, kas Rumeenia eeloleval suvel korraldab m olümpiat.

Olümpiameeste leidmise arvel aga jäeta hoopis unustusesse Eesti esivõistlused, millised teises riigis on suures aus.

Liidu 10-a. juubelipidustuste kava kohta ettekande maletegelane A. Kalve. Ettekan selgus, et juubelipidustused tulevad hästi mitme sised ja huvitavad: Keres annab rea simulta peab loengu oma malereisudest, korraldat maleballett ja male elavate malenditega, mis uudsuseks Eestis, ja palju muud.

Toimetusele saadetud kirjandus

Johannes Barbarus: Kalad kuiwal. Luuletused. O.-ü. „Noor-Eesti" kirjastus. Tartus. 1937. a. Hind 3 kr. Barbarusе luuletused on alguses peale isikupärane profiil. Naiuralistlik on ta maailmafuhtumuse. Ekssentriline ja protestimeelne ta luule. See on rohkem intellektne saadus kui intuitsiooni awaldus. Sõjakus ja rahuldamatus kannab seda.

Käesolew kogu teatawal määral erineb luuletaja senisest luulest. Selles esineb rohkem tundeelemente ja luuletaja on siin häälestatud rohkem eleegiliselt. Selle asemel, et lauda sõjakalt olewikust ja paisata sellele proteste näkku, nukrutseb luuletaja nüüd rohkem minewikus, alates kõige lähemast kuni kõige kaugemani ürgajani. Sellised laulud esinewad temal tüüklis „Ehitised liiwal" ja „ürgmotiiwe". Neist lauludest on mõned minewiku motiiwe järgendawad, näiteks „Wanad kõrtsid", „Wana tuulik" jne.

Kõike kokku wõttes peab märkima, et Barbarusе selles kogus helisewad mitmed uued noodid ja et selles on rohkem luulehõngu kui mitmes eelmises kogus, kusjuures aga luuletaja isikuline põhiheli jääb ometi püsima.

Eesti Kirjandus nr. 12 — 1927. Sisu: B. Sööt: K. E. Sööt isamaaliirikuna, (pildiga). J. Roos: K. E. Sööt Eesti awaliku elu tegelasena, A. Sildnik: Aleksander Kruuspere-Krunsberg, (pildiga). R. Alekõrs: Estetiliselt printsipiibist meie keelemenduses, R. Põldmäe: „Se Welle Lütseppa Jani ello läik siin ma pääl ehk Sääl taiwan", A. Oras: Kaks noorema luuletajat, D. Palgi: Enn Kippel — Kui Raudpea tuli II, O. Urgart: K. A. Hindrey: — Sigtuna Häwing. D. Hint: A. Antson: — Kirg, K. Aben: M. Pukiis — Läti kultuurlugu, L. Rudrauf: Anthologie des Centeurs Estoniens, Eesti raamatute üldnimestik 1934. a. alates. 37. ja 38. poogen.

ühistu. — Probleeme ja uurimusi. Koguteos. 100 lk., Akadeemilise ühistegewuse Seltsi wäljaanne, Tartus, 1937. a. Hind 1 kr. 50 senti.

Meie ühistulises kui ka majandusteaduslikus kirjanduses on seni puudunud wäljaanne, mis oleks awaldanud pikemaid ja teaduslikke uurimistöö tulemusena walmimud kirjutusi. Käesolew töö on esimeseks ürituseks sel alal.

Sisu: A. Feldmann: Akadeemiline ühistegewuse Selts 1922—1937; K. Andisaus: ühistusmajandus Läti ülikooli juures; Arwo Horm: Põllumajanduslike ühistute ja tarbijateühisuste suhted; Jaan Tõnisson: Eesti Eesti põllumajandusliku ostuühistuse ajutamiest; J. Põdra: ühistukaubandus rahwusliku omatöötuse arendamisel; A. Kask: ühistegewuskoda; E. Ennmie: Arwuliji jooni meie piimaühistuist; M Kitsnik: ühistusajandus meie piiritusööstuse alal; E. Järwesoo: Nootsi põllumajanduslikn ühistuliikumise organisatsioon ja wiimaseaegne areng; K. Juno: ühistuseaduse reform.

„Looming" nr. 10 — 1937. Sisu: H. Adamson: Luuletusi. K. A. Hindrey: Kolle ja kaugus. Nowell. H. Wisnapuu: Luuletus. Edg. W. Saks: Eiguseotijad. Nowell. K. Merilaas: Luuletusi. P. Kuusire: Tule minu juure elama. Kilde. P. Ambur: K. E. Söödi elu piirjooni Artikkel. E. Hiir: Luuletusi. K. Mihkla: K. E. Söödi luule kujunditine fülg Artikkel. J. Ongo: Luuletusi. A. Sang: K. E. Sööt isamaaluuletajana. Artikkel. J. Semper: Roger Martin du Card. Artikkel. L. Upite: A. Upiti tee ja töö. Artikkel. Ringwaade. Arwustus. A. Aswel: J. Sütiste Ringkäik. H. Talwik: H. Adamsoni Linnulaul. P. Wiiding: A. Mälgu Taewapalge all. J. Silwet: Uusi tõlkeid Shakespeare'ist. E. Raudsepp: Bernhard Linde ja Oswald Kukkur: Walimid joome kirjandust. Eztica A. A.: Wastukaja Eesti noweldide antoloogiale Prantsusmaal. Wälismaalt.

Dr. W. Stekel: Kirjad emale. Koduseist kaswatusest. I osa: Wäikelapse iga II osa: Enne ja pärast kooliminekut. Elaw Teadus nr. 70/71. 224 lk. Hind 2 kr. Eesti Kirjanduse Selts, Tartu, 1937.

Nii meil kui mujal tõuseb iga aastaga ikka tähtsamale kohale koduse kaswatuse küsimus, seist ikka enam selgub, kuidas sellest ei olene mitte ainult meie line kodukultuur, waid meie laste iseloom ja kogu järgnew saatus Neurootiline inimene on eluaeg inimene ja eriti meie-ajal on hädaoht selleks saada juur. iest mida wähem on perekonnas l seda raskem on neid ära hoida igas wäärarenauist. See on peawäide kuulsa hingearsii dr. W. Stekeli tööst „Kirjad emale" j saatuslikke wäärjanune piiiabki ta ära hoida. esi tes nüüdisaegse, füüsiwpiiihholoogilise koduse kas põhitõdesid.

Kuid kõigepealt on see wäga elawalt kirjutatu mat, täis lõpma.a üllikäiteid autori aastakümneid mniest. Seda wõib tõesti lugeda nagu romaani on huwitaw niihästi neile, kel endal on lapsed, kõigile neile, kes ise olnud kunagi lapsed ja kes wad mõista oma iseloomu kujundamist. „Kirjad on nüüd ilmunud juba 24 keeles — s tõuseb kõige selgemini tema tähtsusest ja huw sest.

Viljandi O/ü. „ALKO
Vahuveinid:
Perles d'Or
Cabinet
Kihlsev Cid
Esindus ja ladu: A-s. Kaubamaja Estik
Tallinnas, S. Karja 20/12, kõnetr. 447-67.

Raadio

Teisipäeval, 28. detsembril.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 laste Meie sulgtsed sõbrad talwel. Kuidas hoolitseme t lindude eest. 18.30 Karl Jungerman: Kungtse õ sest. 19.00 mandoliinimuusika. Mängiwad Kiri mandoliinistid. 19.35 nimede eestistamise wiismi 19.40 päewaundiseid. 20.00 õige aeg. Ilma- ja jä ted. 20.05 wiis minutit terwisele — dr. med. M (Tartust.) 20.10 lõbus muusika. RR orkester. Ju Nikolai 20.50 mag. A. Perandi: „Tawaõigus talupoja õiguslikn seisundi alusena." (Riigi Kesk loeng, Tartust.) 21.10 Tschaikowski helindeid. RR kester. Juh. F. Nikolai. 21.50 aktuaalne weeran 22.05 kirjanduslikke uudiseid. (Tartust.) 22.25 di laulawad. (Heliplaadid.) 22.55 päewaundiseid. esperantokeelne nädalakroonika.

Kolmapäewal, 29. detsembril.

7.00 äratusmäng. 7.05 wõimlemist. 7.20 p uudiseid 7.25 hommikkontsert heliplaatidelt. 8.10 mikpalwus Faani kirikust — õp. A. Soosaar. 8.10 linn: turuteade.

17.50 heliplaate ja reklaami. 18.00 A. Kase Eesti muusika arengutee (VII). Koorilaulu tekk 19. sajandi teisel weerandil. 18.30 Erica Morini gib. (Heliplaadid.) 18.50 majanduslik ringwaade metaja L. Grandberg. 19.05 Franz Liszti ungari r diat. (Heliplaadid.) 19.40 päewaundiseid. 20.00 aeg. Ilma- ja jääteated. 20.05 Eesti soololaule. Piller (bariton.) 20.25 põllutööloja direktor ag kind: Põllumajandus 1937. a. 20.55 põllumaja like teateid. 21.10 lõõtspillimuusika. 21.35 laste mate weerandtund. Silme Ploompuu ua Nest: mõtlemiswiisid. 21.50 balletimuusika RR orkester. prof. R Kull. 22.55 päewaundiseid.

Ülikooli teateid

Eksamitähtpäevad mat.-loodusteaduskonnas

Eksamitähtpäevad matemaatika-loodusteaduskonnas jaanuarikuul on alljärgnevalt: prof. H. Jackson — 17. ja 22. jaan., prof. J. Sarv — 18. ja 21. jaan., prof. G. Rägo — 15. ja 22. jaan., dots. H. Humal — 17. jaan., prof. T. Rootsmäe — 18. ja 20. jaan., prof. K. Kirde — 22. jaan., prof. J. Vilip — 17. ja 21. jaan., prof. H. Perlitz — 19. ja 24. jaan., prof. H. Paris — 17. ja 21. jaan., dots. L. Tiganik — orgaanika 19. jaan., tehnoloogia 20. jaan., prof. T. Lippmaa — üldine botaanika 19. jaan., taimemorfoloogia ja süstemaatika — 17. ja 21. jaan., taimegeograafia 21. jaan., prof. H. Kaho — taimeanatoomia 18. jaan., taimefüsioloogia 19. jaan., prof. H. Riikoja — üldine zooloogia 20. jaan., selgrootute zooloogia kokkuleppel 20.—24. jaan., prof. J. Piiper — võrdlev anatoomia ja selgrooliste zooloogia 22. jaan., prof. A. Öpik — 19. jaan., prof. A. Tammekann — 24. jaanuaril.

Eksamitähtpäevad usuteadlastele

Eksamitähtpäevad usuteaduskonnas jaanuarikuus on alljärgnevalt: prof. A. Bulmerincq — heebrea keel 17. jaan., Iisraeli rahva ajalugu 18. jaan., Vana-Testamendi sissejuhatus 19. jaan., Vana-Testamendi teoloogia 20. jaan., genesis, psalmid 21. jaan., Jesaja 1. ja 2. 22. jaan., väikesed prohvetid 23. jaan., dots. S. Aaslava — 15., 16., 17., 18., 19., 20:, 21:, 22. ja 24. jaan., pro. O. Seesemann 17., 18., 21:, 22: ja 24. jaan., prof. O. Sild — kodumaa kirikulugu ja sümboolika 18. jaan., üldine kirikulugu 20. jaan., dogmadelugu ja patristika 22. jaan. ja professori tarviduse järele ka 24. jaan., prof. J. Kõpp — 17., 21. ja 24. jaan., eradots. J. Taul — eetika 18. ja 21. jaan., dogmaatika 19. ja 24. jaan., mag. U. Masing 17. 19. ja 22. jaan., prof. V. Martinson — 21. jaanuaril.

Poola lükkas tagasi Vene noodi

Poola suursaadik Moskwas esitas wäliskomissariaadile noodi raudteewahejuhtumite asjus, mis on aset leidnud Szepietowkas-Zdolbunowis. Noot tõrjub tindlasti tagasi kõik Nõukogude poolt tõstetud süüdistused.

Poola telegraafiagentuurile on autoriteetseist ringkonnist teletatud selle asja kohta järgmist: Wahejuhtumid raudteerongides, mis saabuwad Szepietowmast Zdolbunowi, on Nõukogude ajakirjanduses põhjust ammu kallaletungideks Poola wõimudele, kellele püütakse weretada wastutust neude wahejuhtumite eest. On selgunud, et tuli Nõukogude wagunis 29. nowembril oli puhkenud põlewast ahjust, mis oli jätetud walweta. Kolmandaks on kindlaks tehtud, et Nõukogude raudteeteenijad olid süüdi ka teises tulekahjus, mis puhkes 14. detsembril ühes Nõukogude wagunis.

Kõigi ülaltoodud asjaolude põhjal Poola suursaadik Moskwas on teatanud wälisko misfariaadile, et kõik süüdistused, mis sisalduwad Nõukogude walitsuse werbaalnootides 3. ja 18. detsembrist, on täiesti põhjendamatud, ja et Poola walitsus peab järelikult Nõukogude protesti tagasi lükkama.

Laip lumes

Eile hommikul kella 11 paigu leiti Keila walla Joa küla Kaasiku talu karjamaalt umbes 5 m teest eemal surnult 39-a. Woldemar Johani p. Wiigar (end. nimega Wiikmann). Wälisel waatlusel laiba juurest mingisuguseid wägiwalla tundemärke ei leitud, mispärast arwatakse, et surma põhjustas südamerabandus, kuna mees warem südamehaigust oli põdenud.

Woldemar Wiigar oli elukutselt ehitustööline. Pärit oli ta Tallinnast, kuna ajutiselt elutses Keilas.

Tabati Tartu ühishaigekassa rahaomastaja

Kelm elas vale nime all

Jõululaupäeval tabati Kuressaares politsei poolt tagaotsitav 22-a. Heino Paal, kes möödunud suvel Tartu Ühishaigekassast omastas ühes 17-a. Hilda Kulla'ga rahasummasid. Enese isiku varjamiseks kasutas Paal vale isikutunnistust, milline oli Jaan Vaheri nimel. Samuti oli ta võltsinud ka teisi dokumente. Nii oli ta elanud vale nime all mitmes Eesti linnas, viimati Kuressaares, kus tabati.

Kuressaares pani ta toime terve rea omastamisi ja vekslivõltsimisi. Ühe varem Valgamaal toimepandud omastamise eest on teda karistatud 7-kuise vangistusega. Paali kuritegude kaasteadja H. Kulla kui alaealine lasti peale ülekuulamist vabaks ja saadetakse Tartu oma vanemate juure. H. Paal paigutati Kuressaare vanglasse. Kuressaares esines Kulla Paali seadusliku naisena.

Kohalikke teateid

Jõulupuu Toompea wahtkonnale

Pühade laupäeval kell 5 p. l. wiibis riigihoidja K. Päts Toompea wahtkonnas traditsioonilisel jõulupuul. Kohal olid ka garnisoni ülem kindral H. Brede, garnisoni komandant kol. J. Junkur ja Toompea lõši komandant kol. Kanep. Waimuliku talituse pidas sõjawäe õp. F Stokholm.

Garnisoni ülem tänas riigihoidjat, et ta on wõimaldanud Toompea wahtkonnale kokkutuleku jõulupuu ümber ja et riigihoidja on leidnud wõimaliku olewat selleşt osa wõtta.

Riigikoidja waastas, et tal on alati hea meel näha Toompea wahtkonda mööda marssimas, kuşjuures ta on wõinud panna tähele sõdurite sõjemõe ja wälise distsipliini järjekindlat paranemist.

1. pühal oli wahtkonnale korraldatud teine jõulupuu, siseminister K. Eenpalu poolt

Tööliste kutseühinguist aastawahetusel

Liikmemaksud liig madalad

Tööliste kutseühinguist kirjutades juhib „Tööliste Hääl" tähelepanu sellele, et aasta lõpul on töölisühingute keskliidu ümber koondunud 49 mitmesugust liitu ja ametiühingut ligi 13.000 üksikliikmega. Ühingute liikmemaks on aga nii madal, et sellega ei saa sageli katta asjaajamise kulugi. Esimesse järku ja Lääne-Euroopa tasemele tõusevad 6 trükitööliste ühingut kus liikmemaksuks on 1—4 krooni kuus. Edasi ahjutööliste ühing ja puutööliste ühingu parketitööliste sektsioon, kus liikmemaksuks on 1 kroon kuus. Teise järku kuulub Tallinna metallitööliste ühingut, kus liikmemaksuks on 1—4 krooni palgast. Kolmanda ja suurima järgu moodustavad ühingud, millede liikmemaksuks on ainult 20—35 senti kuus. Sellesse järku kuulub 73 protsenti kogu organiseeritud tööliskonnast. Neljandasse järku kuuluvad ühingud, mille liikmemaksud on kaks krooni ja alla seda aastas, mõnel isegi 50 senti aastas.

Rootsis on ametiühingute liikmemaksud meestele 23 ja naistele 13 krooni aastas.

Ametiühingute tegelased juhivad tähelepanu sellele, et need ühingud, kus liikmemaksud on kõrgemad, suudavad ka oma liikmeid toetada streigi või töötaoleku puhul, kuna seda ei saa loota ühinguist, kus nii madalad liikmemaksud, nagu eelpool näidatud. Liikmemaksude kõrgendamine osutub nii hädavajaliseks ja ametiühingute tegelased ei karda, et see peletaks töölised kutseühinguist eemale. Ametiühingute liikmete arv siin otse kasvab, kui liikmed veenduvad, et ühing tõesti nende majanduslikku olukorra kergendamiseks midagi ära teha suudab.

Jaani koguduse asjaajaja lahkus ametkohalt

Neil päevil lahkus ootamatult ja üllatusena paljudele kogudusliikmeile senine koguduse asjaajaja Miido. Nagu kuuleme on lahkumise põhjuseks mõningad arusaamatused, mis ilmnenud üksikute koguduse juhtiwate tegelaste wahel.

Eesti kunstsarwetehase töölistele öeldi leping üles

Kunstsarvetehases öeldi töölistele vana leping üles. Töölised olid võetud tööle määramata ajaks, kuid nüüd vana lepingu ülesütlemise aja möödumisel juba teatud aja peale osa töölistega 17.—26. ja osa töölistega 24.—26. jaanuarini. Selle juures tehakse tööd ainult 3 päeva nädalas. Kunstsarvetööstuses lelab teenistust praegu 271 töölist.

Silmaarstide ülemaailmselt kongressilt Kairos

jõudsid tagasi Eesti arstid, eesotsas Tartu ülikooli prof. Uudeltiga. Rohkearwulistest referaatidest pääsis ainult piiratud arw ettekandmisele. Balti riikidest ainsa referendina esines Eesti arst dr. A. Taumi Tallinnast. Kongress, mille awas Egiptuse kuningas Farruk 1., kestis 6 päeva, misjuguse aja kestes kutsuti ka mitmete kohalike kliinikutega. Järgmine kongress peetakse 4 aasta pärast Wiinis.

Eesti Õpetajate Liidu ajemikekogu koosolek

oli tänaseks kokku kutsutud Raua tänava koolimajja. Sealsamas algab homme algkooliõpetajate pedagoogiline päew.

Hipodroom 27. detsembril

Tujuküllane totalisaator üllatas mängijaid

Pühade puhul peeti traavivõistlusi 3. pühal. Sõidutee oli hästi puhtaks roogitud. Sisemiseks teepiirdeks oli mehekõrgune lumevall. Traavlid jooksid hästi, kuid talve tõttu ei suutnud rekorde parandada; aeg tunduvalt nõrgem suvisest.

Avamisjooks oli 4. klassi traavlitele. Osavõtjaid oli 7. Alul püsisid nõrgemad traavlid ees, esimese ringi lõpuks selgusid juba kohtadele tulijad. Esikoha pärast võistlesid täkud Prints ja Poiss. Viimane tegi kolm galoppkäiku ja pidi leppima teise kohaga. Väljamaks Printsilt 31 kr. 25 s. ja 12 kr. 50 s. Poiss andis 11 kr. 25 s. Kolmandaks tuli Aida Watts. Kohata jäid Roosa, Argon, Kaja ja Cortella.

3. klassi traavlid jooksid kaks otsa. Mõlemad jooksud võitis täkk President. Väljamaksud 11 kr. ja 4 kr. 25 s., teises — 13 kr. 50 s. ja 5 kr. 25 s. Täkk MacMahon tuli kaks korda teisele kohale ja andis 11 kr. 25 s. ja 13 kr. Kolmas koht läks Karskele ja Croll-Yardile. Kohata jäid Lareida, Pääsuke ja Kroonprints.

2. klassis joosti üks ots ja selle võitis täkk Kindral. Väljamaks 29 kr. ja 11 kr. 50 s. Teisele kohale tuli Kuller. tot. 7 kr. 25 s. ja kolmandale — Faworit. Kohata jäid Leo Axworthy, Boikott ja Lux. Lux libises ja kukkus pikali, jäi õnneks vigastuseta.

1. klassis oli 9 osavõtjat. Champignon väljus stardist hästi ja vedas esimese ringi. Teisel hakkas näitama väsimust ja nüüd möödusid temast mära Quisi-Quasi ja täkk Red-Whip. Võitis Quisi-Quasi. Väljamaks läks pooleks Wandereriga, kummalegi jätkus siiski 29 kr. 50 s., 11 kr. 75 s. Red-Whip jagas itaaliakassa Virvega, kummaltki maksti 7 kr. Champignon jäi kolmandaks.

Teises jooksus vedas jällegi Champignon. Viimasel sirgel pääsis täkk Red-Whip mööda ja võitis. Jällegi väljamaksud pooleks Virvega: 11 kr. ja 4 kr. 25 s. Champignonilt makseti 10 kr. 75 s. Kolmas oli Falkenstein. Hooopis kohata jäid Virve, Lahe, Calumet Ecton, Wanderer ja Fechtmeister.

Väikese handikapi võitis mära Kokett. Väljamaksud 12 kr. ja 4 kr. 75 s. Säde andis teiseltkohalt 10 kr. 75 s. Croll-Yard oli kolmas. Kohata jäid Prints, Poiss ja Gold-Ilse. Karske ei võtnud osa

Suures handikapis võistles 9 traavlit. Stardist ei väljunud Angriff. Võitjaks eeldati mära Jimienet, kes ta võitis eelduste kohaselt. Väljamaksud päeva napimad — 9 kr. 50 s. ja 3 kr. 75 s. Ludmillalt makseti 9 kr. 50 s. Cyklon oli kolmas. Kohata jäid Luna, Puppe, Lux ja Boikott. Kaba ei võtnud osa.

Võitjate trahvimine. Sõitjat K. Põderit trahviti 20 krooniga selle eest, et ta oma hobusega Leo Axworthiga rõhus kaasvõistlejaid sõidutee välisele äärele; sõitjat J. Pettaid — 5 krooniga, et ta täkk Angriffiga stardi lahtilaskmisel pööras tagasi pärast starteri lipu langetamist.

Järgmised võistlused on 2. jaanuaril.

Kaarli koguduse hoolekanderingide jõulupuud waeslastele

Kaarli koguduse kõigi kolme piirkonna hoolekanderingid korraldasid pühade ajal jõulupuud tingitustega waeslastele; 2. pühal oli 2. piirkonna, eile 3. piirkonna ja täna 1. piirkonna waeslastele jõulupuu, kus lastele antakse mainustusi, riiet ja waimulikku kirjandust.

Postkontoris abistatakse wõimaluse piirides

Nagu meile teatatakse postiwalitsusest „Päewalehes" 20. detsembril ilmunud märkme puhul „Raskused pijipakkide wälismaale saatmisel" antakse peapostkontoris kuni nr. 6 juures igasuguseid selgitusi postitarwitajaile ja abistatakse neid wõimaluse piirides.

Apteekide öövalve

Tallinnas

TEISIPÄEVAL VASTU KESKNÄDALAT:

R. Georgini apteek, Viru tän. nr. 15. Tel. 450-89.
Schnickeri apteek, Paldiski mnt. nr. 6. Tel. 431-18.
V. Kuigi apteek, Liivalaia tän. nr. 34. Tel. 461-70.
K. Schneideri apteek, Raekojaplats 11. Tel. 431-65.

Nõmmel

Linnaapteek, S. Pärnu mnt. 90/92.

Kunst praktilises elus

Rasmus Kangro-Pool

Viimaseil aastail on sageli arendatud mõtteid, et meie kujutav kunst ei ole küllaldaselt kontaktis tegeliku eluga, et ta tegeleb liialt iseendaette, loob vaid iseenda jaoks ega kanna juuri selle ühiskonna olemuses, mille keskel ta elab.

Meie ei saa seda nähtust siin pikemalt vaadelda, kuid märgime, et see ei esine mitte üksnes meil, vaid ka mujal, ja väga tõsiseks probleemiks on olnud nende juures, kes on tegelenud kunstikoolide reformeerimisega.

Üldiselt võib panna tähele, et kõikjal tegelevad riigi kandel kunstikoolid ja produtseerivad kunstnikke, aga kunstnike hulgad ja nende looming ei leia ühiskonnas nii suurt kandepinda, et nad aineliselt rahuldavalt läbi saaksid. Kunst on kui õis hoopis teisest maailmast ja külmetab selles ühiskonnakliimas, mis teda ümbritseb ja teda ei vaja. Kunstnikele vaadatakse kui õnnetuile inimesile, kes eluvõõraina ei suuda endile ühiskonnas vajalist kohta leida. Kunstist kõneldakse kui rahva glooriast, aga see glooria vintskleb suurimas hädas kui ükski teine elunähtus.

Siit on kerkinud üles nõue, et riik peaks erilist tähelepanu pöörma kunstile ja selle täies ulatuses enda hooldamisele võtma. Kuidas see peaks sündima?

Näiteid on, et kunst ülit ja sama viisi elab, küsimata, kas ta on riigi hooldamisel või mitte. Nii näiteks Inglismaal ja eriti Ameerikas Ühendriikides on riigivõim kunsti eest hoolitsemise jätnud eraelu ja kunstnike endi asjaks, aga kunst ei ela seal mitte raskemais tingimusis kui mujal, kus riik kunsti hooldab. Uhked muuseumid, head kunstikoolid ja hulga väiksem arv vaest kunstiproletariaati kui nälteks Saksamaal annavad tunnistust, et neis mais kunsti majanduslik olukord on üldiselt rahuldav. Kahtlemata on selle nähtuse eeltingimuseks nende maade rikkus.

Ameerika ja Inglismaa kogemused on mõnelgipool elustanud mõtteid, et riik teeks kunstihooldamisel parimini sellega, kui ta oma käed kunstist üldse eemal hoiaks. Nüüd, kus rahvad ja riigid on vaesestunud, tõttavad seda seisukohta toetama eriti need ringkonnad, kes mures on riigikassa pärast, ega tea, kust raha võtta igasuguseiks suuriks väljaandmisiks.

See vaade on äärmusse kaldumine ühelt poolt. Teine äärmusse sattumine on vastupidine seisukoht, mis jagab arvamust, et riik võtku kunst ja kunstnikud täielikult enda hooldamisele, nagu see on Venemaal enamlise korra juures. Eriti unistavad kunstinoorurid sellisest tulevikust, kus nemad oleksid riigi palgalised ja annaksid oma loomingu riigile saadud palga vastutasuks.

Niisugune äärmus täies ulatuses pealiskaudselt vaadatuna tundub üsna meelitavana ja laseb tunda, nagu õitseks siis kunst tõesti kõige paremini. Meie ei tea, kuldas selle õitsenguga Venes päriselt on, kuid kehvade riigikassade juures tähendaks see koormist, mida riigil kerge pole võtta oma õlule. Ühtlasi toob ta kunstiellu tingimata ühe kõrvalnähtuse, mis on võõras loomingu psühholoogiale: maksumaksjate mass hakkab tahtma kaasamõtlemist ja mõjuavaldamist kunstis ja tal on selleks vormiline õigus, kuid see toob kunstisse kõrvalist ebakunstimeelt ja ebasobivat loomingu mõjutamist. Kunstiline looming on põhiolemuselt täiesti individuaalne protsess, mis ühiskonna kollektiviteedist ammutab küll jõudu ja sisu, kuid teostuma peab vaid individuaalselt. Muidu sünnib vaid pinnapealsus ilma sisemiste tundetungideta, mida niikuinii kõikjal on küllalt ja mis kellegi olemust ei rikasta.

Seepärast on mõeldav ikka vaid kesktee, kus seltskondlik osavõtt ja riiklik osaline toetus kunsti kannavad. Meie juures, kus rikkust on vähe ja riik suurima kapitallomanikuna esineb, ei ole muidugi mõeldavgi, et ta kunstihooldamisest võiks loobuda. Palju enam — riigil tuleks senisest rohkem leida ainelist tuge valmuelule, sest riik riigistab või poolriigistab praegu väga paljusid majanduselu ettevõtteid ja meil pole näha, et meie inimesed nlipea väga palju jõukamaks kosuksid. Ei ole õige, kui me vaid materialistlikult tegutseksime ja elaksime hüüdsõna all, et enne varandus ja küll siis vaim tuleb iseendast! Et muretsegem vaid pasunaid, küll siis tulevad ka muusikalised lood! Ei tule, kui ühtlasi ei kanta muret ka muusikalise hinge väljendusvõimaluste eest. Nii on ka Iga teise kunstiga.

Kui riik ja ühiskond kunstihooldamises piirduksid sellega, et nad igati püüaksid loomistungide teilt kõrvaldada takistusi ja anda loomingule kasvamisvõlmalusi ja arenemisjõudu, siis kunsti loomistungid ise peaksid endid läbi katsuma selleks, et nende produktsioon oleks eluline ja elule vajaline.

Suure või puhta kunstiga on lood praegu nii, et tal ei näi olevat õiget paratamatut vajalist kohta elus. Ta teenib ilu, kuid kipub lahku jääma elust. Elu elab oma elu nii, et saab läbi eralduses hõljuva kunstita.

Juba paarkümmend aastat tagasi, kui tunti kunstielu sisemise reformi vajadust ja igaüks seda omamoodi mõistis, olid kõik ühes asjas üksmeelsed, et kunstiakadeemikud on vananenud ja eluvõõrad ning vajavad ümbersündi. Akademism kujunes oma taotlusis rohkem mõistuslikuks kui on hea kunstile. See pool-teoreetiline-teaduslik loomismeetod mõjutas ka uusimaid kunstivoole jääma väljaspoole elutervikut. Nii on kunst jäänud üksikute huviasjaks, kuna ta praktiilse elu keskel ei ole üldsusele alati käeall. Kui akademism renessansliku klassitsismi kui ideaali käes kinni olles väga visalt sai arvestada uuemate vaimsete tungidega ja sellega jäi eluvõõraks, siis uusimad kunstivoolud jäid elust kuidagi kõrvale sellega, et süvenesid kui suveräänsus liialt iseendasse ja kujunesid esteetilisiks vormikoolideks — ateljee-impressionismiks, ateljee-ekspressionismiks, ateljee-kubismiks jne.

Nad tegelesid vähe ühiskonna eluhingestustega ja neil tuli õhust puudus kätte ning nende väärtusilegi kipub nüüd juure kidurus.

Ei tohi tõtata üitlema, et too kunstielu „kunst kunsti pärast" peaks kaduma. Ei, ta on kui taeva sepikoda, kuid sinna võiksid jääda vaid loomingu erand-talendid, kelle üksiolekus sünnivad uued ilutõed. Kunstiharidusega ja kunstikooliga andelised reamehed, leitnandid, majorid ja kolonelid viigu aga kunstimeelt rakenduslikku ellu.

Kunstimeel võib oma iluõnnistust külvata praktilises elus väga tagajärjekalt, kui kunstnikkond oma loova tegevuse viib sidemesse tarbeesemetega. Kunstimeelestatagu iga ese, mida igapäev tarvitame! Selle hüüdsõna sisu kohaselt on rakenduskunst viimaseil aastail inimeste elus hoopis suurema tähenduse omandanud kui puhaskunst.

Ka meie elus on rakenduskunst teinud suuri edusamme. RaKü'l kui rakenduskunatnike ühingul on ses mõttes teeneid, et ta organiseerib ja arendab rakenduskunsti elu. Mööbel, iluesemed, vaibad, iga parim tarbeese vajab sidemete otsimist kunstilise iluga. On see side teostatud, siis ei saa üksi kunstist mööda ja hulkade ilumeel tõuseb — tõuseb ka puhtkunsti mõistmiseks.

Nüüd hiljuti esinesid kunstnikud linnavalitsuse ees soovlavaldusega, et kui nüüd linnas teostub suur uusehitamiste protsess, et siis ehituste juures arvesse võetaks ka kunsti viimine arhitektuuri. See on tee, kuldas skulptuur leiaks ülesande ja maal freskona võiks olla vajaline.

Sellele õigele soovile on vastatud, et seda tehakse, kui leidub vastavaid summasid. Tahaksime loota, et neid leitakse, kui tahetakse leida, sest ega meil muidu oldagi nii väga kokkuhoidlik.

Muidu seisame tõesti tõsiasja ees, et meie kunstiväsib ja ilumeel nürineb.

Siseriigist

Järvamaalt

81-a. rauk leiti 1. pühal poonult. Esimesel jõulupühal leiti Alliku wallas, Näsuwere küla Tekkasaare talus rehe alt poonult sama talu wanaperemees Jüri Tendermann, 81 a. wana. Wanake rippus parre küljes loogapainutamise nööri otsas. Laiba juurest wägiwalla tundemärke ei leitud. Wanake oli olnud haige.

Kaks juuremat murdwarguşi. Pühade eel tungitu Aegwiidus K. Päärsoni lihakauplusse, kust wiidi ära lihasaadusi 900 kr., eest. Kauplusepidaja otseselt kahju ei kannata, kuna tema kaup oli warguse wastu kindlustatud. Nõmmküila walla Roosna asunduses warastati A. Topsi aidast wiljateri 129 kr. eest. Wargad olid tunginud kõrge põrandaga aida alla, puurinud wiljasalwede alla põrandasse kolm suurt auku ja lasknud nende kaudu wilja aida alla kottidesse, wiies saagi hobusega ära.

Uus koolijuhataja Jänedale. Haridusministeeriumi kooliwalitsus kinnitas Jäneda algkooli juhatajaks seni Wajangu algkooli õpetaja Joh. Kuulbachi. Jäneda algkooli kauaaegne juhataja A. Lubi läheb uuest aastast pensionile.

Viljandist

„Koit" palub toetuseks 2000 kr. „Koidu" seltsi juhatus esines Wiljandi linnawalitsusele palwega, et linn määraks seltsile toetuseks 2000 kr., kuna hoolimata seni saadud toetustest on ruumide ümberehitused lõppenud 7000-kr. puudujäägiga.

Warastati 200-kr. kaubakast. Wiljandis, Tartu tän. nr. 16 elutsew kauplusepidaja Jaan Weldeman teatas politseile, et temal on kaduma läinud laadakaupmehe Aleksander Grahwi weoautolt kaubakast mitmesuguse kaubaga 200 kr. wäärtuses. Weldeman oli tulnud Põltsamaa laadalt ja oma kauba jätnud autole. Warguşt ta märkas siis, kui tahtis teha uut wäljasõitu Wändra laadale.

Wahetalitusbüroo suleti kohtu otsusega. Wiljandi 1. jsk. kohtunik otsustas sulgeda Wiljandis, Jakobsoni tän. nr. 25-a asetseva Olaw Lembergi reklaam- ja wahetalitusbüroo „Talu-Maja", mis tegutses Wiljandis lühikest aega kinniswarade ostu-müügi wahetalituse alal. Büroo suleti põhjusel, et selle omanik polnud oma ettewõtet siseministeeriumis registreerinud [illegible] jonit 1000 kr. juuruses.

Viljandimaalt

Kõo magasiait rahwamajaks. Kõo wallawolikogu otsustas Kõo endise magasiaida, mille wäärtus on hinnatud 1000 kr-le, anda sihtasutuse „Kõo rahwamaja" pärisomanduseks tingimusel, et magasiait ümber ehitataks rahwamajaks.

Haigestumisi difteeriasse ja sarlakisse. Wiljandimaal on ette tulnud juhtumeid, et difteeriasse haigestub ka täiskaswanuid. Nii haigestus pühade eel difteeriasse Taewere walla Ireana talu perenaine, 35-a. Linda Waga. Kärstnas haigestus sarlakisse kohaliku jaoskarsti 9-a. poeg Ilo Weskimets.

Suure-Jaani alew teeb 63.500 kr. laenu. Suure-Jaani alewivolikogu otsustas teha laenu koolimajade ehitusfondist uue koolimaja ehitamiseks 63.500 kr. Alewi uus algkoolihoone läheb maksma 84.757 kr. Koolimajade ehitusfondist tehtaw laen kuuluks tagasimaksmisele 50 a. jooksul. Alewi tagawarakapitalist wõetakse koolimaja ehitamiseks 7400 kr. ilma tagasimaksu kohustuseta.

Õllekauplus awaldab kahjulikku mõju. Mitmed Wiljandimaa wallawolikogud on wiimaset ajal pidanud wõtma seisukohta õllepoodide awamise suhtes walla piirides. Wallawolikogud on ajunud seisukohale, et õllepoodide awamist tuleb piirata, kuna need on leitud olewat kahjulikud. Nii oli hiljuti õllepoe awamise küsimus kaalumisel ka Kõo wallawolikogus. Õllepoodi taheti awada Pilistwere alewikku. Wolikogu otsustas õllemüügi awamist mitte [illegible] märg awaldab kahjulikku [illegible]

N[illegible]

Mõõdamineja tekitas õhtul tekkis Narwas, S[illegible] Ruttiku maja hoowil tul[illegible] wana maja wõlwialuses [illegible] nägid juhuslikult mõõd[illegible] tuletõrjele. Kiire abi tõt[illegible] enne, kui see juutis len[illegible] et tule tekitajaks on olnu[illegible] mineja.

Tar[illegible]

Otsis jõulu ajal jurr[illegible] duse Kopli talus leiti [illegible] kõriga sama asunduse ta[illegible] a. wana. Wigastus pol[illegible] Esialgseil andmeil on K[illegible] haiguse tagajärjel.

E[illegible]

Tulistamine pühade[illegible] jõulupühal korraldatud p[illegible] talu rentnik Gust. Harku[illegible] rikkumisega. Joobnud m[illegible] juures wäljas ja seejärel[illegible] lasud kedagi ei tabanu[illegible] puudus luba relwalwri [illegible] arestikambrisse. Teda o[illegible] fektilt.

T[illegible]

Rahwarohke Tõrwa ja ümbruskonnale läks [illegible] rahwamaja juubeli tähe[illegible] kell ½11 e. l. jumalat[illegible] jõudsid lõpule Enn W[illegible] ektendusega õhtul Tõrwa[illegible] ces. Peale kohaliku orga[illegible] tas juubilari traditsel [illegible] wäljaspoolt, eesotsas ha[illegible]

Male

c Toimetaja A. Burmeister.

Ülesanne nr. 788.

Koostanud H. Fahrni.

Mustad.

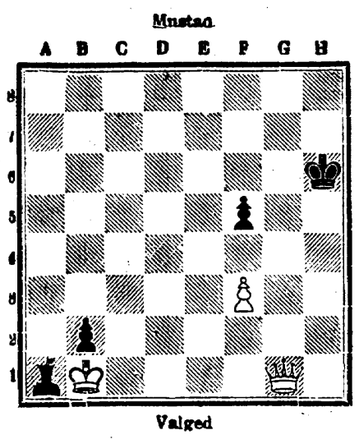

Valged

Valged: Kb1, Lg1, Ef3.
Mustad: Kh6, Oa1, Eb2 ja f5.
Valged algavad ja matistavad seitsme käiguga.

Lõppseisu lahendus.

Kontrollseis: Valge — Kg1, Lb4, Va2 ja e1. Od3 ja f4, Ea3, b3, c4, d5, f2, g3 ja h2; must — Kf7, Ld7, Va8 ja h8, Og4, Re7, Ea7, b7, c6, f6, g7 ja h6.

Valge võidab.

1. Ve1:e7+!, Ld7:e7, 2. Od3—g6 +, Kf7—e6. 3. Va2—e2 +!, Og4:e2, 4. d4—d5 +, c6:d5. 5. c4:d5+, Ke6—d7, 6. Lb4:b7+, Kd7—d8, 7. Lb7:a8+, Kd8—d7, 8 Og6—f5+ ja võidab.

Partii nr. 513.

Saksa meisterturniirilt.

Valged: L. Rellstab. Mustad: H. Reinhardt.

1. d2—d4, Rg8—f6, 2. Rg1—f3, d7—d5, 3. c2—c4, e7—e6, 4. Rb1—c3, Rb8—d7, 5. e2—e3, Of8—e7, 6. Of1—d3, 0—0, 7. 0—0, c7—c5, 8. b2—b3, b7—b6, 9. Oc1—b2, Oc8—b7, 10. Ld1—e2, d5:c4, 11. b3:c4, Ld8—c7, 12. Rf3—e5!, Va8—c8.

Valge arvestab, et kui must ettur vastu võtab, siis vähemalt viik on kindlustatud: R:e5. 13. de5, L:e5, 14. Rd5, Ld6, 15. R:f6+, O:f6. 16. O:f6, g7, 17. O:h7+ jne.

13. f2—f4, g7—g6, 14. Va1—d1, c5:d4. 15. e3:d4. Vf8—d8.

Vana laul — valgel on rippuvad etturid c4 ja d4, kuid selle vastu kuningaataak.

16. Vd1—e1, Oe7—h4. 17. a2—a3, Oh4—f8. 18. Le2—f2, a7—a6.

Ähvardab R:e5, 20 fe5, Rg4 ja pärast V:d4. 19. Rc3—d1. Of8—g7, 20. Lf2—h4. Rf6—e8?

Õigem oli Rb8!

21. Re5:f7!!

Üle mustade seisu puhub nüüd vägev orkaan.

21 —, Kg8:f7, 22. Lh4:h7, Rd7—f8, 23. Og3:g6+!, Rf8:g6.

Peale Kc7 järgneb 24. Lg8!

24. f4—f5, e6:f5, 25. Vf1:f5+, Re8—f6, 26. Vf5:f6+!, Kf7:f6, 27. d4—d5+, Kf6—g5, 28. h2—h4+!, Rg6:h4, 29. Ob2—c1+, Kg5—f6, 30 Ve1—f1+, Kf6—e5, 31. Oc1—f4+, Ke5—d4, 32. Of4:c7, Vc8:c7.

Kui Vh8, 33 L:g7+, K:c4, 34. Lc3+ ja järgneb matt. 33. Lh7:h4+, Kd4—c5, 34. Lh4:d8, Og7—d4+, 35. Rd1—f2 ja must alistus.

Hastingsis

tuleb sel aastal tugev turniir. Peale inglaste on üles annud Aljehhin, Capablanca, Fine, Flohr, Keres ja Reschevsky. Läheb kindlasti ägedaks puskemiseks, sest vanadele veteraanidele, kes ei taha veel troonilt lahkuda, on seltsinud uusi noori suurusi.

TEMS'is

lõpetas 1. eelgrupp mängud. Kohad jagunesid: Villard 9½, Laurine 9. Kolmandat kohta jaotavad Palm, A. Friedemann ja Kundsin — 7½. Nendele korraldati 2-ringiline turniir, et leida kolmandat lõppgrupi mängijat. Tihedalt neile järgneb Rootare 7. Teisil osavõtjail on vähem kuni 50%.

2. eelgrupis võitis L. Lepp 10½ p., viigistades ainult järgneva mehe Israeliga, kel on 10 p. — ainult kaks viiki! Kolmandaks pääsis Favre 8. Kõik kolm pääsevad lõppgruppi. Teisi kohti jagavad: Rud. Pruun 7, Sakovski 6½, Tepaks ja Eiman — 5. 3. grupis on veel voor mängida. Juhib Türn 9½, Golikov 7, Kalde ja Sappberg — 7½, Rihh. Pruun 7, Veldemann — 4½ jne.

Segaturniirid

TEMS'is annavad ka huvitava pildi. Meie esimaletajanna prl. Oray omab 8 punkti — ühtegi kaotust ega viiki. Järgnevad Jess 7—1, Kuum 6—2, Reinart 4—2, pr. Rootare 5—3 jne.

2. grupis juhib Uttopärt 7—1, Pikksaar 8—2, Utuste 7—2, Intsar 9—3, Leola 4—2 jne.

NMKÜ

meisterturniiri võitis R. Pruun 5½, Petrov 5, Ots 4½, Peale 3, kuuvälku juhib R. Pruun 27, Edm. Sandberg 24½, Remmelgas 20 jne.

VRS'i

taliturniiril juhib G. Friedemann 8!, Rootare 2—2, Sakovsky 3½—3½ jne.

2. b kl. on tugev H. Vielhaack 5 p.

2. a. kl. on ees O. Paulsen 3½—1½, V. Vupperfeldt 2½—1½.

Anglo-Estonian Shipping C[illegible]

United Baltic Corporation muudab

Eesti kapitalile võimaldatakse o[illegible]

„Times" 21. detj. kirjutab:

United Baltic Corporation teatab, et Inglise-Balti laewaühenduste kergendamiseks tehakse senises korras mõningaid muudatusi: Alates 1. jaanuarist hakkab Klaipeda-Londoni ühendust pidama Inglise-Leedu laewaselts (Anglo-Lithuanian Shipping Company). On käimas ettewalmistused ka Riia-Londoni ühenduse loomiseks Inglise-Läti laewaühingult ja Tallinnaga hakkab ühendust pidama Inglise-Eesti laewaselts.

Kõik need seltsid millest igaüks omab nominaalse kapitali 120.000 naela suuruses, töötawad United Baltic Corporationi kontrolli all. Need korraldused ei too muudatusi ühenduse pidamises, mis kestab edasi senisest.

United Baltic Corporationi Eesti osakonnast kuuleme eelseiswa ümberkorralduse kohta täiendawalt järgmist:

Nende muudatuste jõustemi läbiwiimine, [illegible] riikide ja Briti laewan[illegible] ja sel wiisil pakkuda n[illegible] nustatud laewandus-o[illegible] joowi korral osa wõtta [illegible] waseltsides.

Ülaltoodust selgunud [illegible] tuurilised piirjooned. Ne[illegible] mudatusi wõrreldes senise[illegible] tali ofawõtu wõimalusi u[illegible] suuremaid tagatisi meie[illegible] senisest paremaks teenim[illegible] pea. Need joowid on sei[illegible] põltumatuses wälismaast [illegible] tamises.

United Baltic Corpor[illegible] Eesti-Inglise kaubaleping[illegible] dawasti meiepoolse nõude[illegible] duse laotamine Eesti om[illegible] tamisel.

TEHNIKA JA TEADU[illegible]

Põiksaag

Saksa insenerid Lange ja Lerp on konstrueerinud uue mehaanilise põiksae, mida igalpool võib raskusteta tarvitada. Mainitud inseneride idee on realiseerinud Dolmar'i (Dolmar Maschinen-Fabrik) tehased Hamburgis. Saag töötab kas bensiini- või elektrimootori abil. (v. joon. nr. 1 ja 2). Olles varustatud kerge bensiinimootoriga, võib saage igalpool metsades kasutada. Saagi valmistatakse viies suuruses, õigemini lõiketera pikkuses. Esimese suuruse tera pikkus on 65 sm, teise — 80, kolmanda — 100, neljanda — 125 ja viienda 150 sm. Nende saagide kaal vastavalt tera pikkusele kõigub 45—56 kg vahel. Elektrimootoriga varustatud saed on samuti viies suuruses, sama terade pikkusega, kuid 35—77 kg kaaluga. Mõlemad mootorid (bensiini- ja elektri) on arvestatud 100%-lise jõutagavaraga, mis pärast saagimisel ei või jõu puudusest juttugi olla. Sae hambad moodustab lõputu kett, mis jookseb rööpas f (v. joon. nr. 3) ja vedrul g. Saelehe aset[illegible]

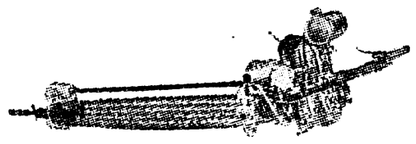

Joon. 1.

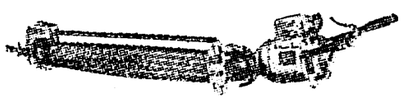

Joon. 2.

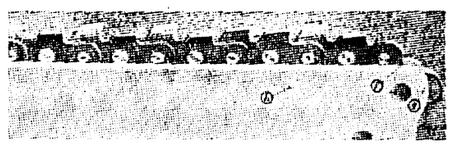

Joon. 3.

täidavad kaks terasplaati h, mis omakorda moodustavad rööpa f.

Kett koosneb üksikuist lülidest a (v. joon. nr. 4), milledel ülemised hambad b lõikavad puud, kuna alumiste abil vedaja hammasratas sunnib keti jooksma rööpas. Keti lülid on omavahel ühendatud poltidega d, e, c. Üksikute lülide ja ühenduspoltide vahetamine, juhtumil, kui nad peaksid murduma, on hõlpus ja pole seotud mingisuguste raskustega. Kett on ühenduses mootoriga automaatse siduri abil, mis suurema pingutuse juures sae mootorist kohe eraldab, õigemini lülitab välja lõikeketi. Nälteks, kui puu peaks saelehe tugevasti kinni pigistama, lülitab sidur kohe keti välja, kusjuures keti seismajäämine sünnib täitsa vaikselt ilma mingisuguste tõugeteta, kuna mootor võib vabalt edasi töötada. Niipea kui saelehe pigistamine on kõrvaldatud, hakkab kett uuesti automaatselt jooksma. Kui mootor, nii ka teised sae mehanismi osad on kinnised, mispärast neid ilmastik, tolm, vihm jne. ei saa mõjutada. Ka keti ummistumine on [illegible] Õnnetusjuhtumite vältimise vastavate kaitsevahendite tamisse ja tema korras[illegible] lihtne. Keti mahavõtmine [illegible] nita mingisuguseid ra[illegible] sael oma viil ja erili[illegible] mootoriga ühendatakse [illegible] ühenduse kaudu, nii [illegible] välisabi.

Sae töö produktiivsus näitab alljärgnev võrd[illegible]

Puu jämedus sm.	
50	[illegible]
65	[illegible]
80	[illegible]
100	[illegible]
150	[illegible]

Arvestamata inime[illegible] saega saagimisel väga[illegible] tabelist näha, saeb m[illegible] meetri jämedusega pa[illegible] sitsi saetakse ainult ük[illegible] jate väsimusega, siis t[illegible] tiivsus märksa kõrge[illegible] praktiliste paremuste [illegible] see hea omadus, et [illegible] maha saagida õige [illegible] kõrgus on ainult mõni[illegible]

See annab kaunikese [illegible] gimisel harilikult asja[illegible] gete kändude näol.

Kokkuvõetult: kir[illegible] metsatööstuses kaunis[illegible] kus metsatööstus kan[illegible] oleks üleliigne, kui [illegible] teeks.

Wargu[illegible]

Maria Truuma[illegible] nr. 18 waraštari pesu [illegible] Narwa mnt. nr. 19[illegible] kr. wäärtuses Alma J[illegible] W. Kompassi kõn. [illegible] warastati 46 kr. wäär[illegible] Hilda Kase tõukek[illegible] 36 asetseva maja juur[illegible]

Loo[illegible]

Keskõnädal

Kergest keskmise[illegible] Suuremalt jaolt pilv[illegible] Temperatuur juurem[illegible]

Teater • Muusika

III sümfooniakontsert

Teisel pühal korraldatud sümfooniakontsert ei osutunud oma kavaga täitsa sobivaks pühadeajale, sest suurem osa valitud paladest oli tõsise ja enamasti nukrameelse iseloomuga.

Kuna pühade ajal võis loota laiema publiku osavõtule, siis oleks olnud muidugi pidulikuma ilmega kava külgetõmbavam. Peanumbriks asetatud Mendelssohni neljas sümfoonia „la" mažooris ei väljenda märgatavamalt Itaalia muusika motiivide tundemärke sellest hoolimata, et see on nimetatud Itaalia sümfooniaks, kus autor on tahtnud avaldada oma muljeid 1830. a. sooritatud matkast lõunamaale. Sümfoonia esimese ja teise osa motiivid on samuti rütmiliselt ja iseloomult enam põhjamaise kui lõunamaise koloriidiga. Viimane osa kannab küll saltarello rütmikat, kuid kaunis pikalevenitatud motiivid la minooris ei võimalda ka siin suuremat mitmekesidust. Kontserdi dirigent prof. Raimund Kull püüdis siin tööle rakendada kogu oma osavust ja kui tulemused ei saavutanud tähtsamat mõju, siis ei saaks selles süüdistada ainult orkestrijuhatajat.

Võrdlemisi parema mulje jättis R. Kulli juhatusel Beethoveni avamäng „Coriolan", kus tema läbimõeldud tõlgitsemisega esitas ka kõlaliste vastandite mõjuvust.

A. Kapi süidis eesti runoviisidest oli meeleolu ning lõpuosas ka elavust ja hoogu.

Ohtu solist prof. Karl Brückner sooritas küll Sindingi viiulikontserdi korraliku tehnilise väledusega, kuid tõlgitsuslikust ja kõlalisest küljest ei suutnud ta huvitada tähtsamal määral. Kantileenides tarvitab ta sageli liiga pikka poognatõmmet, kusjuures ka kõlavus jääb nagu kinniseks, piirates helide kandvust. Kuulajaid oli hõredavõitu.

Th. Lemba

Rootsi rahvatükk „Endlas"

Teisel jõulupühal oli Pärnu „Endlas" esietendusel rootsi rahvatükk „Valge org", mille autoriks H. Ohlson ja eestindajaks prl. A. Lemberg. „Endlas" lavastas „Valge oru" E. Lemmiste.

„Valge org" on rahvatükk sõna parimas mõttes. Temas on palju sündmustikku, laulu ja tantsu. Rootsi lavadel on teda mängitud kestva eduga ning paar korda vändatud ka filmilindile. Teos kujutab rootsi talupoegade elu, jõukas maanurgas läinud sajandil. Jõukat talu peavad kaks venda. Üks neist on haaratud seikluskirest ja põgeneb kodust, võltsides raha saamisek venna allkirja ja jättes maha temalt last ootava karjatüdruku Birgiti. Murest murtuna tüdruk sünnitab poja, mis aga läheb kaotsi ning arvatakse surnuks. Kuid kaheksateistkümne aasta pärast poeg ilmub tallu viiuldajana; ema ja poeg leiavad teineteist ning ka põgenenud isa ilmub tagasi, kaasas suur jõukus ning kahjatsus südames. Leppimine on täielik ning rõõm suur.

E. Lemmiste lavastus oli korralik. Näitlejad olid süvenenud rootsi mentaliteedi mõistmisse, mis tagas ettekande hea kordamineku. Silmapaistvalt hea karakterkuju andis A. Mälton sulase Per-Erikuna. Ta oli sulane seda laadi, nagu neid rootsi kirjandus sageli tüübina esitab. Korralikud tüübid olid ka V. Laason ja B. Randla Olafi ja Jonasena. Erakordselt paistis silma H. Aare Jerker-Keigarina. H. Aare on viimasel ajal korduvalt esinenud karakterosades eduga, aga seekordne temalt antud tüüp oli parimaid. Birgitit mängis Maara Mikk hästi. Teised naisosalised E. Korjus, A. Villmann ja R. Teder ei olnud seekord silmapaistvad.

Ettekanne võeti saalitäie publiku poolt soojalt vastu. Võib arvata, et „Valge org" jääb kauaks repertuaari ning leiab tee teistegi teatrite lavale.

E. I.

„Estonia" teater

Teisip., 28. dets., kell 4 p. l. lasteetendus **„Lõunatuule eksirännak"**; kell ½8 õhtul alandatud hindadega **„Müüdud mõrsja"**.

Keskn., 29. dets., harilike hindadega **„Tseesar"**, M. Pagnoli näidend.

Neljap., 30. dets., alandatud hindadega W. Shakespeare'i **„Suveöö unenägu"**.

Reedel, 31. dets., Kalmani operett **„Sügismanööver"**.

Uueaasta vastuvõtt Estonias

Reedel, 31. dets., teatris operett **„Sügismanööver"**. Kontsert-, valges-, punases, rohelises saalis uueaasta vastuvõtt. Balli algus kell 10 õhtul. Tantsuks mängivad 4 tantsuorkestrit. Sissepääs teatrisaali, kontsert-, valgesse-, punasesse-, rohelisse saali seltsiliikmeile ühes daamiga 1937./38. a. liikmekaardi ettenäitamisel tasuta. Seltsiliikmete poolt (isikliknlt või kirjalikult) soovitatud külalistele sissepääs kontsert-, valgesse-, punasesse- ja rohelisse saali pääsmetega à kr. 2,50, millised saadaval teatri büroos.

Sünnipäewalapsi

Oskar Amberg, insener, sündinud 29. dets. 1878. a. Meeri v. Tartumaal. Eesti Reisibüroo direktor. T.E.K.Ü. „Päevalehe" juhatuse liige.

Karl Kaups, baptisti jutlustaja, sündinud 29. dets. 1888. a. Kärdlas.

Heinrich Koppel, arstiteadlane, sündinud 29. dets. 1863. a. Uusna v. Viljandimaal. Tartu ülikooli õppejõud.

Eesti Draamateater

Reedel, 31. skp., kell 9 õhtul Traditsiooniline vana-aasta õhtu. Kavas: J. Jaigi **„Põrgu"** — sisus päevakajalist huumorit, laulu ja muusikat, kuulus naljaoraator Joosep Toots ja palju muud. **Uueaasta tulek.** Näitejuht — Leo Kalmet, lavapildid — Pärn Raudvee. Tants — publikule teatri fuajees.

Laup., 1. jaan. 1938. a., kell ½8 õhtul esietenduseks **„Mees trumpidega"** — Hugo Raudsepa komöödia 3-es vaatuses.

Noorsooteater. Pühap., 2. jaan., 1938. a. kell ½3 p. l. nukuetendus. Kavas: **„Reis ümber toa"**, „Lillhaldjad" ja „Mänguasjade mäss". 2. jaan. õhtul kell ½8 35. korda **„Must suvi"**.

Töölisteater

Täna **„Tootsi pulm"** 4. korda. Algus kell ½8 õhtul. Pääsmed 20—125 senti.

Kolmapäeval **„Inimesed ajujääl"** 11. korda.

Neljapäeval **„Kolmekrossi ooper"** 16. korda.

Reedel **„Tootsi pulm"** 5. korda.

Uuel aastal **„Mehe küljelnu"** 27. korda.

Naislavastajad moes

Seekordseil pühadepidudel Elvas ja ümbruses näitasid oma võimeid naislavastajad ja seda õige kaalukate teoste alal. Elvas mängiti Mälgu-Särevi „Oitsvat merd" pr. A. Meriloo lavastusel, Rõngus Hugo Raudsepa „Roosad prillid" pr. L. Samkovi lavastusel, Kongutas Tammsaare-Särevi „Abielu ja armastust" prl. V. Taubeli lavastusel. Valgutas mängitakse uuel aastal Kitzbergi „Tuulte pöörises" pr. L. Põderi lavastusel.

J. Proosa 65-aastane

Esimesel jõulupühal pühitses oma 65-a. sünnipäeva Helmes, Leebiku valla, Mangu talu peremees Joosep Proosa, kes on kohapeal tuntud tubli seltskonnategelasena ja laulukoori juhina. Ta on sündinud Vana-Põltsamaa vallas kooliõpetaja pojana, kus ta isa kooliõpetajaks on olnud 40 aastat ja peale isa surma on ta samas seda ametit jätkanud kümme aastat. Nüüd omab ta Leebiku vallas suurima talu. Sünnilaps jatkab agaralt ka põllumehena koha peal rahva valgustustööd, olles tegev paljudes seltsides.

• SPORT •

Suusawõistlused Narwas

W. Kaaristo kattis 30 km-it ühe tunni 44.47 min

Teisel jõulupühal korraldati Narwas suuremad suusawõistlused, millest wõtsid osa kõik Narwa paremad suusatajad. Wõistluste start oli Kreenholmis, kuna maa, mis oli wõetud raske murdmaastik, pikkus oli 30 km-it Starti oli ilmunud 18 wõistlejat, kellest ei suutnud lõpetada kaks nimetama suusatajat — A. Grušnow ja A. Kaasikow. Ka seekordsetel wõistlustel jäi teisele suusatajatele wõitmatuks Wello Kaaristo, kes tänawu on eriti treeninud pikemate maade wasin.

Tehnilised tagajärjed: 1. W. Kaaristo 1.44.47; 2. E. Prantsa 1.48.13; 3. Th. Krasšikow 1.51.12; 4. A. Tompak 1.56.08; 5. P. Wali 1.58.19; 6. W. Wallasoo 1.59.14.

Otepääl talisport hoogus

Kuna riigiparkide walitsuse poolt ka talwel on avatud Wähajärwe turistidekodu, siis on talwitajaid näha tänawu Otepää kandis hoopis rohkem kui eelmistel aastatel. Jõulupühade ajal oli turistidekodus kümmekond peatujat. Aastawahetusel on loota uusi talwitajaid, teiste hulgas ka prof. Ilwesa.

Talisportidi harrastamine oli pühade ajal Otepää mägismaal elaw. Rohkesti käisutati ka uut imeahüppemäge. Lumi suusatamiseks pole aga kõige parem — on liig kohe.

Otepää wõiks hoopis rohkem suusajuurtlasi ligi meelitada, kuid pääs Palwerast Otepääle on waewaline. Bussiühendus teisis mõnd aega. Jõuluks sundeii ühenduS uuesti jalule seada, kuid see oli linlasile teadmata.

Politseipeegel

Joobnud autojuht. Taksoauto nr. A-1322 juht Johannes Nõlvrat, kelle elukoht Graniidi tän. 24—5, wõetakse wastutusele seepärast, et ta joobnud olekus juhtis autot, mis selle tagajärjel Tartu maanteel pidi minema ümber.

Warastati rahakott 47 kr. rahaga. Kindla elukohata Juhan Ponts awaldas politseile, et pühade ajal wiibinud tema Liiwalaia tän. 88 ajetšewa majas kellegi Liisi korteris, kus temalt warastatud rahakott 47 kr. rahaga. Warguses kahtlustab awaldaja nelja temale tundmata meesisikut, kes koos temaga wiibinud nimetatud korteris.

Mustus söögimajas. Kopli tän. 18 ajetšewa söögisaali omanik wõetakse wastutusele seepärast, et ta toidu walmistamisel ei pidanud tarwilikku puhtust.

Keelatud punnas sõitis Kesk-Kalamaja tänawal oma autoga Waikne tän. 3 elutsew Nikolai Krasnokutski.

Joobnud isikuid paigutati politseiarestimajja ööl wastu eilsest püha Tallinnas 6 ja Nõmmel 4, ööl wastu teist püha Tallinnas 1, ööl wastu kolmandat püha Tallinnas 3 ja ööl wastu tänast päewa Tallinnas 2.

Leiti jalapiirituft

Eilsesel jõulupühal tabati Jägala jõejuu juures Neeme küla elanik Adam Neeme, kelle juurest leiti 2 pudelit wälismaa piirituft.

Läbiotsimine toimetati piirivalvurite poolt Neeme küla elanike Alfred ja Jüri Laiksaare juures. Esimese juurest saadi kätte 6 pudelit wälismaa piirituft ja teise juurest 1 pudel wälismaa piirituft. Läbiotsimisel lõid mõlemad meheed osa oma piirituspudelitest puruks.

Teisel jõulupühal toimetasid piirivalvurid läbiotsimist Kuusalus elutsewa Liina Pootsmanni elukorteris, kust leiti 4 pudelit umbes 2 liitri wälismaa piirituspõrga. Kõik seadusewastasetft sisse toodud pühademärjuke konfiskeeriti, kuna selle omanikud wõetakse wastutusele.

Vastutav toimetaja J. TAKLAJA
Väljaandja Tallinna Eesti Kirjastus-Ühisus

Tööotsimised

Palun isikuid
kellel on wõimalik pakkuda kõrwalteenistust noorm., üksköik mida. On rahul ja nõus iga olukorraga. Kirjad ilt. „40/4080".

Wälimust omaw noormees soowib
kõrvalteenistust
Kirjad ilt. „35/4075".

Lp.
ärlomanikud ja töösturid!
Wõimaldage noorele haritud edasipürüidlikule raamatupidajannale praktikandikoht. Lõpetas hiljuti raamatupidamiskursused. Tahab edasi rühkida. Tuleb hea meelega ka tasuta praktikandiks. Teat. ilt. „34/4074".

Äsja sõjawäest wabanenud korralik noormees soowib
teenistust
kas töösuhe, latiu, ärisse wõi mujale. Omab ka soowitusi. Kiri. ilt. „13/4053".

Neiu,
majapidamiskooli lõpetanu, palub paßsijaks wõi majateenijaks. Kirj. ilt. „18/4058".

Lp. töösturid!
Karske töökas maanoormees palub mingit tööd, saab hakkama iga tööga. Kirjad ilt. „12/4052".

Vilunud juuksur
palub kohta meestetöö alal. Teat. kiri. ilt. „8/4068".

Karske kütja
otsib kohta keskküttega majja, runneb torustiku- ja elektriparanduse töid; omab kütmises diplomi endistelt kohtadelt, soowitused olemas. Kirj. ilt. „7/4047".

Korteriotsimised

Otsitakse päevaks ajutiseks korteriks hästi köetud omaette eraldi sissekäiguga
mõbl. tuba
Kirj. slt. „22/2942".

Üksik korralik üürnik
äriteenija
otsib korterit — 1 tuba ja kõök wõi 1 tuba waheseinaga. Teatada slt. „36/2956".

Wälkest tuba
otsib üksik proua korteri korahoiu eest, üksiku juure wõi laßteta perekonda. Teat. ilt. „32/3992".

Korralik ametiskäiw noormees otsib wäikest
tuba
wähese mööbli ja koštiga. Kirjad ilt. „36/4086".

Soowin üürida
autogaraashi
weoauto tarwis, S. Tartu mnt. rajooni. Pal. teat. ilt. „18/4018".

Kontoriameinik wajab
mööblita tuba
Teat. kirj. ilt. „15/4055".

Tarwis kohe 3—4-toalised
korterit
ja ühtlasi ka mehaanilise kudumise töösruse jaoks ruume. Teat. ilt. „4/4044".

Waikne wanem abielupaar (pensionärid) soowib wäikest
tuba
pliidiga wõi köögi tarwinjega. Sadama jaama wõi Narwa maantee ümbruses. Teatada ilt. „16/4056".

Vajan äriruumi
südalinna, kohe wõi edaspidi. Teat. slt. „8/4088" wõi telef. 482-23.

Maalt ajutiselt linna sõitnud preili soowib kolmekuningapäewani
mõbleeritud tuba
wõib olla ka koolilapse korter. Pal. teatada wõimalikult kohe ilt. „24/4104".

Hea üürnik otsib
korterit
wõi 1—2 tuba käidawasse kohta jõudalinna. Teat. ilt. „9/2969".

Soliidse puhtama äri jaoks wajatakse
äriruume
jõudalinnas, käidawas kohas. Teatada ilt. „2/2962" wõi telef. 431-73.

Korteripakkumised
NÕMMEL JA MUJAL

Läänemaal
segakauplus
raudtee ääres ära anda tervislistel põhjustel. Teateid saab Tatari tän. 7—4.

Kaupluseruum
1. jaan. 1938 wälja üürida Pääskülas j., Raudtee tän. 154—2.

Ülesse wejiwarustusega majas ära anda
2-toaline korter
köögi ja esikuga. Nõmmel, Männiku tee 35, Liiva omnibuspeatuse juures.

Korteripakkumised
TALLINNAS

Kesklinnas ülesse majas wälja üürida
3-, 4- ja 6-toalised korterid,
ühes kõigi mugawustega. Küsida telef. 426-69.

Tuba
üürile anda ühele wõi kahele ametiskäijale isikule. Kopli tän. 38—25.

Korter
3 tuba, vannituba, väike teenijatuba jne. uues puumajas Kaarli kiriku lähedal 20. jaan. välja üürida. 60 kr. kuus. Soov. teatada amet ja perekonna suurus kirjal. slt. „29/2949".

Rutuliselt ärasõidu tõttu edasi anda
toidualnete-kauplus
piimapoe ja korteriga käidavas kohas. Teateid saab Raekojaplatsilt ajalehekioskist.

Tuba
ära anda mööbliga wõi ilma. Kõie tän. 1—2.

Neljatoaline korter
kohe ära anda Sakala tän. 36 (Eesti Panga juures) teenijatoa, vannitoa, keskküttega ja alatise sooja veega. Kuuüür 120 kr. Sealsamas ära anda ka autogaraaž. Järele küsida Kaupmehe tän. 5—1, telef. 467-70.

Korterid
4-toal. ja 5-toalised ja äriruumid wälja üürida. Pärnu mnt. 32.

Kohe wälja üürida
restorani-ruumid
Lähem. teat. Kollane t. 3, äriit.

Laadaplatsil puhtam raukauplus ära anda. Jmanta 28—7.

1. jaanuarist ära anda
pudukauplus
ühes wähese kaubaga. Teat. saab Heeringa tän. 22.

Kaks tuba
osal. mööbl., eraisiek. ja köögi tarwitusega töötoas, eluruumidega ära anda Gonsiori tän. 10—2 ülewal korral, paraadisisekäik, näha tl. 1—2 wahel wõi õhtul tl. 6—7.

Nõuetele wastaw
toidualnete-kauplus
ühes lahtise piima rummiga töötu uuest aastast ära anda ühes inwentari ja kaubaga, ilma korteriita. Küsida Raekojaplatsil lehekioskist.

1. jaan. 1938. a. wälja üürida omaette eraisisekäiguga
tuba,
mööbliga wõi ilma mues majas, keskküttega, wanni ja sooja weega — Kr. 35.—. Toompuiestee 12—2, telef. 476-08.

Majaomanikud!!
Waba korter Teie majas saab kiiresti üürniku kuulutuse kaudu
„Päevalehes".

1. jaan. wälja anda ilus junr
korter
— 2 tuba, töök, ejik, Pelguliinna rajoonis, uues majas. Soow. kirj. ilt. „22/4022".

Sõlduautodele
kohe ära anda 3 autoruumi, igaüks eraldi sissesõitmisega. Küsida Pikk tän. 30, majahoidjalt.

Korteri-kaaslaseks
wõib tulla noormehe juure preili wõi härra. Läbirääk. tulla täna wõi homme kella 18—20 Lennuki tän. 52—14.

Lihakauplus
elumuuluje tõttu kiiresti ära anda. Lähemaid teateid saab Raekojaplatsilt ajalehekioskist.

Toiduainete-kauplus
kaubaga uuesta aastaks ära anda Hollandi põik. 3.

Korter
— 2 tuba, töök, ejik, W. E. — ära anda Suur Laagri tän. 16.

Hästi sissetöötaind
lihakarn
uuest aastast ärajõidu tõttu ära anda. Teateid saab Oskari tän. 32—4.

Lihakauplus
imeodawasti ära anda uues majas, suure waateaknaga. Teat. saab Scheeli pangamaja wastast ajalehekioskist.

Toidualnete-kauplus
ühes lahtise piimarummiga omaniku haiguse pärast ära anda. Teateid saab Pühawaimu kiriku juurest ajalehemüüjalt.

Poeruum
ühes korteriga wälja üürida 1. jaanuarist Õle tän. 12, küüida majahoidjalt samas majas krt. 3.

Kontori-ruumid
— 5 tuba linna ees, 2. korral, keskküttega, wabanewad 1. weebruarist. Soow. kirjal. ilt. „20/4020".

Korter
—4 tuba, wann, töök, teenijatuba moodsas uues keskküttega majas kohe wälja üürida wäikesele perekonnale. Teat. saab koha peal majahoidjalt Kentmani tän. 19 wõi telef. 466-95.

„Laste Rõõm" esirinnas
„Laste Rõõm" algatas laste näopiltide avaldamise — nüüd teevad seda ka mitmed täiskasvanutele määratud ajakirjad — kõige huvitavamaks jääb aga sellepoolest „Laste Rõõm". Lapsed ise, kõige laiemaist rahva kihtidest, saadavad neid pilte, ühes kaaskirjadega.

Müüakse

Kõrvetatud KOHV
KÕIKIDES ERISEGUDES
TH. KAARMANN RAEKOJA 8

Juhuslikult müüa väheprruugitud
riietekapp
kasest, hea diivan ja muud kraami. Teat. saab Marta t. 5—4.

Elumuutuse pärast müüa
villa-tööstuse-masinad
kõige sissesõidadega. Kirjad Tartu pk. isikutunnistuse nr. 7540 eteemäitajale.

Tööstusrid, sõlmad sõia! Suures mabrikute linnas Narwas juhuslikult müüa
malmi- ja vasevalamise-tööstus
Olemas suur sepikoda ja aurukaamer, samuti ka rauatreipingid ja hõõwelpink, suured, kõik on töökorras. Segaehitus müüa odawasti. Teat. Narwa, Sepa tän. 38, A. Saar.

Ei ole ühtki
muud raamatut ega kalendrit, kus 25 sendi eest saab nägusa kaane all 200 lehekülge tihedat, hästivalitud, tarvilikku ja huvitavat sisu, nagu on „Aastavara" 1938.

Müüa
naftamootor
täiesti töökorras, 20 h.-j., firma „Perkun". Töötamist pealt wõib näha kuni 1. jaanuarini s. a. Koeru alevis jahuveskis Kaupa teeb Koeru Vao veskis Juhan Luberg. Aadr.: Koeru p.-k. Maasika.

Kohe odawasti müüa 2 lihtsat
kontorilauda
kapp, peeglid akna jaoks ja muud. Näha iga päew kella 9—6 Kinga tän. 10—1.

Äri
ühes sissesõidadega kohe odaw. müüa. Küsida Luise tän. 22—17, wõi telef. 443-99 (tl. 9—11 wahel e. l.)

Müüa wärskelt lüpsma tulnud Angleri tõugu noor lehm ja warsti tulijad
lüpsilehmad.
Kappeli tän. 12 (end. Wilmsi tän., Tartu maantee poolt).

Wähepruugitud
maasõidusaan
müüa. Küsida Sakala t. 9, toidualnete- ja koloniaalkauplusest.

Müüa
wanemaaja (kõik mahagonipuust) wäike kummut, ümarguised lauad (chippendale), kaudil. ja kaardilauad, üksikud tugitoolid, garnituur ja kuscheti (rokokoo) ja riietekapp saare- ja roosipunaga sisse lastud. Lai 24—1, hoowis 2. korral.

Juba paljudele tuntud meesterahva särgid
„POKA"
märgiga rahuldavad kõiki oma hea lõikega; inglise materjalist, odavate hindadega.
Uus Jockey Club
Viru tän. 1.

Arvemasin
juhuslikult müüa, täiesti korras. Näha Pääsukese t. 4—3.

Müüa
mägrakoera
(Dachs) pojad, 7 nädalat wanad. Tulla kesknädalal, 29., ja neljapäeval, 30. ilp., kella 5—7 Uus tän. 2—1.

Tartus, heas rajoonis müüa 3-korduse
kivimaja wõõraste-maja
sissesõiduhoowi, kaupluseruumidega. Teateid saab adw. J. Bergstein'ilt Roosikrantsi 4—2, kella 5—7, telef. 446-87.

Inglise raha
(naeltes) müüa Wana Kalamaja t. 3—4, A. Brückel.

Ehitusmaterjali
müüa, soowi korral ka tarwisminewas pikkuses, wõin ka walmis ehitada. Aadress: Koidu tän. 18, telef. 19, Riisti, W. Krumswee.

Ostetakse

Ostan
jalgrattaid ja kõiki pruugitud asju. Mulla tän. 6—14.

Kohe tarwis pruugitud käsi- ja jalg-
õmblusmasinat
Kirjal. teat. ilt. „40/4040"

OSTAN
hea hinna eest kõiksugu pruugitud ülikondi, palitusid, üksikud püksi, pintsakuid, kleite, pesu, saapaid, pandipileteid, jalgrattaid, õmblusmasinaid, mööbleid. Tulen kohale. T. Karja t. 8—8.

Ostan
postmarke
jõlidiseres partiides ja margikogusid. Wene t. 1. krt. 9, 2. kord.

Seakarvade tööstus
Tartu, Turu t. 30, telef. 18-57,
maksab kõrgemaid hindu seakarwa, hobusejõhwi, tooreie meiskoomanahkade ja höbercbaste eest.

Ostan
kõikidest kõrgeima hinnaga igasugu usi ja wanu riideid, suwipalitusid, pintsakuid, püksi, pandipileteid ja ka pööningukolu. Pal. lahkesti teatada kuni 1. jaan. ilt. „8/4048".

Briljante, kuld-, hõbe-, antlikasju
ostab kõrge hinnaga
L. Krasnokutsky ja poeg
Kuninga tän. 6. telef. 431-59

Puhtaid kaltse
ostab
Tall. Eesti Kirj.-Ühisuse ladu Pikk tän. 2.

Kadunud

Kaotatud meesterahwa
pruugitud püksid
ühes kimbu wõtmete, prillide ja kahe rahakotiga. Pal. ära anda (wähemalt prillid ja wõtmed) keinbüroose waewatasu eest.

Seda härrat
kes leidis Vabadusplatsilt 22. dets. pruuni-valge lambavillaga sõrmkinda, palun see vaevatasu eest ära anda Õle tän. 37, majaomanikule.

Wäike, karwane, beesh, poolpime
koer
(Bubi) kadunud. Pal. teatada Endla 68—3 wõi tel. 472-01.

Kadunud suur must
hundikoer
koll. käppadega. Vaevatasu eest teatada Kõie tän. 1-c krt. 15.

Jõululaupäewal kaduS walgesse paberisse kõidetud pakikene, milles leidus isikutunnistus Hilda Pert'i nimele ja muid pabereid. Ausat leidjat palutakse see waewatasu eest kohe ära tuua isikutunnistusel leiduwal aadressil wõi teatada kust selle kätte saab, kirjal. ilt. „14/4094".

Kaotatud esim. pühal pahema jala
madal kaloss
pal. waewatasu eest ära jaata wõi teatada Niine t. 2-a—3. Samas ostetakse pruugitud **nummerator.** Kodus õhtul.

Kadunud walge-must
linnukoer
märk „Türi 132", palun teatada Toom-Kuninga tän 12—2, telef. 464-34.

Laste Rõõmus
kirjutavad kogenud kirjamehed, auhinnatud noorkirjanikud, lootustäratavad algajad, lapsed ise ja mõningad salapärased vaimud — miks ta ei peaks siis olema
huvitav?!

Mitmesugust

Haritud preili (varandusega) tahaks leida korralikku, tõsist
meessõpra
Kirjad slt. „35/2955".

Seda preilit
kes mind Narwas teise jõulupüha hommikul jaamast õigele kohale juhatas, Joala tänawat kaudu kaasa tulles, palun enesest teatada: Eidapere, p.-k. 13.

Kas leidub tõsine waene mees, kes
abielluks
kena waese 42-a. naisega? On endal korter. Kirj. ilt. „33/2953".

Härrad, kes teist oleks
partneriks
une aasta wastuwõtul „Estonias"? Kirj. ilt. „27/3987".

Lutikatele
prussakatele ja rotitidele kindel surm aimult Pikk tän. 43—1, Trökow.

Tallinna lähedusse elama ajunud üksik 33-a. preili, ametnik, soowib leida Tallinnas wiibimise puhkudeks teatris ja kinos käimiseks ja
jalutuseks
nais- wõi meeskaaslase täiesti üksikute, enam-wähem intelligentsete, tagasihoidlikkude inimeste hulgast. Kirj. ilt. „34/3994".

Puuhoov
ära anda. Soow. kirj. ilt. „6/4006".

Noort daami
hallis karusnahkmantlis ja müütis, kes 3. jõulupühal kella 7-me paigu õhtul Luha tän. peatusel trammist wälja astus ja Pärnu mnt. hoowimajja läks, palun enesest teatada ilt. „15/4015".

Kes intell. wanemaiest härradest oleks heaks usaldawaks
sõbraks
24-aastasele neiule? Kirj. ilt. „27/4027".

Kas leiduks täiesti korralik intelligentne mees, kes riskiks
abielluda
lähemal ajal arenenud iieseiswa tiitarlapsega? Wälja spoolt Tallinna soowitaw foto, mille tagastan wõi wastan omaga. Flirtijail mitte wastata. Nõutaw õige nimi ja aadress. Kirj. ilt. „28/4028".

Kaks noort iseseisvat tütarlast
tutvuksid
meeleldi lõbusate härradega. Kirj. slt. „9/4089".

Elektri-aurutokid
välismaa õlidega alates Kr. 1.50 pea. 10 senti lokk. Moodsad soengud 35—50 s. Maniküür 35 s. Juuksetöötus K. Emme Vana Viru tän. 3.. Tel 464-66 (Viru tän. nurgal).

Juudi prl., warandusega, soowib
abielluda
juudisoost härraga 40—45 a. Kirj. ilt. „1/2961".

TRÜKI KODA
KÕITEKODA
TSINKO- JA LITOGRAAFIA
valmistab kõige kiiremalt ja maitserikkamalt igasug aktsidents-, raamatu-, kivi-, offsett- ja rotatsioonitrükitöid, klischeid ja raamatuköitetöid
Tallinna Eesti Kirjast.-Ühisus
Tallinn, Pikk t. 2, telefon äripäevil kella 9—15, 428-83, pärast seda 428-86

Soowikisin endale leida korral. meelduwa
mehe
ja 10-a. tütrele hea isa. Kasw mitte alla keskm., wanus 35—60 a. Palun wõtta tuululuit tõsiselt. Kirjad ilt. „36/4076". Palun teat. õige aadr. ja nimi.

Sanol.
Sanoli tarvit. kurgu- ja hingamiselundite haiguste puhul: kui kurk valus ja hääl ära on. Eht ainult „punase ankruga".

Mitmekesiseim lastelugemisvara on „LASTE RÕÕM".

Rekord
värvib hallid juuksed pesueht **blondiks, šatääniks, pruuniks ja mustaks.** Värvim on lihtne. Eht ainult „punase ankruga".

Wiisakas noormees soowib
tutvust
naishingedega, kes pole weel leidnud endale elukaaslast, wan. mitte üle 30 a. Aadress: Pusši as. pk. 23, „Tuwi".

Wäljaspool Tallinna juure wabriku juures
söögimaja
ühes sissesõidadega rendile anda. Soowiawaldused ilt. „A. 9919".

Preili Ada,
kellega pidin kohtama 2. pühal, teie kandjate musta palitut, muhwi ja kübarat, palun tulge 28. ilp. kell 7 õhtul jinnasjamässe wõi teatage oma aadr. ilt. „20/4060".

Palun seda ichatään, (hele), halli karusnahaga, pruuni bareiiga
preilit
kes 27. ilp. õhtul kell 10 ooias Sakja teatri ees ja jiirdus Tartu mnt. trammile, teatada enesest ilt. „19/4059".

„Päevalehe" üksiknumbrid on müügil
Vaivara jaamas

Amitiié! Noormees, 24-aast., soowib
tutvust
preiliga wõi prouaga hea jõbra, teatri-, tantsu- ja spordikaaslase leidmiseks. Foto soowitaw. Kirjal. ilt. „33/4073".

Soowitan kindlapalgalise koha intelligentsele isikule, kes laenab
Kr. 40—50
üheks kuuks kindla tagatise wastu. Tulla isiklikult täna kella 14—18 wõi homme kuni kella 11 Suur Ameerika 4 „Põllumeeste Kodu", tuba 7.

Hea talu
1. maist 1938. a. pikemaks ajaks rendile anda, suurus 25 ha, ühes tiigi, Harjum., Alawere w. Järelewärimised ühes juurelisatud margiga. E. Tartu mnt. 35—3, F. Teer, Tallinn.

Rakvere jaama raamatukapp on avatud
kella 7 hommikul kuni kella 8 õhtul, samuti öiste rongide ajal. „Päevaleht" ilmub müügile Rakveres kell 17.45 p. l.
E. Videvik,
Rakvere jaama raamatukapp.

„Päevalehe" ja „Laste Rõõmu" kuulutusi ja tellimisi
Narvas
võtavad vastu
Vennad R. ja K. Roosipuu,
Suur 24.

Varalahkunud armast, kaunimeelset miniat ja vennanaist

Agnes Veskioja

mälestavad leinas

Ants Veskioja
Aleksander Veskioja.

Raske haiguse järele lahkus meilt armas ema, wanaema ja ämm

Anna Tõnisson, sünd. Kimmel

sünd. 6. dets. 1865. a., surn. 22. dets. 1937. a.

Leinawad **pojad perekondadega.**

Pika, vaevarikka haiguse järele lahkus meilt meie armas, kallis

Rosa Bachmann

sünd. Laanekõrb

sünd. 2. IX 1874
surn. 26. XII 1937

Kirstupanek on 28. XII 1937. a. kell 7.30 õhtul Toom-Kuninga 8—4.
Matmine 29. XII 1937. a. kell 1 p. l. sealsamas ja Kalamaja surnuaial.

Sügavas leinas **omaksed.**

Aleksander Pahkla

(end. Pachel)

Sünd. 10. V 1888., surn. 21. XII 1937.

Leinavad **lapsed ja omaksed.**

Kirstupanek 29. XII 37 kell 7 Keskhaigla kabelis.
Matmine 30. XII 37 kell 1 Jaani kirikus.

Südamlik tänu

kõigile, kes mind minu 65. sünnipäewa ja 50 a. ametijuubeli puhul meeles pidasid.

Johannes Fabian.

KALMA SAUN ®

Vana aasta eel

neljap. 30. dets., 10—11.
reedel, 31. dets., 10—9.

Õpilaspiletid maksvad **ainult** neljap., 30. dets.

„Laste Rõõm"

on laste maailm!

KUULUTAJAILE JÄTULNUD KIRJAD

24. dets. sisse tulnud kirjad.

1/3841	2	1/3761	1	27/3347	1	31/3911	1
2/2282	1	4/2644	1	31/3671	2	31/2271	1
5/2125	1	5/2725	1	32/3912	2	32/2312	1
7/2927	1	8/3648	1	35/3755	6	36/3836	10
8/2128	1	9/3729	1	37/3797	1	37/2877	1
10/3810	1	12/3732	1	37/3907	1	37/2197	1
15/3655	1	17/3777	1	38/2918	1	38/3671	1
20/3860	10	20/3790	1	39/2879	1	39/3839	2
20/3740	1	21/3821	2	40/3840	1	E. 12173	1
22/3902	3	23/3743	1	M. 12485	1		
26/3626	1	27/3907	1				
27/2267	1	27/2227	1				

Kokku 74 kirja.

Arstid

Tagasi jõudnud.
Silmaarst
dr. A. Taumi
Tartu m. 4—2, telef. 304-66.
Kõnetunnid endised.

Tagasi jõudnud.
Silmaarst.
Dr. J. Hanssoo.
Roosikrantsi tän. 15—2.
Kõnet. kl. 10—12 ja 4—6.

Pidud

ESTONIA TEATER

Teisipäeval, 28. detsembril, kell 4 p. l.
3. korda lasteetendus
„Lõunatuule eksirännak"
Paul Rummo jõulunäidend 3 waatuses (5 pildis).
Pääsmed Kr. 1.— kuni 10 s.

Kell ½8 õhtul
12. korda
alandatud hindadega
„Müüdud mõrsja"
B. Smetana ooper 3 waat.
Pääsmed Kr. 1.75 — 20 s.

Kolmapäeval, 29. detsembril, kell pool 8 õhtul
4. korda
harilike hindadega
„Tseesar"
„Kaugete randade" ja „Fanny" järg. Marcel Pagnoli näidend 3 waatuses (11 pildis).
Pääsmed Kr. 1.50 — 20 s.

Neljapäeval, 30. detsembril, kell pool 8 õhtul
13. korda
alandatud hindadega
„Suveöö unenägu"
W. Shakespeare'i komöödia 3 waatuses, F. Mendelssohni muusika.
Pääsmed Kr. 1.75 — 20 s.

Reedel, 31. detsembril, kell pool 8 õhtul
5. korda
harilike hindadega
„Sügismanööver"
J. Kalmani operett 3 waat.
Pääsmed Kr. 2.50 — 30 s.
Teatri kassad avatud: kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st poole 9-ni. Soodustused maksustatud 31. detsembri etendusele.

EESTI DRAAMA TEATER

Reedel, 31. detsembril, kell 9 õhtul
traditsiooniline vana aasta õhtu.
Kavas: Juhan Jaik'i
„Põrgu"
Sisus päevakajalist huumorit, laulu ja muusikat, kuulus naljaoraator
Joosep Toots
ja pálju muud.
UUE AASTA TULEK.

Näitejuht — Leo Kalmet.
Lavapildid — Pärn Raudvee.
Publikule TANTS teatri fuajees.

Laupäeval, 1. jaanuaril 1938. a., kell ½8 õhtul
esietenduseks
„Mees trumpidega"
Hugo Raudsepa komöödia 3 vaatuses.
Näitejuht — Eduard Türk.
Dekoraator — Pärn Raudvee
NOORSOOTEATER.

Pühapäeval, 2. jaanuaril 1938. a., kell ½3 p. l.
NUKUETENDUS.
1. „Reis ümber toa" — Avenariuse lugu lastele.
2. „Lillhaldjad" — A. Kivika dramatiseering hiina aineil.
3. „Mänguasjade mäss" — G. Helbemäe lugu lastele

Näitejuht — Voldemar Alev.
Lavapildid — Uno Martin.
Kostüümid — Karin Luts.
Muusika koost. V. Jakobson.

Pühapäeval, 2. jaanuaril 1938. a., kell ½8 õhtul
35. korda
„Must suvi"
Rudolf Sirge näidend 3. v.
Näitejuht — Andres Särev.
Lavapildid — Pärn Raudvee.
Kassa avatud kolmap., 29. skp., alates kella 11—1 e. l. ja 5—8 õhtul.

HELINO OS

5, 7, 9
Viimaseid päevi.
„Pansion Filoda"
Ida Wüst, Theo Lingen j. t.

„Päevalehe" tellimisi võetakse vastu
VÄNDRAS
E. Pill'i kaupluses.

TOOLISTEATER

Teisipäeval, 28. detsembril, kell ½8 õhtul
4. korda
harilike hindadega
„Tootsi pulm"
Andres Särevi dramatiseering Oskar Lutsu jutustuse järele 3 waatuses 8 pildis.
Pääsmed 20—125 senttim.

Kolmapäeval, 29. dets., kell ½8 õhtul
11. korda
harilike hindadega
„Inimesed ajujäälʼ
B. Werneri komöödia 3 waatuses.
Pääsmed 20—125 s.

Neljapäeval, 30. detsembril, kell ½8 õhtul
16. korda
harilike hindadega
„Kolmekrossi ooper"
J. Gay-B. Brechti lugu lauludega 3 waat. 10 pildis
Pääsmed 25—150 s.

Uuel aastal, 1. jaanuaril, kell ½8 õhtul
27. korda
harilike hindadega
„Mehe küljeluu"
M. Zotuni naljamäng 3 waat. 15 pildis.
Pääsmed 20—125 s.

Pühapäeval, 2. jaanuaril, kell pool 3 p. l.
üldhindadega
„Õitsev meri"
Andres Särevi dramatiseering Aug. Mälgu romaani järele 3 waatuses 8 pildis.
Pääsmed 25 ja 50 senti.

Kassa avatud iga päev kl. 12—4 p. ja 6—½9 õhtl.

Tunnid

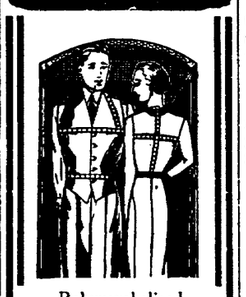

Rahvusvahelised akad. juurelõikuse
KURSUSED
Tallinn, Niguliste 16
Telef. 438-50.

Inglise, eesti, saksa
keele tunnid. Jaanuta 5—2

Algebra
trigonomeetria, analüüsi jne. tunnid nõrkade parand. ja kolledhi eksj. pühade wahe-ajal kiires korras (15-a. prakt.). Kentmani 16—2.

Soovin võtta **anorgaanilise keemia** tunde (ülikooli 1. semestri ulatuses). Teatada kirjal. slt „22/3982".

UUDISMARK

NAPOLEON KONJAK

aristokraatseim jook Teie pühadelaual

Hind: 1/1 pdl. Kr. 5.—
1/2 „ „ 2.65

% EMLO

Tähelepanu!
Ainult 2½ päewa kestab weel
jalanõude wäljamüük
imeodawate hindadega
Jalanõudekauplus DUBAS, Walli t 4.

Kilingi-Nõmme
alewisekretäri
koht on waba. Sekretäri walimine on 11. jaan. 1938 kell 16, mis ajaks kandideerijail esitada soowiawaidused. Isiklik ilmumine soowitaw. Söidu- ega päewaraha ei makseta.
Kilingi-Nõmmes, 24. dets. 1937. ALEWIWALITSUS

Tööpakkumised

Veskitalusse tarvis **teenijat.**
Väike-majapidamine. Soovitav, kes iseseisvalt suudab perenaisekohuseid täita. Nõutav seakasvatuse või sigade söötmise täielik tundmine. Kirjalikult kuni 5. jaanuarini enesekirjeldusega, siis kohtamine. Kirj. slt. „37/3957".

Rapla Tarvitajateühing vajab 1-sest jaanuarist 1938. a. karsket
pagarit
kes hästi tunneb leiva-, saia- ja kondiitritööd. Pakkumised saata juhatusele — Rapla.

Metsatöölisi
tarvis. Kaubelda Õle t. 37, majaomaniku juures.

Köögiteenijat
tarvis restorani „Ranna", Kalarannas.

S-liikm. meeskond wajab lähemal ajal oma korteristi käijat, korral. praktikaga
keetjat-perenaist
Esialgne tasu: 25 kr. kuus ja föök. Pakk. slt. „26/2946"

Wajatakse aujat ja terwet
lapsehoidjat
Läbi rääk. tulla 28. dets. — 30. dets. Kõie t. 1-b—10.

Waja
Chenille-nugade
tegijat ja
Chenille-lõikajaid
püüsivale tööle. Teat. kirjal. slt. „A. 9897".

Kohe tarvis
hoidjat
2-a. lapse juure. Tulla Kopli tän. 13-i—8 raudtee m. (Sõja tän. vastas hoovis).

Korralikku
karnipoissi
tarvis, kes oma tööd hästi tunneb. Kirj. slt. „37/2957".

Kohe wajatakse
osanikku
uue äri jaoks 1500 kr. kapitaliga. Kirj. slt. „29/3989".

Tõsiusliit neiu wõib saada **koha**
(soovi korral ka korteri), kes ruttu kohaneb üleõõre-, nõõpangu- ja sukasilmade ülesvõtmise töödega. Teat. kirj. slt. „5/4005".

Wajatakse oma korteristi käijat mitte liig noori ega wana, waid keskealist
naisterahvast-koristajat
Küüsida Kaarli tän. 10, ufsehoidjalt.

Lapsehoidjat
waja, wanemat inimest. Tulla Pilwe tän. 6—3.

Restorani wajatakse
naiskokka, meeskelnereid,
puhwetipreilit, kõgiteenijaid, ja linna ligidale maale taluteenijat. Kaubelda S. Söörensi 5—6.

Wajatakse wanemat
teenijat
toiduainetekauplusse. Teat. saab Dunkri 19, poest.

Vajatakse paremasse ärisse vilunud
tööjõudu
kes tunneb meeste- ja naistetööd. Alatine koht. Teat. slt. „11/4091".

Klubi einelauda leiavad koha vilunud t
keetja ja ettekandja
Kaubelda 29. skp. kella 12 ajal baar „Astoria".

Üle 180 kr. kuusissetuleku
saab 500—700 kr. kapit. ijtk wähemasse ärisse, mis on ära anda omaniku alatise äraõidu tõttu. Kirjad slt. „21/4061".

Wajatakse wilunud
maalripoissi
Teatada ühes tunnitasuga slt. „11/4051".

Wäikesemasse puidukauplusse wajatakse
õpilast
kes mõnikord ka lapse järele waatab. Pakk. slt. „38/4078".

Wajatakse korralikku wilunud
nõudepesijat
Söögisaal „Kosula", Wanaturu kaal 3.

Wajatakse
naiskokka ja nõudepesijat.
Uus Tatari 9—1. Tulla kl. 3—5.

Wäga kiiresti tarwis Wiljandimaale töökat korralikku
taluteenijat
Kaubelda Madara t. 12—1.

Majateenijat
waja. Perekonnas on 2-a. poisikaps. Tulla Laulupeo tän. 14—1.

Tarvis teenijat-
pasiijat, kes lapsi armastab. Nõmme, Kõie 7—3.

Püüsiva ja kindla teenistuse leiawad energilised, intelligentsed
isikud,
ka kõrwaltööna. Pakkumised slt. „26/4066".

Vanemat naisterahvast
pisikese lapse juure tarwis päewaseks ajaks. Tulla kella 3—6 Magasini tän. 13—9.

Wajatakse sadamasse numerookimistöödele
12 jalameest
kellel on oma randkühwlid. Üles anda Pärnu mnt. 6—35, „Sanitasi" kontorisse.

Kojameest
tarwis Uus tän. 26—8.

Kõhwik-restorani waja wilunud keeli walitsejaid
ettekandjaid ja uksehoidja abi
Pakk. slt. „B. 5188".

Töötsimised

Lp. tööandjad!
Tööks 25-aastane energiline noormees otsib tööd, tunneb linna, lepib igasugu tööga. Wõib ka õpilaseks tulla. Kirjad slt. „24/2944"

Kutsega
pagar-kondiiter
soovib 1. jaanuarist kohta. A. Ehavalt. Suurturg 16, telefon 97. Jõgeva.

Hallo! Hallo! Pagaritöösturid üle Eesti! Siin energiline karske 29-a.
pagar
kes tunneb ka ojalt kondiitritöid. Waremt töötanud ühestegel. ja eraettewõtteis. Lõpetanud praegu oma äriõpidamise. Palub teenistust, on nõus ka ainult leiwatööle. Kirjad ühes palgapakkumisega saata Abja-Paluoja, Pärnu maantee 29 „Pagar".

Aus korralik
teenija
soovib kohta, oskab iseseiswalt keera ja kõiki majatöid teha. On truu ja õiglane. On tunnistused. Kirj. slt. „16/2936".

Korralik ja karske abielupaar, kõigis talutöödes wilunud, otsib maale suuremasse
tallu palgalist kohta
Kirj. saata Paldiski postk. 9.

Korralik ja aus meesterahwas palub üksköik millist lihtsamat
tööd
uuele aastale. Kirjad slt. „13/2933".

Keevitaja-
remontlutujepp, kes on töötanud wabriku remonttöödel ja lõpetanud keevitamiskursuse, palub ajutist wõi kestwat teenistust. Kirjad slt. „37/3997".

õmbleja
otsib tööd, teeb kleite ja mantleid, parandab ja käänab ümber meestenrahwa ülikondi. Kirj. slt. „9/4009"

Korralik karske
1-B-liigi autojuht
soovib kohta. Walitseb keeli. Kirj. slt. „10/4010".

Wilunud
taksojuht
otsib kohta, omab 11-aast. prakt., räägib 3 kohalikku keelt, wõib ka weomajina peale tulla. Kirjad slt. „8/4008".

Lp. tööandjad!
Karske 26-a. noormees palub mingit teenistust, mis wõimaldaks äraõpimist. Kirjad slt. „24/4024".

Kurtemunnisrusega (naistetöö ala)
lokkija
soovib kindlapalgalist kohta. Pakk. slt. „1/4041".

Maanoormees, täiskarsklane,
soovib tööd
üksköik mis alal, on rahul kõigega. Kirjad slt. „23/4028".

Veoauto
otsib kejwat wõi juhuslikku tööd, üksköik mis wedudeks. Pal. teat. telef. 314-33 wõi küsida t/m. Aring'u wärawawahilt wõi kirjad slt. „17/4017".

Palun, ande 20-aastasele neiule
teenistus
keedab ja teeb kõik ettetulewad tööd majapidamises. Teat. pal. kirj. slt. „37/4037".

Kaupluse-müüjaks wõimeline
müüjanna
wajab kohta ärisse. Wilunud mitmel alal. Koht wõib olla ka maal. Pakkumised saata: Wiljandi, hra Waagneri kiosk, „Korralik" all.

Bal
Eesti
Kui jää
a-l.
keskn., 29. dets.
Tallinnast-
Tagasisõit Kärdlast
kell 12

Rii
(Kl
mö
laadib 29.
aurik „S
Kaubaülesandmisi võta
Carl F
Vana Viru

JAAN.
15.
Laupäev

Sõidar
lähemal a
seda lahk
hooajaks

Teie teha on see,
val tarvitajaskond k
vaid töötada kiires
kiirelt töötav elek
FORFEX. Selle a
säästetakse aega, s
ja otsekohe tarvita
mitusada juuksurit
võimaldab FORFEX
Muide soovitan uni
„MABOKAV", mill
müüdud nende oma
ja mille abil on p
efileeritud. Saadaval
did HENKEL, Berl
daamide soengute a
aparaadid ning nen
vad kummist kaitsel
ke välismaa kestvus
kammid, tualettarti
IMEDIA jne. Ka õ
JUUKSURITA
ER·CH
TALLINN, LAI T.

Gümnaasiumi haridusega
pre
2½ a. teenimud kantseleiamet
wilunud igajug. kantseleitöö
kas ajak. toimet., kantseleisse
jeks praktikandiks ainärisse w
teenistus.

Ilmus trükist
I. Abielu
Riigikohtu tsiwiiloiakonna j
II. Perekon
kohta antud Riigikohtu ism
Koostanud ja wälja an
oiakonna sekretär A. Peet
Raamat sisaldab peale A
Riigikohtu põhimõtteliji sele
abielulahutus
elatisraha
abieluliste waranduslike wal
ja pärast abielulahutust, n
asjus. — Hind Kr. 2.—.
Raamat on saadaval
Wismari t. 7, telef. 470-78
Tallinn, pk. 1038. A. Peep
on ära maksnud A. Peep
nr. 750, saadetakse raamat

Eesti p
nr. 2170, 21. jaan
„Talitusviis suhkrukaup
omanik soovib ühendust huvi
ekspluateerimise, müümise võ
Teateid annab S. Ahven, Ta

Kõrgem kunst
Õpetage oma last ja a
mäng
Tiibklavereid,
ja harmo
kõige kõrgema väärtu
kodu- ja välisma
Hea klaver on
tis kui hea
Täieline vastutus.
Ka on müügil häid p
vereid ja pi
Karl Jürn
Tallinn, Kuninga 5. As

Tartus ära anda sissetöö
elektri-, raadi
kaup
Kirjad saata Tartu